

În acest număr :

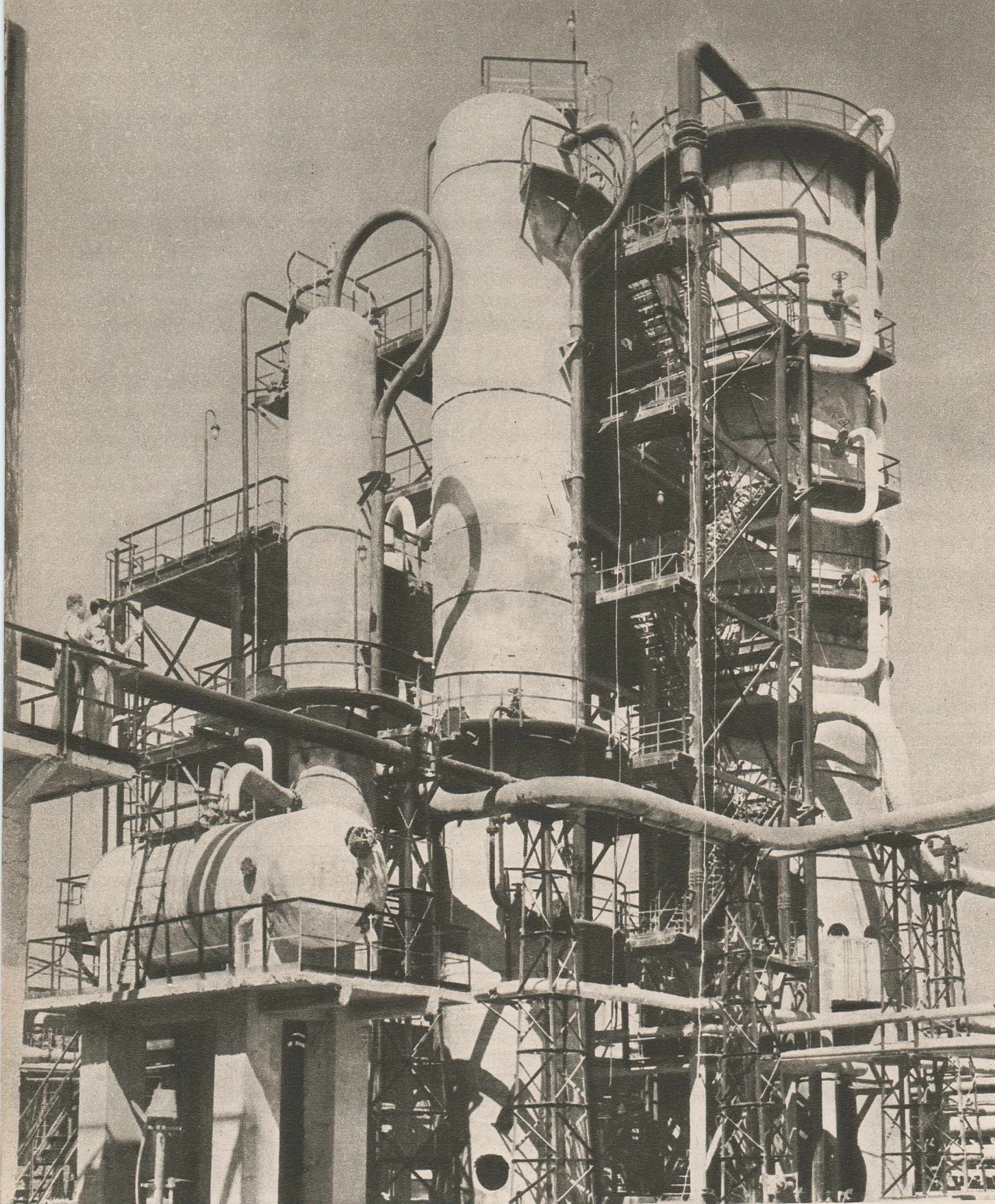
- De peste hotare — corespondențe speciale pentru „Flacăra”, primite din: Franța — **ANDRÉ WURMSER**; S.U.A. — **STETSON KENNEDY**; Egipt — **GIANCARLO SCALFATI**.
- **DAN DEȘLIU**: *Elegie la mormântul Companiei Canalului de Suez*.
- Fotoanchetă în satele raionului Oltenița.
- **Fapte și flicuri** — de **EUGEN FRUNZĂ**.
- Astăzi în Ada-Kaleh — reportaj de **F. URSEANU**.
- Un fotoreportaj de **V. BÎRLĂDEANU** de pe coasta iugoslavă a Adriaticei.
- *Toți oamenii cîntă* — reportaj de **C. CHIRIȚĂ**.
- Interviuri cu regizorii **A. CAVALCANTI** (Brazilia) și **G. PELLEGRINI** (Italia) — de **IRINA OPRAN**.
- Schițe și povestiri de: **K. CHANDAR** (India), **VLADIMIR COLIN**, **MARIA ARSENE** și **DANOS MIKLOS**.

Biblioteca Centrală
Revista
Hunedoara-Deva

FLACARA

Nr. 17 (90) — 1 SEPTEMBRIE 1956

La rafinaria nr. 3 Teleajen.

Fotografie de A. LOVINESCU

COP. I: *Soimii patriei...* Poporul nostru sărbătorește la 6 septembrie tradiționala zi a aviației.

Fotografie de A. MIHAILOPOL

COP. a IV-a: În sala Dalles continuă să fie deschisă Expoziția de artă plastică sovietică. (Vedeți planșele din interiorul revistei).

Fotografie de A. LOVINESCU

Un aspect al tribunei centrale în timpul demonstrației

La 23 August

Unii afirmă că sărbătorile nu oferă nimic nou, an de an aducând aceeași mulțime pe străzile împodobite, aceleași coloane de oameni, aceeași atmosferă de veselie sărbătorească, și că nu pot inspira la infinit pe creator.

La prima vedere s-ar părea că acești blazați au dreptate. Realitatea însă infirmă această părere de om acrit.

Mergeam pe străzile Capitalei în primele ore ale zilei de 23 August 1956. Coloane, care alegorice, echipe artistice, orchestre, clădiri pavoazate, unități militare în ținută de paradă. În adevăr toate acestea le-am mai văzut și anul trecut și acum cinci ani. Și, cu toate acestea, sărbătorirea zilei de 23 August aduce ceva nou, ceva ce-i menține tinerețea și prospețimea. E tocmai acest șuvoi neîntrerupt de forță și creație, izvor nesecat, al tinereții fără bătrânețe, care zămisleşte neconținut, rodește și transformă țara. El nu se oglindește numai în mulțimile de pe străzi, în aspectul sărbătorec al orașelor, ci mai ales în ceea ce s-a născut în această perioadă premergătoare sărbătorii. La Hunedoara a intrat în funcțiune un furnal gigantic. În Moldova o rafinărie modernă dă primele tone de produse rafinate. Casa Scintei oferă privirilor impozantul său veșmînt de marmură. Uzinele „23

August“ au creat colosul de fier și oțel al compresorului de 325 atmosfere, în timp ce uzinele „Mao Tze-dun“ au făurit un nou tip de autobus. Prima sută de combine românești de cereale au secerat lanurile, anului acesta. Intiul cinematograf cu ecran lat și-a deschis porțile... Pentru a întregi acest tablou grandios al prezentului, am putut vedea tezaurul artistic al poporului nostru restituit prin gestul prietenesc al Uniunii Sovietice, precum și una dintre minunile tehnicii moderne, avionul cu reacție TU-104, mesager al viitorului.

Cu aceste imagini în gînd, sărbătorirea lui 23 August capătă un aspect nou, alte unități de măsură. Cei ce au mers în coloane sînt urmașii celor ce au migălit odoare și nemuritoare opere de artă, sînt creatorii mașinilor, furnalelor, clădirilor, ai produselor felurite marișimici ce îmbogățesc viața

noastră, sînt părinții — și poate chiar ei înșiși creatorii — celor ce vor ridica uzinele atomice, mijloacele de transport cu reacție sau cu energie termonucleară. Aceștia, cei din coloane, nu au fost doar oameni ieșiți la paradă, cunoștii noștri de fiecare zi. Ei întregesc lanțul

ce leagă peste veacuri truda și încercările poporului acestuia, în lupta pentru o viață mai bună, verigile cele mai strălucitoare ale acestui lanț. Ei sînt acei ce împlinesc destinul patriei lor, acei prin care se va făuri viitorul grandios spre care pășim sub îndrumarea partidului.

Prin fața tribunei au trecut și aceste tinere înbeșmîntate în frumoasele porturi ale minorităților naționale din țara noastră. Braț la braț, zîmbind și aclamînd, ele apar ca un simbol al înfrățirii oamenilor muncii de toate naționalitățile.

HOTĂRIRILE *prin*

Rezoluția C.C. al P.M.R. trasează ca sarcină cadrelor didactice din învățământul superior mediu și profesional să pregătească pe elevi, încă de pe băncile școlii, să învețe a aprecia măsurile agrozootehnice. La școala medie din comuna Radovanu a fost organizată o parcelă experimentală pe care elevii tuturor claselor, sub îndrumarea profesoarei de științele naturii Elena Dincă, au cultivat porumb, zarzavaturi, precum și unele plante care nu se cultivau încă în regiune, dar care se adaptează perfect cliimei ca chenaful, abutilonul, ciuzița etc. Rezultatele au fost excelente. În fotografia noastră se poate vedea porumbul, semănat în cuiburi dispuse în pătrat, care a atins înălțimea record de 3 metri, și pentru măsurarea căruia elevul Valeriu Ionci din clasa a II-a a trebuit să se urce pe o scară.

Rezoluția relevă apariția în cadrul întovărășirilor a unei noi forme, în care repartizarea veniturilor după suprafața de teren, utilajul și atelajul adus în întovărășire, se îmbină și cu repartizarea venitului după munca depusă. O astfel de întovărășire este și cea din Oltenița-sat. Stimulați de rezultatele obținute, încă 23 de țărani muncitori au fost primiți în întovărășire. În timp ce individualii au recoltat anul acesta până la 1000 kg de grâu la hectar, cei din întovărășirea „Al. Sahia” din Oltenița au obținut peste 1700 kg grâu la hectar. În fotografia noastră, președintele întovărășirii, Niță Stan, se interesează de calitatea cînepei pe care întovărășitul Duță Nicolae a adus-o de la topit.

În ultimul an transformarea socialistă a agriculturii a cunoscut un ritm nou, mai intens ca oricînd. În primele luni ale acestui an numărul gospodăriilor colective și al întovărășirilor agricole a crescut cu aproape 30 la sută. Aceasta dovedește că pozițiile puternice cucerite de puterea socialistă la sate deschid perspective înaintării rapide pe calea transformării socialiste a agriculturii. Țărănimii se convinge pe zi ce trece de folosul marii proprietăți obștești și intră în întovărășiri și gospodării agricole colective.

De aceea Rezoluția plenarei C.C. și P.M.R. cu privire la măsurile pentru realizarea sarcinilor stabilite de Congresul al

La gospodăria agricolă colectivă din Șoldanu sînt puțini bătrîni. În lumina Rezoluției ședinței plenare a C.C. al P.M.R. din 16-17 iulie a.c., ei au primit munci mai ușoare, pe care le îndeplinesc cu multă pricepere și hărnicie. Ivan Nedelcu, în vîrstă de 69 de ani, lucrează la grădina; Ilie Ștefan, de 72 de ani, îngrijește via; iar Constantin C. Mușat, pe care vi-l prezentăm în această fotografie, are grijă de rațele colective, care s-au dovedit a fi ascultătoare față de îngrijitorul lor priceput și pasionat.

Rezoluția trasează ca sarcină G.A.S.-urilor să devină un exemplu care în fața întregii țărănii muncitoare să fie un sprijin temeinic pentru sporirea producției agricole, să demonstreze în practică superioritatea agriculturii socialiste. La G.A.S. — Chirnogi, una din ramurile cele mai înfloritoare este creșterea animalelor. Maternitatea de scroafe a gospodăriei, în care se cresc peste 800 de puțcai, este un model de îngrijire și creștere a animalelor. În afară de faptul că mortalitatea a fost redusă la zero, aici se cresc soiuri elită care vor fi răspîndite în unele gospodării din țară. În fotografia: brigadierul Alexandru Popescu face o intervenție de prim ajutor.

PARTIDULUI

viată

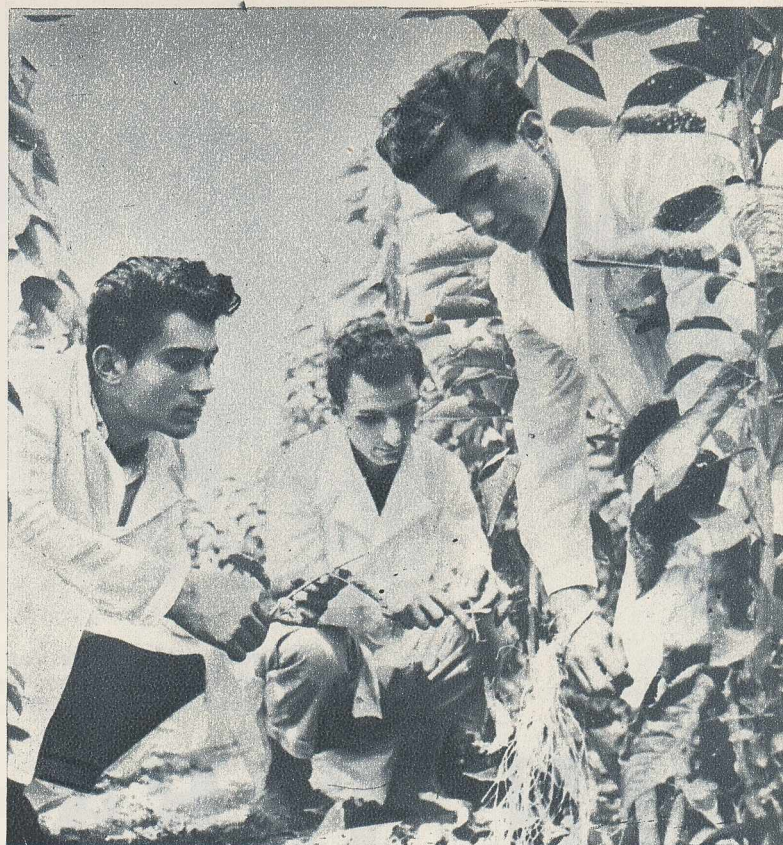
Il-lea al Partidului în domeniul transformării socialiste a agriculturii a stîrnit un puternic ecou. Rezoluția reprezintă un îndreptar al transformării socialiste a agriculturii în anii ce urmează, trasînd calea de urmat pentru țărînimă noastră muncitoare.

După apariția acestei importante Rezoluții, doi reporteri ai revistei noastre au vizitat cîteva unități socialiste din raionul Oltenița, regiunea București, și vă prezintă aceste imagini care demonstrează urlașul avînt cu care se desfășoară munca pentru ridicarea agriculturii romînești spre un stadiu cît mai înalt.

Productivitatea muncii în agricultură și înzestrarea cu mașini moderne a gospodăriilor este una din sarcinile de bază pe care le relevă Rezoluția. La G.A.C. Șoldanu, anul acesta treierîșul s-a făcut cu o ingenioasă mașină germană care este deservită doar de cinci oameni în loc de 28 și care are o capacitate de 20.000 kg grîu pe schimb. Această mașină imbalatează paie, alege pleava și printr-un tub pneumatic transportă grîul direct în magazie.

Fotografii de
A. MIHAILOPOL

Îmbunătățirea muncii de pregătire a cadrelor pentru agricultură, prin acordarea unei atenții deosebite practicii pe întreg ciclul de producție, este o sarcină dintre cele mai importante. La G.A.S. Negrești, timp de două luni, 30 de studenți de la Institutul de Agronomie din București au făcut practică pe ogoarele și în pepinierele gospodăriei, îndeplinind 1200 de norme. În fotografie: 3 studenți pun alții la cireșii din pepinieră.

Multe din sarcinile trasate de Rezoluția ședinței plenare a C.C. al P.M.R. din 16-17 Iulie au și început să prindă viață, arătînd astfel justetea liniei partidului. Rugăm pe cititorii și corespondenții noștri de la țară să ne scrie despre realizările din gospodăriile lor.

Pentru ilustrarea celor mai bune corespondențe, redacția va trimite la fața locului fotoreporteri.

La stațiunea zootehnică Popești-Leordeni, regiunea București, au sosit aparate electrice de muls. De cîțva timp se fac încercări pentru a introduce această metodă modernă de muls și pentru a obișnui personalul cu instalarea și mînuirea aparatelor. În fotografie: mulgătorul Marone Constantin pregătește aparatul pentru muls.

Pe marginea bălții Greaca, la secția piscicolă Căscioarele, prima brigadă de pescuit a gospodăriei colective „Gheorghe Dimitrov” din comună și-a început activitatea. Ea a luat ființă în urma recomandărilor din Rezoluția ședinței plenare a C. C. al P.M.R. din 16-17 Iulie a. c. Formată din cei mai pricepuți pescari din cadrul G. A. C.-Căscioarele, ea va aduce gospodăriei venituri importante în bani. Astfel, pe lângă creșterea animalelor, cultivarea zarzavaturilor și agricultura, gospodăria va beneficia și de cîștigurile obținute prin munca pescarilor colectivști.

**TEZAUURUL
a sosit**

Unul din celebrele tablouri ale lui N. Grigorescu - „Andreescu la Barbizon” - din colecția ce a sosit recent în patrie.

IN TARĂ

La ora închiderii ediției noastre, în sălile Galeriei Naționale a Muzeului de Artă al R.P.R., se lucra la expunerea tezaurului, cu o înfrigurare și într-un ritm care făceau inoportună vizita oricărui ziarist. Fotoreporterul nostru a surprins, totuși, câteva imagini din acele zile de pasionantă muncă de identificare, sortare și expunere a bogățiilor artistice remise fărăi noastre de către guvernul sovietic, cu o adâncă înțelegere și respect pentru cultura noastră națională.

Acum, când citiți aceste rânduri, freamătul din sălile Palatului s-a stins, iar liniștea sa gravă și solemnă nu e tulburată decât de pașii și șoaptele vizitatorilor ce-și comunică, uluiți de frumusețea neasemuită a tezaurului, impresiile. Și ceea ce a putut fi expus privirilor lor, în răgazul extrem de scurt pe care l-au avut la îndemână muzeografilor noștri, nu constituie decât o mică parte a acelei excepționale colecții numismatice alcătuite din peste 35.000 de monede și medalii,

datînd, unele dintre ele, de pe vremea Ptolomeilor și a lui Alexandru Macedon; ea nu conține decât vreo 400 din cele peste 1350 de tablouri, gravuri și desene în care regăsim cu emoție lucrări dintre cele mai valoroase ale lui Grigorescu, Andreescu, Luchian, Rosenthal și ale multor alți pictori mari ai noștri; în sfîrșit, nu pot fi văzute decât puține — în raport cantitativ cu tezaurul nostru — din nenumăratele odoare și obiecte de cult — neprețuite broderii lucrate cu fir de aur și argint, podoabe de pietre scumpe, cruci sculptate în lemn de chiparos cu o uimitoare finețe, din manuscrisele datînd unele dintre ele încă de pe la sfîrșitul secolului al XIV-lea.

Vor trebui poate încă luni de zile pentru expunerea întregului tezaur și, fără îndoială, ani îndelungați de studiu pentru ca cercetătorii noștri să poată valorifica științific însemnătatea artistică uriașă a acestor colecții.

În sala Gheorghievski din Marele Palat al Kremlinului, în timpul solemnității de predare a tezaurului român, delegației R. P. R.

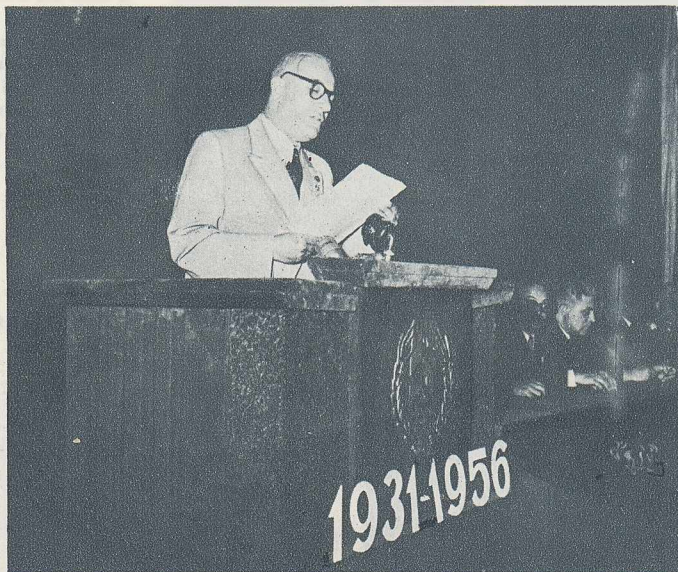

SĂRBĂTORIREA A 25 DE ANI DE LA APARIȚIA „SCÎNTEII”

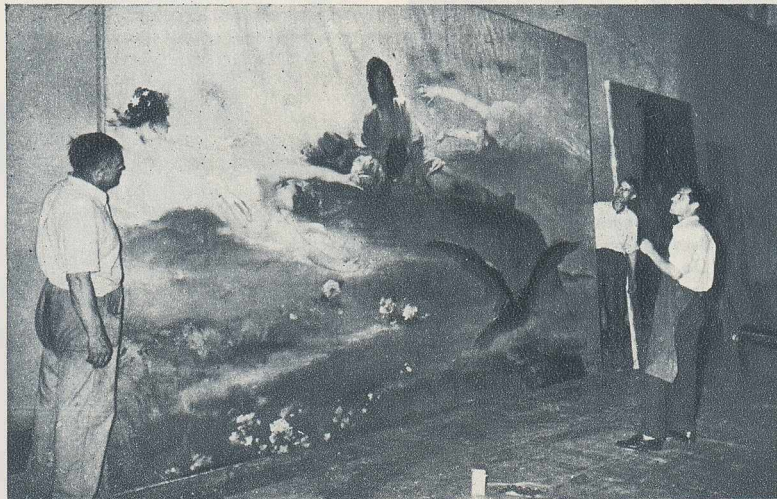
Cuvîntul partidului nostru a fost din totdeauna stegar de luptă pentru milioanele de asupriți și exploatați din țara noastră. Tipărit în cele mai grele condiții ale ilegalității, el era răspîndit în mase, sub formă de ziar și broșuri ilegale, pe ascuns, ferit de ochii siguranței fasciste și ai trădătorilor. Citirea lui însemna primejdie cumplită — ani grei de temniță sau chiar moartea; tipărirea și răspîndirea chemărilor partidului erau cu atît mai periculoase. Dar comuniștii nu au dat niciodată înapoi în fața primejdiei. În case ilegale, adesea în hrube întunecoase, la lumina unor opalțe, ei scriau și tipăreau ziarele și broșurile ilegale, mobilizînd necontenit poporul la luptă pentru propria sa fericire și libertate, ajutînd pe cei loviți și îmbărbătîndu-i, ținîndu-le trează speranța în victorie — demascînd pe exploatații și asupritorii, lovindu-i fără cruțare. Și, cu aceeași dragoste de libertate, sfidînd primejdia de a-și pierde viața, comuniștii răspîndeau cuvîntul scris al partidului. Din mîină în mîină circulau în ilegalitate tipărișurile ce purtau cele mai înflăcărute chemări la luptă pentru viață, strecurate din om în om sub lozincă: „Citește și dă mai departe!”

În asemenea condiții a apărut și a fost răspîndit în mase, acum 25 ani — la 15 august 1931 — primul număr din „Scînteia”. Drumul parcurs de organul C. C. al partidului claselor muncitoare în acest sfîrt de veac este măreț; el poate fi apreciat pe deplin dacă se ține seama de urlașul tiraj al „Scînteii” de azi, care apare zilnic în 950.000 exemplare, dar mai ales de imensă forță agitatorică, propagandistică și organizatorică a celui mai iubit ziar românesc. Și dragostea și prestigiul de care se bucură organul Comitetului Central al partidului au fost pe deplin oglîndite în manifestările ce au avut loc la 15 august, cînd „Scînteia” a fost sărbătorită.

În fotografia alăturată redăm un aspect de la adunarea festivă ce a avut loc miercuri 15 august în Grădina Boema din Capitală: la tribună, tov. Gheorghe Stolca, membru al C. C. al P. M. R., rostindu-și cuvîntarea.

Se montează una dintre lucrările pictorului Mirea.

Am fost la Havre...

de André WURMSER

Lucrările celui de al XIV-lea Congres al Partidului Comunist Francez de curând încheiate la Havre, au înaripat pe comuniștii francezi, le-au dat forță morală și încredere în triumful mării cauze a socialismului, căreia alături de comuniștii din lumea întreagă ei le dedică tot ce au mai bun. Inspirat de marele eveniment trăit, André Wurmser, cunoscut ziarist și militant comunist, își imaginează

în gândurile de mai jos o discuție, pe care ar avea-o cu strănepoții săi... peste o sută de ani, despre comuniștii francezi și despre altele. André Wurmser a scris acest articol, pentru „Flacăra”, în ajunul sărbătorii anuale a ziarului „Humanité”, organ central al Partidului Comunist Francez.

...Și atunci, strănepoții se vor strânge în jurul moșneagului și, pe cât de curioși pe atât de uimiți, vor întreba într-un glas:

— E adevărat, străbunicule, că ai fost la Havre?

— Ei da, copiii mei, am fost — deși asta nu mă întinereste cituși de puțin.

Va ofta greu, ca întotdeauna, și va începe să-și depene povestirea...

— Era prin... stați să socotesc... prin anul 1956. Făcusem călătoria în mașina unui cineast care nu prea turnase multe filme...

— Da' de ce nu turnase, străbunicule?

— Fiindcă era comunist, dragii mei. Traversaserăm vechi orașe, pe jumătate modernizate, Rouen, Ivetot, și admiraserăm pe de o parte orașul francez — erau frumos reconstruite orașe — acestea — iar pe de altă parte eram furioși că treaba se făcuse totuși doar pe jumătate. Franța construia puține locuințe pentru fiii ei, ab guvernul de atunci...

— De ce, străbunicule?

— Pentru că nu era comunist, copiii. Chiar la Havre, clădirile pe care le admiram fuseseră reconstruite de către cei mai înstăriți dintre sinistrați, care puseseră laolaltă importante sume de bani obținute ca despăgubiri de război și-și împărțiseră apoi apartamentele clădirilor refăcute. Cât despre cei săraci... ei continuau să aștepte. Havre era pe atunci — numai de câteva luni — cea mai importantă municipalitate condusă de Partidul Comunist Francez. Localul primăriei orașului încă nu fusese complet restaurat, dar în vederea Congresului, tovarășii noștri lucraseră zi și noapte la amenajarea sălii de festivități. Minunat arăta sala aceea, cu tribuna în spatele căreia se afla o hartă a Franței albastru-deschis, decorată cu seceră și ciocanul auriu; de o parte și de alta a hărții, străjuită de drapele roșii și tricolore, zburau porumbeii. Printre invitați, în primele rânduri, se aflau ziaristii care ascultau tot și nu înțelegeau nimic.

— Da' de ce nu înțelegeau, străbunicule?

— Păi, dacă erau anticomuniști... Vedeți, dragii mei, dacă pomenim anul 1785, de pildă, imediat gândim: aha, era cu patru ani înainte de căderea Bastiliei; dacă e vorba de anul 1846, spunem: doi ani înainte de „primăvara popoarelor”¹⁾; despre anul 1868 spunem: „trei ani înainte de Comună”, iar despre anul 1916, „un an înainte de Marele Octombrie”. În general, se uită — e și firesc — că despre ce va fi nu se scrie nimic înainte. Ziarele de mîine apar mîine — și nu azi; ele vor vorbi despre lucruri deja întimplate, despre izbînzile sau înfrîngerile oamenilor. Și asta, la urma urmei, nu de ziaristii depinde, ci de oameni. Cel care au trăit în 1785, în 1846, în 1868, în 1916, cei care,

ca și mine, au trăit epoca celui de al XIV-lea Congres, nici nu bănuiau încă cum vor arăta cele ce le vor obține cu mintea lor, cu forța lor, cu sîngele lor. Ei scriau de fapt istorie, iar dușmanii lor, cărora această istorie le stînjea interesele personale, încercau să le pună piedici. După părerea mea, manualele voastre de școală trec cam prea repede peste asemenea lucruri, dar noi, cît a trebuit să luptăm atunci...

Din fericire, era perioada în care jertfele popoarelor sovietice își dădeau din plin rodul. După prăbușirea fascismului, socialismul — pînă atunci o experiență într-o singură țară — a devenit un sistem mondial. În afară de Uniunea Sovietică, o sută de milioane de europeni din șase țări și șase sute de milioane de asiatici, chinezi, coreeni, vietnamezi, mongoli, trăiau fără afaceriști și fără patroni. Și ce se întîmpla în perioada asta cu imperialismul? Se frîngea, pur și simplu, din toate încheieturile. Se ducea la fund ca epava unei corăbii. Reînviate, respirînd din plin aerul proaspăt al independenței, țărilor socialismului, ca și atîtor alte țări ce năzuiau spre libertate, ideea unui nou război le era odioasă. Se născuse pe planeta noastră o uriașă zonă a păcii, cuprinzînd sute de milioane de ființe omenеști. Primejdia unui nou război era tot mai mult îndepărtată.

Tocmai aceste lucruri le-a consemnat începutul aceluia an, cel de al XX-lea Congres al Partidului Comunist al Uniunii Sovietice. Voi ați învățat desigur la școală că acest Congres a însemnat o nouă treaptă în istoria socialismului. Chemările acestui Congres la solidarizarea tuturor forțelor progresului au străbătut lumea. Congresul făcea cunoscute asemenea măsuri ca reducerea duratei zilei de lucru, prelungirea perioadei de instrucțiune în școli, îmbunătățirea rapidă a condițiilor de trai ale oamenilor. Pe scurt: pe temelii sale solide, edificiul socialismului avea să se ridice atît de impetuos încît să-i convingă și pe cei mai neîncrezători.

În același timp însă — cît de necesar a fost asta! — Congresul al XX-lea a dezvăluit acele grave greșeli săvîrșite în deosebi de către Stalin, în cei 30 de ani care au urmat morții lui Lenin, adică în aceeași perioadă în care construcția socialismului în U.R.S.S. obținuse victorii hotărîtoare. Numai că cei pe care perspectivele Congresului al XX-lea îi speriau, s-au ferit să vorbească despre aceste succese, dar în jurul greșelilor recunoscute, analizate și lichidate, ei au făcut un tărăboi îngrozitor. În toial acestui vacarm dezlîntuit de presa dușmănoasă comunismului, se pregăteau lucrările celui de al XIV-lea Congres al partidului nostru. Erau mulți la număr cei care contau pe deruta comuniștilor francezi și care sperau ca la congresul nostru să apărăm neuniți, slăbiți. Cel de al XIV-lea Congres al P.C.F. — credeau ei — va fi un bun prilej pentru dușmanii comuniștilor să ridă.

— Și au rîs, străbunicule?

— Mda, au rîs... așa, cam minzește, cum se spune... Comuniștii au discutat aprins, firește, au pus întrebări, au adus critici... Numai că ei știau cu toții — rețineți bine: cu toții — că cel mai important lucru era să taie din rădăcină toate practicile învechite și dăunătoare care se culbăriseră în partidul nostru. Muncitori, țărani, intelectuali, cu un cuvînt: comuniștii francezi, știau prea bine că perspectiva viitorului se dezvăluie în funcție de succesul acestei lupte. În această privință gîndirea tuturor era una și indivizibilă ca însăși republica, ca însuși partidul. Și nu pentru că — așa cum afirmam proștii — erau ascultători și disciplinați...

— Dar pentru ce atunci, străbunicule?

— Pentru că erau comuniști, dragii mei. Eu, copiii, am trăit această mare victorie a

La Congresul de la Havre. Cea mai tînră delegată, Bernadette Desmazes, îmbrățișează pe fruntașul veteran al Partidului Comunist Francez, tovarășul Marcel Cachin.

unității noastre, care a distrus speranțele dușmanilor. Am trăit aceste impresionante momente: raportul tovarășului Maurice Thorez, discursul tovarășului Suslov, mesajul tovarășului Joliot-Curie. I-am văzut pe tovarășii mei din celula de partid unindu-și voința cu cea a întregului partid...

— Da' de ce, străbunicule?

— Fiindcă erau comuniști, copiii. Parcă-i văd și acum pe delegații din întreaga Franță perindîndu-se la tribună și vorbind cu înflăcărare despre destinele clasei noastre muncitoare. S-au adus la cunoștință fapte revoltătoare: la uzinele Renault, din pricina ritmului drăcesc de muncă impus de patroni, s-au triplat cazurile de boli nervoase printre muncitori; trei sute de mii de muncitori de la Seine-et-Oise fac zilnic între 20 și 80 kilometri pentru a se duce și înapoia de la lucru; s-a dat numele unei fabrici la care într-o singură zi au leșinat de oboseală 30 de muncitoare, arătîndu-se că această întreprindere realizează profituri uriașe concediind pe tinerele care împlinesc vîrsta de 18 ani pentru a nu le plăti salariu de adulți și angajînd în locul lor minore. S-a vorbit despre miliardele unora și sărăcia altora. S-a arătat că beneficiile cresc, numărul de accidente crește, durata zilei de lucru crește și că numai salariile nu cresc. V-am spus că în sală erau destui gazetari burghezi. Nici unul dintre ei n-a scos o vorbă despre toate acestea...

— Și de ce, străbunicule?

— Fiindcă nu erau comuniști, dragilor. I-am atras atenția unuia dintre ei: „ar trebui să publicați pe două pagini cele ce s-au spus aici despre soarta clasei muncitoare”. „Strașnică idee”, mi-a răspuns. Și... n-a scris nimic. L-am întrebat pe altul: „Cifrele astea nu vă spun nimic?” Mi-a răspuns: „tocmai mi le notam — le voi publica”. Și, bineînțeles, n-a publicat nici un rînd. Știți poate și de ce, copiii?

— Fiindcă nu erau comuniști, străbunicule.

— Chiar așa, dragii mei. Îmi mai amintesc că atunci cînd Frederic Joliot-Curie a fost propus ca membru al Comitetului nostru Central, congresiștii au ovaționat minute în șir. Cu o voce gîtuită de emoție, un delegat spunea despre mesajul lui Joliot-Curie că „amîntește cele mai minunate pagini ale lui Paul Langevin”. Cel care apropia atît de just stilul comunismului Joliot-Curie de stilul comunismului Paul Langevin era comunistul Eugène Henaff, secretar al Uniunii sindicale a Senei, un proletar parizian.

Ei, și din ceea ce a mai fost n-am să vă mai spun decît că n-a fost de loc ușor să înfăptuim tot ce n-am propus la Congres: unitatea clasei muncitoare, consolidarea păcii, prietenia dintre Franța și popoarele încă subjugate de capitaliștii francezi și în sfîrșit: drumul nostru spre socialism. A fost greu, dar de parcurs l-am parcurs. Voi creșteți astăzi într-o asemenea lume. N-a fost prea devreme pentru asta. Chiar așa a și spus Congresul al XV-lea... Ei, și acum gata... E tîrziu, trebuie să plec. La revedere, copiii mei.

Și bătrînul se îndreaptă spre „Humanité”, pentru a-și redacta obișnuitul articol.

— Cum — ați putea spune dv — nici măcar în socialism nu are dreptul un militant în vîrstă de o sută de ani să se odibnească? Și de ce oare?

— Pentru că, atîta timp cît trăiește, el va fi mereu un comunist.

¹⁾ Așa denumeste poporul francez anul revoluționar 1848 (N.R.).

de V. BÎRLĂDEANU

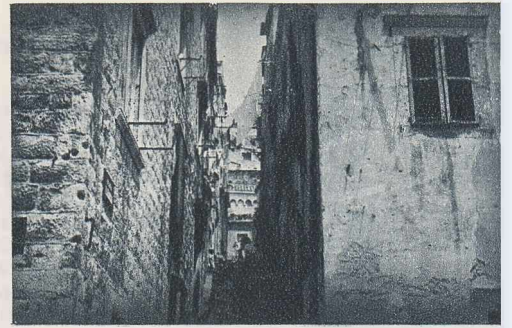
Fotografiile autorului

Există priveliști care ți se par cunoscute de când lumea, deși nu le-ai văzut niciodată. Nu e om care să nu păstreze undeva, în vreo firidă tănuțită a inimii, o imagine cu deosebire scumpă, plăsmuită în anii copilăriei sau adolescenței din lecturi fugare, din frânturi de melodie sau poem.

Ce bucurie mai amplă și mai superbă decît aceea ca, într-o bună zi, să-ți răsără în fața privirilor una din aceste mult visate priveliști? Într-adevăr, într-o bună dimineață am deschis fereastra și am zărit, în pulberea irizată de lumină și ceață a zorilor, un crîmpei de peisaj: în depărtare — munți majestuoși, desprinși în clipa aceea din perdelele de neguri; la poalele lor — marea, iar mai încoace, un oraș pitoresc cu ziduri crenelate de cetate medievală. Dincolo de ziduri, clădiri moderne și o vegetație bogată, nepotolită, exuberantă. Mă aflam la Dubrovnik — faimoasa, străvechea Ragusa. Iar în depărtare — Adriatica...

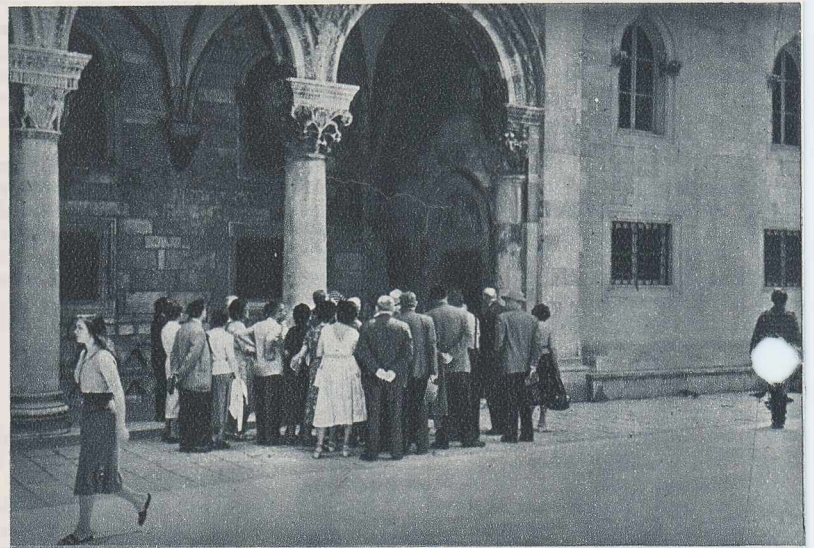
În inima cetății — intra-muros.

O veche uliță ragu-zană. Treptele înghesuite între zidurile veștjite de vreme urcă spre o geană de lumină...

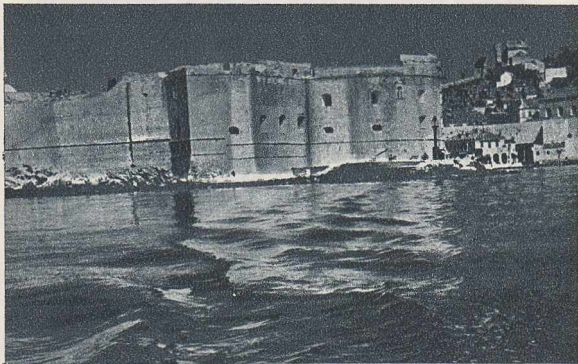
Un grup de turiști, profesori de liceu din Anglia, admiră îndelung Palatul Rectorului — unul dintre splendidele monumente istorice ale orașului.

Aici se aduna Marele Consiliu al orașului. Deasupra sălii Marelui Consiliu o inscripție glăsuiește: „Obliti privatorum publica curate“ (uitați de treburile voastre particulare cînd vă consacrați treburilor publice).

Și așa, stăpînit de o neînfrînată nerăbdare, am pornit la o matinală explorare a orașului. Cît de pline de farmec și neprevăzut sînt aceste prime investigații turistice într-un loc nou, necunoscut!

Cînd am ieșit pe străzi, Dubrovnikul abia se trezea din somn. Străzile erau aproape pustii. Soarele însă ardea în vîlvătăi. De altfel, la Dubrovnik soarele strălucește în medie 2584 ore pe an, adică cu vreo două sute de ore mai mult decît la Roma sau la Veneția. Deci, pe această stradă din cartierul modern al Dubrovnikului am pornit spre cetate...

Cetatea. —
Iat-o!

Ziduri trainice de fortăreață, pe care nici scurgerea secolelor, nici vîlmășagul intemperiilor, nici atacurile venețienilor sau turcilor n-au izbutit să le cîntească din loc... Cetatea a fost înălțată în primele decenii ale secolului al VII-lea, după ce vechea colonie greco-romană, Epi-

daurum, de la poalele muntelui Suijeznica, fusese distrusă. Coloniștii din Epidaurum s-au refugiat pe țărmul dalmatic, întemeind așezarea care, în cronică unui geograf anonim al timpului din Ravenna, a fost numită pentru întîia oară Ragusum sau Ragusa...

Iată-ne, în sfîrșit, pe auria plajă a Dubrovnikului. Muntele coboară abrupt în mare. Izbitoare contraste vegetale: pini și palmieri. Marea — recipient al razelor solare — amplifică și, totodată, îndulcește arșița.

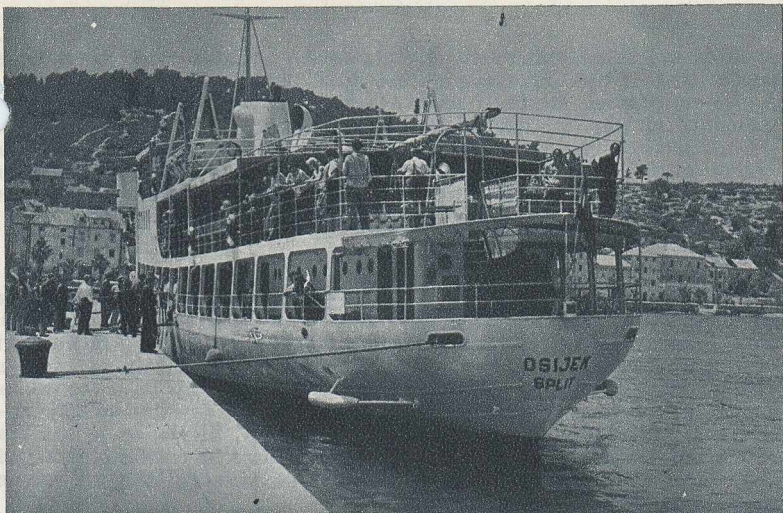
Pe plajă, deodată, auzim vorbă românească. Ne rotim privirile pline de curiozitate. În preajma noastră descoperim un grup de elevi de la liceul românesc din Vrșac (Banatul sârbesc) veniți să-și petreacă vacanța la Dubrovnik. Ne-au înconjurat cu voioșie. Am vorbit cu ei îndelung. Despre frumusețile coastei dalmatice, despre primele rachete ce vor zbura spre lună, despre hidrocentralele de la Bicz și Jablanica, despre ultimele opere ale lui Sadoveanu și Argezi. Iar la despărțire, i-am fotografiat...

Și așa, zile de-a rîndul, ne-am desfășurat cu fermecătoarele priveliști și cu oamenii minunați ai „perlei Dalmaticei”.

Și a venit ziua cînd ne-am luat rămas bun de la enormii muri ai fortăreței, de la neuitatul palat Sponza și de la monumentală fîntînă a lui Onofrio de la Cava.

Aveam să călătorim pînă la Split pe elegantul vapor de pasageri „Osijek”. Iată-l!

„Coasta celor o mie de insule!” Așa a fost numită încă din vechime coasta dalmatică. Și pe drept cuvînt! Cu o mică aproximație însă: insulele sînt în număr de 1050.

După ce vaporul nostru a trecut pe lângă insula Mljet, printr-o strîmtoare pe unde, în urmă cu două milenii, a scăpat de următorii flota lui Pompei, am ajuns la insula Korčula, pe țărmul căreia se înalță una din cele mai pitorești cetăți ale Adriaticei.

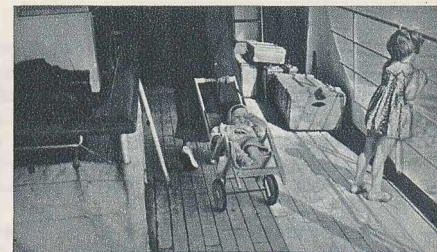
Am reținut frumusețea uneia dintre cele mai impresionante legende ale copilăriei ei. Aici, pe insula Korčula, s-a născut Marco Polo...

Pe puntea vaporului, porțiunile de lumină se micșorează, iar umbra își cucerește drepturile. Soarele coboară în mare.

Iar cel mai mic călător își freacă neștiutor ochii și somn...

În lumina ce se stinge, răsare din noianul de ape, vioriu colorat, conturul Splitului.

Ce-aș putea să vă înfățișez din tumultuoasa viață și încîntătoarele peisaje ale Splitului?

Bulevardul Tito, cu palmierii săi umbroși și cu mulțimea de vilegiaturisti, muntele Marjan cu vegetația sa bogată, vila lui Mestrovici cu excepționalele opere sculpturale ale maestrului, palatul Cambi sau palatul Mileși?

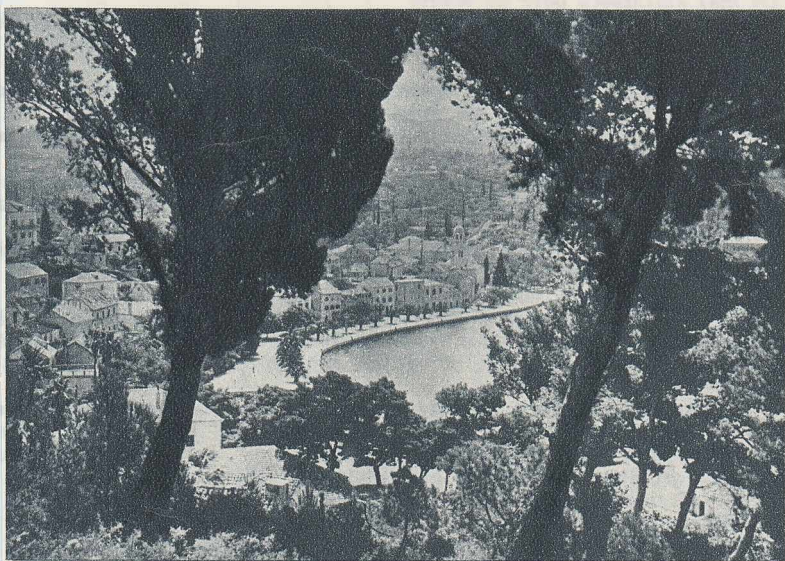
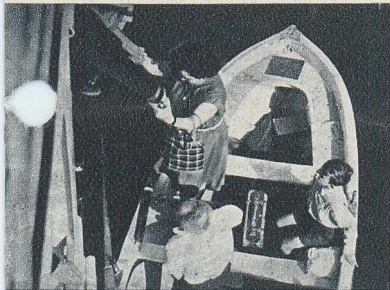
Din multitudinea de imagini, am ales una caracteristică pentru viața de azi a Splitului socialist. Lansarea unui nou vapor la marile șantiere navale, construite aproape în întregime după război de harnica muncitorime splitiană, expresie a unei forțe industriale pe care Iugoslavia n-a cunoscut-o niciodată în trecut. Un nou vapor va cutreiera largurile sub pavilionul trițicolor, cu stea roșie, a Iugoslaviei noi..

O călătorie fără peripeții neprevăzute este văduvită de jumătate din farmec.

Vaporul se depărtase cale bună de țărm cînd zărirăm o barcă înaintînd rapid către noi. Din barcă se făceau semne desperate cu batista.

— Întîrziată! Cu ei avem totdeauna buclucuri... mormăi înciudat un matroz. Vaporul își încetini mersul. Barca se lipi de vapor, iar pasagera întîrziată fu ajutată să urce pe punte...

Cavtat. Vechiul Epidaurum. Vegetație luxuriantă, vile și hoteluri risipite pe coastă.

Am vizitat mausoleul familiei de marinari Racici cu sculpturi realizate de marele Mestrovici. Unul dintre sfinții care străjuiesc mausoleul are chipul izbitor de asemănător cu al sculptorului. Original autoportret...

FOC pe DUNĂRE

— povestire —
de Dănoș MIKLOS

Ilustrații de Niki POPESCU

Într-o noapte frumoasă de toamnă, un remorcher românesc trecea pufăind în jos, pe Dunăre. Apa era liniștită, stelele străluceau pe cer...

Eram trei inși pe puntea de sus.

Acolo am auzit această istorioară, pe care ne-a povestit-o secundul vaporului.

★

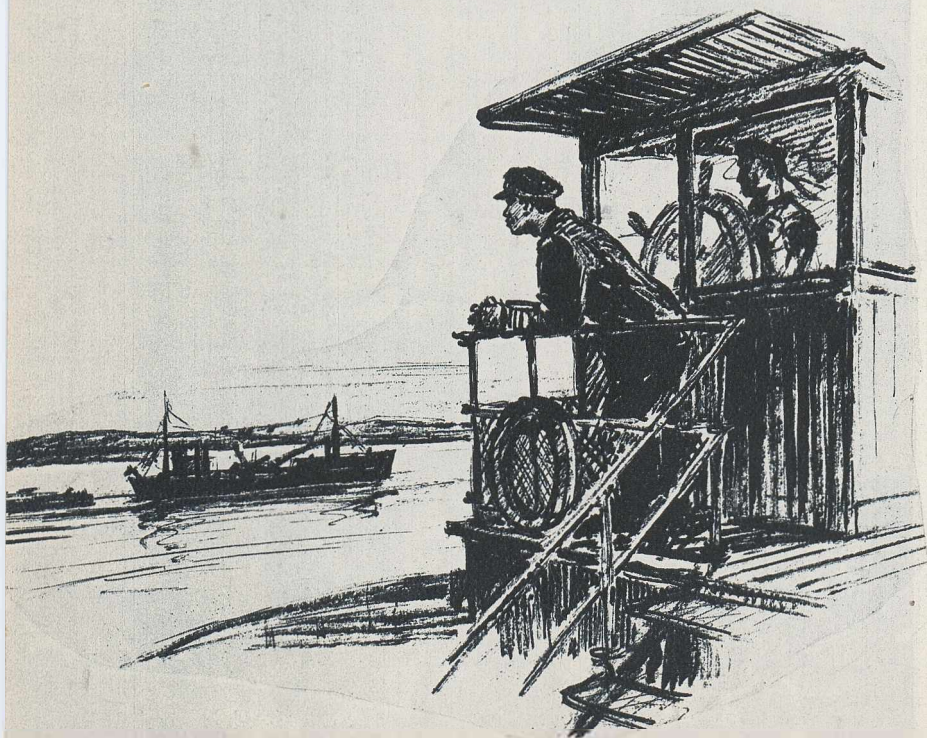
Pe atunci, când s-au întâmplat cele ce vor urma, abia parcursesem trei mii de kilometri pe Dunăre. Deși eram oarecum începător în ale marinei, am primit o funcție frumoasă: eram secund pe *Prahova*. Mă mir și acum, când îmi reamintesc cum de m-au numit dintr-o dată într-un asemenea post de răspundere. E drept că examenele le-am luat cu „bine”, dar am impresia că ceea ce a contribuit mai ales ca ministerul să ia această hotărâre a fost amintirea tatălui meu, care a servit șase ani în flota Mării Negre.

După moartea tatălui meu — aveam pe atunci 18 ani — mă întrebam ce căi să urmez în viață. Mama și cu fratele meu, bineînțeles că nici nu voiau să audă de marinărie. Și, ca să fiu sincer, la început nici eu. Dar apoi — peste un an — a intervenit excursia de la Orșova...

M-a invitat un prieten să petrec vara la Orșova. Atunci am revăzut — după mulți ani — Dunărea. Era vioaie ca un pirăias de munte, jucăușă, și-și legăna din zori pînă seară valurile argintii. Mă minunam de forța, liniștea, mărețea frumusețe a apelor, urmăream viața zgomoasă a portului, iar în sufletul meu începea să crească dorința de a mă urca pe un vapor. Eram foarte tânăr, plin de dorințe și planuri îndrăznețe. Mă chemau ici, mă chemau colo. Să mă înscriu în școala asta, s-o învăț pe cealaltă.

Un prieten, ofițer de marină, m-a luat la o plimbare pe insula Adakaleh. Mica barcă cu motor tăia apa de zor, iar pe mine, Dunărea, legănatul bărcii, șușotitul vîntului călduț, m-au îmbătat cu adevărat. Ore întregi m-am plimbat, cu pași rari, printre ruinele cetății medievale, pe cărările înguste împrejmuite de tufe de trandafiri ale minunatei insule cu atmosferă romantică.

Începînd din ziua aceea, îmi pierdeam vremea numai în fața portului. Acolo am făcut cunoștință cu radiotelegrafista de pe *Traian*, cu Silvia. Era frumoasă și în frumoșii ei ochi negri parcă se strînsese văpaia Bărăganului. Ore întregi ședeam liniștiți pe țărmul Dunării, tăceam și ne sărutam. Mi-a spus că sînt băiat drăguț și m-a mîngîiat pe păr. Când am întrebat-o dacă mă iubește, a început să ridă. Rîsul ei cristalin s-a pierdut pe oglinda apei... „De ce să te iubesc?” — m-a întrebat cu seriozitate. — Iubirea e altceva. Un sentiment profund. Lucru mare. Se naște greu,

ca orice are valoare pe acest pămînt. Ea nu e pentru două secunde, e pentru toată viața. Iar omul nu are două vieți...”

Ne-am plimbat tîrziu, în seara aceea, pe malul Dunării, dar poate niciodată nu am fost mai nenorocit ca atunci.

Am mai stat cîteva zile la Orșova, dar nu am mai întîlnit-o pe Silvia. Într-o după-amiază, l-am văzut pe *Traian* pornind în josul curențului și îl invidiam din tot sufletul pe marinarul care se aplecase peste balus tradă ca să-și ia rămas bun de la cineva de pe mal.

★

În sfîrșit, prima mea cursă. Nici nu știu cum să descriu sentimentul acela care m-a cuprins în clipa cînd de pe puntea de comandă am văzut cum *Prahova* se rupe de țărm. Teama, sentimentul mării răspunderi s-au contopit cu bucuria nestăvilită. Prima cursă pe care o parcurgeam a fost Galați-Tulcea. Și primul vapor românesc pe care l-am întîlnit pe drum a fost *Baziaș*. Cînd m-am uitat la radiograma de salut pe care ne trimis-o, am văzut semnătura: Silvia Alexe. Da, Silvia de la Orșova Silvia cea din excursia de acum cinci ani. Frumoasa radiotelegrafistă în ai cărei ochi negri s-a strîns parcă tot farmecul nopților din Bărăgan. Se vede că au mutat-o pe *Baziaș*.

Cele două vapoare au trecut unul pe lângă celălalt, ca doi străini. Ia eu, ce n-aș fi dat ca radiotelegrafista de pe *Baziaș* să știe că secundul vasului *Prahova* sînt eu, „băiețelul de la Orșova”...

Căpitanul, bătrînul Ioan Trifu, care străbătuse jumătate din lume și care, pe acest vapor de Dunăre, era activ și serios ca și cînd ar fi condus o navă pe ocean, supraveghea cu drag primul meu drum. Era un om zgotos, gata oricînd să se certe, dar cu inima ca pîinea caldă. M instruia cu tact. Vedeam prin sufletul meu de parcă ar fi fost de sticlă

★

Au trecut ca un vis primele șase luni. Am parcurs Dunărea de la Baziaș la Sulina. Am învățat legile nescrise ale Dunării și legile scrise ale flotei comerciale. Am învățat să „ancorez frumos” și să „atasez” reped șlepurile. Am învățat limbajul semnalelor, șaptele peisajului mersul norilor, direcția vînturilor. Am făcut cunoștință cu serile de vară, cînd Dunărea, de culoarea cernelei, e dantelată de strălucirea albastră a lunii; am trăit zile de furtună și zile senine de neuitat, frumusețe și liniște.

Într-o zi, am revăzut-o pe Silvia.

Ancorasem tocmai la Turnu-Severin, cînd a sosit și *Baziaș*. M-a cuprins emoția. Acum am să dau ochii cu ea. Oare cum arată? S-o fi schimbat? Iși mai amintește oare de mine?

Ne-am întîlnit la popota portului. Se uita la mine cu ochi străini. La început a crezut că m-a confundat cu cineva. „Uniforma asta...” — spunea mai tîrziu.

Ne-am retras într-un colț. Stăteam față în față de un ceas și tot n-am îndrăznit s-o întreb dacă s-a măritat. Apoi, am încercat totuși. Ra mi s-a întîmplat să mă bucur atîta pentru un simplu cuvînt, pentru un „nu”... „Dar tu?” — a ripostat numaidecît.

Am ris bucurios. După-masă am făcut o plimbare la ruinele Castrului Roman. Ne-am așezat pe pietrele vechi de mii de ani. Deodată, Silvia s-a întristat.

— Nu-mi plac ruinele, spunea. Mi-e teamă de ele... Mă fac să mă gîndesc la dispariție... Iar mie îmi place atît de mult să trăiesc...

Ne-am despărțit cu greu.

Ce puțin îți trebuie ca să fii fericit! Fraza pare banală, dar exprimă atîta adevăr... Personal, nu-mi trebuia altceva decît puntea de comandă a unui bătrîn remorcher, o cabină micuță pe puntea de sus, și Silvia.

Ne-am mai reîntîlnit și clipele acelea au fost minunate, pline de emoții. Ne înțelegeam prin telegraf: „Vasul *Baziaș*” pornește azi la ora 13 și 40 de minute în aval cu patru șleपुरi. Stop”. Iar noi navigam cu șase șleपुरi după noi, în amontă. Bătrînul Trifu, căpitanul, tînaru Vidici, cîrmaciul, și veșnic morocănosul Zamfir, radiotelegrafistul calculau cu emoție locul unde ne vom întîlni cu *Baziaș*. Făceam chiază rămășaguri. Cînd apărea *Baziaș* pe undeva, dădeam drumul la sirenă. Două șuierături scurte — una lungă. Acesta era semnalul: adică hip-hip urra! *Baziaș* răspundea numaidecît cu un șuierat lung, adică urra!

Cele două vase treceau alături. Silvia se rezema de balustradă, cu părul ei, castaniu, răscolit de vînt, și părea atît de fericită, încît totu

strălucă în jurul ei. Ne spuneam nimicuri cărora le acordam însă mare însemnătate. Când mașinile începeau din nou să duduie și cele două vase se despărteau, mi se părea că am fost jefuit de ceva scump.

O iubeam pe Silvia.

Intr-o duminică am plecat la ai ei, la Ploești. Părinții Silviei m-au primit cu drag, cu căldură.

În seara aceea ne-am logodit. Am fixat și data căsătoriei: la 1 iulie. S-a amînat, atunci. Din vina mea. Mă trimiseseră la un curs de trei săptămîni. Am fixat o nouă dată, 8 august.

„Dar sigur!” — a spus Silvia, cînd am fixat această nouă dată, și în zîmbetul ei se ascundea și puțină îngrijorare.

Iar a intervenit ceva.

A treia oară... am hotărît ca la 12 septembrie, orice s-ar întîmpla, să ne cununăm. Așa nu mai putea să meargă. Toată flota comercială romînească rîdea de noi.

Pînă la un punct, data cununiei părea foarte sigură. Făceam planuri. Apoi *Prahova* a primit misiunea să transporte de urgență niște mărfuri din portul Moldova Veche pînă la Galați. M-am dus la comandamentul portului și am expus situația.

Bătrînul căpitan dădu din cap: „Știu, știu. Nici să nu mai continui. Noi, mă rog frumos, sprijinim dragostea”, și debită o anecdotă pipărată în legătură cu dragostea. În cele din urmă îmi promise să se ocupe de înlocuirea mea.

Dar promisiunea a rămas promisiune. Cînd a trebuit să plece vasul, înlocuitorul — ia-l de unde nu-i, așa că tot eu m-am suit pe vapor. Am socotit că, dacă totul merge bine, atunci la 12 septembrie mă pot înapoia. Condițiile de navigație erau favorabile. Vînt, furtună, nici semn.

— Deci, ne vom întîlni aici, în portul Galați — am stabilit, despărțindu-mă de Silvia. Eram deja pe punte, cînd am auzit-o spunînd: „Dar sigur!” I-am răspuns rîzînd: „Sigur, Silvia!”

La Moldova Veche am preluat un transport mare: lemne, cereale. Înainte de plecare, am primit ordinul, ca cel mai tîrziu pînă la 11 septembrie să sosim la Galați, deoarece vasul maritim *Izmir*, sub pavilion turcesc, care transportă mai departe încărcătura noastră, ne așteaptă pînă în dimineața zilei de 12 septembrie.

— Acum să arătăm ce știe flota comercială romînă — ne îndemna căpitanul Trifu.

Și chiar am fi arătat.

Am traversat în timp record porțiunea stîncoasă, plină de vârtejuri, de la Cazane. Nu prea ne-a rămas timp să admirăm marea frumusețe a naturii.

Am ajuns la Turnu-Severin conform itinerarului. Aici ne aștepta un nou ordin: la Giurgiu să mai remorcăm două șlepurile. Comandantul nostru s-a opus, dar n-a făcut mare lucru. Atunci, a cerut permisiunea să plece înainte cu mașina la Giurgiu și să pregătească el personal șlepurile, pentru ca, atunci cînd vom sosi cu vaporul, să nu pierdem zădărnice ore sau zile întregi. Bucureștiul a dat aprobarea, iar eu am preluat comanda pe *Prahova*.

Eram sigur de mine și bine dispus. Nu m-am gîndit nici o clipă, că pe porțiunea dintre Turnu-Severin și Giurgiu s-ar mai putea întîmpla ceva care să ne întîrzie.

S-a inserat. Radiotelegrafistul mi-a înmînat un ordin: continuăm drumul și în timpul nopții.

...La ora 0 și 40 de minute, Lakatos, care era de serviciu pe punte, a raportat, că într-un punct de pe malul bulgăresc cerul este neobișnuit de luminos, de parcă ar fi foc. Am cercetat malul cu luneta. Era dantelat de mici golfuri liniștite. Șiruri lungi de sălcii plîngătoare, care în lumina neobișnuită a nopții păreau niște uriași gîrboviți, acopereau în parte perspectiva. Dar puțin mai sus, întreg orizontul îmbrăcase o culoare roșie-lilachie.

Am aprins toate farurile și reflectoarele de pe vas. Nici cinci minute n-au trecut și se văzu clar satul în flăcări. Uriașe limbi de foc se ridicau spre înalturi, iar vîntul biciuia înfricoșător flăcările. Tot efectul vasului s-a adunat pe punte. Am redus viteza. Eram la aproximativ 400 de metri de satul în flăcări și acum se vedea bine că limbile de foc ieșeau dintr-un fel de magazine și de acolo se întindeau spre case, împrăștiind o ploaie de scînteii. Unele din ele se scufundau în Dunăre, ca niște stele căzătoare. Era o privescătoare înspăimîntătoare.

Am căutat satul pe hartă. Era situat pe o mică peninsulă, izolat de celelalte sate, și — așa cum am aflat mai tîrziu — singurul drum de legătură fusese distrus de inundații. De zile întregi satul era, de fapt, izolat de restul țării.

Deodată, privirile mi-au fost atrase de o barcă în care doi oameni vîsleau repede în direcția noastră, străduindu-se să învingă valurile dezlănțuite de vas. Peste puțin timp le-am auzit și vocea: „Oprîți! Ajutor! Arde satul!” — strigau spre noi.

Că să fac? M-a cuprins deodată spaima. Trebuie să acționez. Acum, imediat. Am trimis o radiogramă. Nu l-am găsit pe comandant — era noaptea tîrziu. Mi-a răspuns un secund: „Orientează-te singur...”

În vorbe, e ușor. Cel mai tîrziu la 11 septembrie trebuie să fiu la Galați. Și vaporul, și eu, *Izmir* nu așteaptă. În loc să ajungă peste mări, încărcătura rămîne aici. Un vapor din flota comercială romînă n-a respectat termenul... Și, apoi, și Silvia e acolo. Mă așteaptă în port. Nu, nu pot să fac asta! E onoarea mea în joc. Tot ce are omul mai sfînt...

Dar iată și satul bulgăresc în flăcări. Trebuie să-l ajutăm. O datorie elementară. Oamenii avem, pompe avem...

Siluețele se profilau limpede pe mal. Femei, copii, ne făceau semne. Și în spatele lor, lumina roșie-violetă...

Mă luptam cu mine însumi. Să ancoroz? Să merg mai departe? La ambele întrebări puteam să răspund și da și nu. Să oprim. Și ce se va întîmpla dacă n-am să mă pot apropia de malul necunoscut? Dacă eșuez? Atunci, nici nu pot să ajut, nici misiunea nu mi-o îndeplinesc. Grele minute au urmat. Vaporul aluneca înainte, încet. Am ajuns îndreptat satului. Acum trebuie să decid. Am decis. Plecăm mai departe! Sigur că da. Aceasta este singura soluție posibilă. Totuși, ordinul nu l-am transmis. Lakatos stătea lîngă mine. Parcă mi-ar fi citit gîndurile.

CÎNT REVOLUȚIA, FURTUNA...

de George DAN

Corabia vieții de nici un taifun nu se teme
Și spintecă valuri devreme,
Și eu în jurnalul-i de bord (scriu poeme).
Poemele lungi îți cer lungă trudă!
Asudă, creionule, și suflete-asudă!
Din mlaștina trecutului adesea mai urcă
Fantome bătrîne ce stîhu-mi încurcă.
— În lături, strigoalce, în lături strig vouă!
Cîntarea mi-i nouă
Și vechea lăută am rupt-o în două!
Degeaba cu glasul mîeros de sirene
Mă-mble vrăjirile voastre viclene.
Prin dopuri de ceară, ca bietul Ulyse,
Urechea-mi aude chemări ca din vise...
— Coboară, poete, coboară-n abise...
— În lături, stafie nebună!
N-auzi cum pe punte s-adună
Toți oamenii lumii să lupte-n furtună?
— Ce-ți pasă de lume? Tu cînji pentru tine
Și cînji pentru-auzul urechilor fine;
Rămîi în cabină
Și cîntă-ți litania lină...
— Să cînt pentru moarte și marșii în strună?
Afară pe punte-n furtună
Stau bravii cîrmași,
Corabia vieții cîrmind-o dibaci.
Și-auzi cum talazul se sparge!
Și-auzi cum o pînză detună!
Pe vergi, prin catarge,
Matrozii cu mîini degerate
String vecele ude, sărate —
Cu flece om mă simt frate!
Și frați mi-s delfinii cu boturi de rață
Ce-n spumele-adîncii se răsfață!
Să cînt în cabină
Cum draga-mi suspină?
Sub trăsnet catargul s-a frînt
Și eu să suspin, litanii să cînt?
Pe punte, iubito! Aici, între oameni,
Cu torța iubirii lumină să sameni,
Iar eu, poet-cetățean, am să cînt
Pîn'm-o frige la degete struna —
Cînt revoluția, furtuna!...

— Ce-ai face dacă ai fi un simplu marinar și nu comandant? — m-a întrebat.

— Ce-aș face? Da...? — i-am răspuns după o pauză de o secundă M-aș opri!

— Și de ce crezi că dacă ești comandant trebuie să acționezi alt fel? — mi-a răspuns.

— Bine, dar ce s-alege din încărcătură? Ce-o să fie cu Silvia? Nu pot să fac asta. Și, de altfel, nu am ordin să opresc. Or, fără ordin...

Lakatos s-a uitat la mine. Îi luceau ochii în întuneric. Ce cunoscută îmi părea această privire! Am văzut-o de multe ori pe cînd eram copil. Tata mă privea așa...

O liniște apăsătoare se lăsa între noi.

Și, deodată, s-a auzit vocea puternică a lui Lakatos:

— Ordinul ofițerului secund: Oprîți! Pregătiți bărcile!

Am intrat în acțiune. A trebuit să detașez șlepurile, dar nu le-am putut lăsa în mijlocul Dunării. Acum am văzut cu cîtă abnegație muncesc oamenii în momente grele. Cu tot vîntul aprig, nici 15 minute n-au durat pînă s-au detașat șlepurile. Da, dar unde să ancoroz? Care ar fi locul cel mai potrivit?

Ne-au ajutat pescarii din sat. Era printre ei un moșneag măruntel. Stătea lîngă noi, la cîrmă, și dirija manevra. Eu transmiteam numai ordinele...

Pînă în zori am lucrat la stingerea focului. Mare parte din cerealele strînse au ars. Dar satul l-am salvat. În zori ne-au sosit ajutoare. O remorcă bulgărească și una maghiară.

Am predat locul nostru. La ora opt și zece minute am pornit din nou la drum, cu șlepurile după noi.

Am ajuns în portul Galați cu o întîrziere de 36 ore. *Izmir* ne-a așteptat. Silvia nu...

Dimineața e senină, strălucitoare. *Prahova* spintecă oglinda lucie a apei. Sprijinit de balustrada punții de comandă, privesc marea fluviu. Mă simt liniștit. Am trecut prin botezul focului. Sint marinar al Dunării bătrîne.

Cît despre Silvia... Ne-am întîlnit după două zile. Am hotărît să ne cununăm de anul nou.

Dar de data asta sigur. Sigur de tot!...

SONDORII din ... OCNA MUREȘULUI

Reportaj de Mircea BONDA

Fotografii de S. STEINER

Trenul s-a oprit cu binecunoscutul scrișnet de osii și lampoane: Ocna Mureșului!

Am coborât în gară și am întrebat pe cineva de drumul spre saline.

— Drept înainte — mi s-a spus — pe șoseaua asta, preț de vreo 4-5 minute

Și iată-mă, numai după vreo sută de pași, țintuit locului în fața unui peisaj cu totul neașteptat. În partea dreaptă a drumului se profilau îndrăznețe spre cer,

luându-se parcă la întrecere cu rotocoalele norilor alburii, șiruri de... sonde. Sonde ce-ți aminteau mai curînd apropierea unor bogate zăcăminte petrolifere decît aceea a unei saline.

S-o fi descoperit și pe aici petrol?

Nici gînd de așa ceva. Ci pur și simplu, așa cum am aflat mai apoi, la Ocna Mureșului, o bună parte din sare se extrage de cîtiva vreme cu ajutorul sondelor — după un nou procedeu, o creație origi-

nală a unui colectiv de ingineri și tehnicieni romîni, o invenție brevetată și distinsă cu Premiul de Stat.

Am făcut cunoștință acolo, la poalele sondelor de sare, cu un om al cărui nume suna oarecum ciudat: Aron Marele. În ciuda numelui său, Aron Marele e mijlociu de stat și nu prea voinic. Face parte dintr-o familie de mineri. Minerii cioplitori în sare din tată-n fiu. Și iată, inelele acestui lanț, făurit din generație în generație, a fost acum, pentru prima dată, rupt. Aron Marele a devenit sondor.

M-a invitat într-o căsuță scundă pe care schelăria sondei o străpungea înainte de a se avînta spre zări. În această căsuță erau adăpostite aparatele de control. Pentru ele, căsuța reprezintă un fel de pavază împotriva vîntului și ploilor.

— Munca minerului — mi-a spus Marele Aron — o face acum apa. Da, apa și pompe puternice care, sub presiune, o trimit pînă la adîncimi ce ating 1000 de metri...

Modul de funcționare al unei sonde poate fi explicat în cuvinte puține. Printr-o coloană de bur-lane, apa pompată în adîncuri dizolvă sarea și se reîntoarce, sub formă de saramură, printr-o a doua coloană. Apoi pornește într-o scurtă călătorie, de-a lungul unor conducte, pînă la fabrica de produse sodice ce se află nu departe de salină. Și o mică socoteală îți arată că cinci sonde doar înlocuiesc munca a peste 600 de oameni. Prețul de cost al extracției este redus cu 75 la sută... Iar minerul de altădată a devenit sondor. Pentru prima oară a ieșit din măruntaiele masivului de sare și în timp ce extrage sarea, poate

rată, la loc de frunte, și Ocna Mureșului, Uioara — cum i se mai spunea altădată.

Am gîndit astfel străbătînd împreună cu Aron Marele, o stradă unică în felul ei. O stradă bizară, cu un singur trotuar și un singur rînd de case. Așa să fi fost ea întotdeauna? De partea cealaltă a drumului să nu fi existat niciodată locuințe omeneste?

Au existat, dar multe s-au prăbușit, iar restul au fost dărîmate și locuitorii evacuați.

Povestea topografiei străzii a început într-o seară a anului 1936. Unii oameni se odihneau după truda unei zile grele de muncă, alții erau poate strînși în jurul unei cine sărace. Și atunci, din senin, au simțit cum sub ei începe să se clatine podeaua, cum pereții caselor încep să tremure, iar lămpile să dăntuiască amenințător. Cutremurul a fost simțit în întreg orașetul. Dar pe strada din apropierea salinei, cel mai mult. Epicentru al acestui cutremur nu a trebuit să fie căutat nici undeva prin munții Vrancei, nici prin alt centru al cutremurelor, ci în inima masivului de sare. Exploatarea nerațională a minelor, golurile mari și pilonii de siguranță prea slabi pentru greutatea ce îi apăsa, au dus, în acea seară a anului 1936, la prăbușirea a mii și mii de tone de sare. Mărturie a acestei prăbușiri este o groapă hidoasă, în adîncul căreia te uiți ca într-o prăpastie, cu o circumferință de cîteva sute de metri. Mărturie este și acea stradă „Curioasă“, cu un singur rînd de case...

Pentru mineri, salina a însemnat — sub domnia capitaliștilor — și loc de trudă, și mormînt. Ioan Potochi s-a prăbușit cu vago-

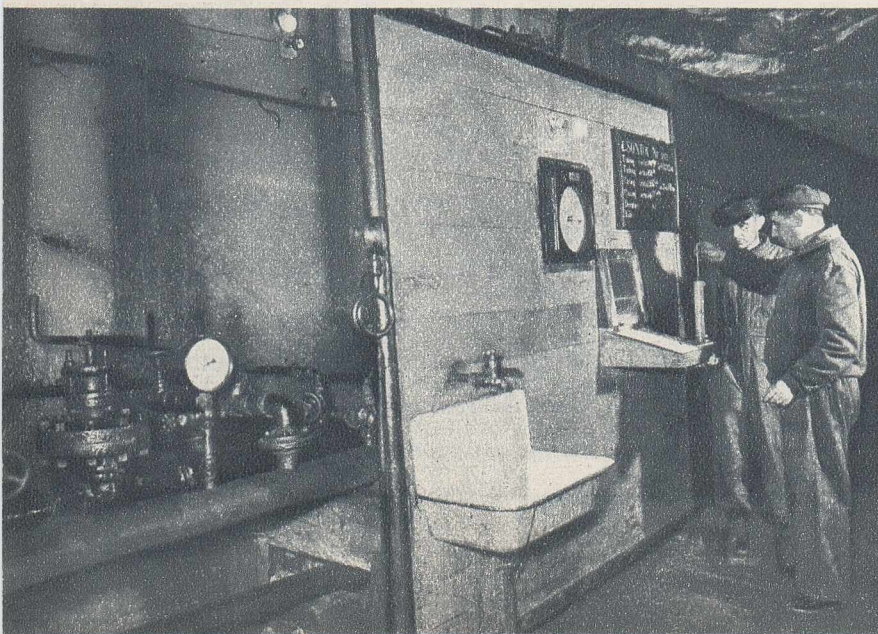

Schimbul s-a isprăvit. Minerii se îndreaptă oioși spre ieșire.

netul în puț la peste 160 de metri adîncime. Praf și pulbere s-a ales de el. La fel s-a întîmplat și cu un alt minier, pe nume Arieșanu. Tot din cauza lipsei măsurilor de protecție, peste Șofran Moldoveanu s-au prăvălit în timpul lucrului 30 de tone de sare...

Zaharia Vesa a fost singurul cm care, alunecînd cu vagonetul în puț, a scăpat cu viață: în cădere, s-a împletit, cu mîinile și picioarele de funia coliviei. (Înd l-au scos afară, teama îi întepenise mădulele. Patru inși au trebuit să tragă de el și abia l-au des-

Anton Marele scoate o probă din lichidul saramurat, stabilîndu-i concentrația.

În afara sondelor de la suprafață, în interiorul minei, la o adâncime 150 m, există sonde de extracție. Tuburile pătrund în straturi, le spală și duc apa sărată spre fabrica de sodă.

făcut. Când a putut să vorbească, Zaharia Vesa a spus doar atât: „No, să rămânci cu bine, că pe aici, citu-i lumea, cu mine n-o să vă mai întâlniți...”

„La noi, spun cei din Ocna Mureșului, nu au lucrat niciodată, așa cum s-a întâmplat la alte ocne, pușcăriașii”. Dar pentru cei care lipseau de la lucru existau carere, unde oamenii erau ținuți cu țiare la picioare. Iar în curtea ediului era înfipt un stâlp de lemn, unde erau ținuți legați oamenii ce se făceau vinovați de asemenea abateri. Ocna Mureșului a fost deci adevărată „ocnă” și pentru așa-zii „oameni liberi...”

Cei care doresc să cunoască și alte amănunte din trecutul acestei saline pot citi un studiu tipărit prin 1936 și semnat de Paraschiv S. Horeanga, doctor în științe economice și financiare. Vor întâlni pasaje ca acestea: „Abatajul se face cu pene și ciocane, deci tot manual; abatajul modern se servește de perforatoare electrice... dar la noi nu se poate aplica... Transportul în mină se efectuează cu forța manuală...”

— *Bucuroși de oaspeți?*

— *Bucuroși.*

În noua sa locuință, Romul Gatea primește mereu oaspeți. Directorul minei Iosif Folub, inginerul Virgil Laluț și câțiva prieteni ai lui Gatea au venit să mai pună o țiră țara la cale. →

Astăzi, vizitând salina, afli de acele conducte de-a lungul cărora gonestea sarea dizolvată. Restul transporturilor sînt făcute cu locomotivele electrice, iar locul abatajelor este luat în bună parte de sonde.

La 160 de metri adâncime, în pieptul masivului de sare, mi-a fost dat să mai am o întâlnire neașteptată. Au reapărut sondele. De altfel, primele sonde aici au fost săpate. Ceva mai târziu, ca o nouă biruință a tehnicii, au fost instalate sondele de la suprafață. Acestea le-am aflat de la un tânăr inginer, Virgil Laluț. Și în familia acestuia mineritul era tradiție. Tatăl lui, Ieronim, s-a stins din viață la 44 de ani, cînd purta deja

Înainte de a pleca din mină, un scurt popas la gazeta de perete. →

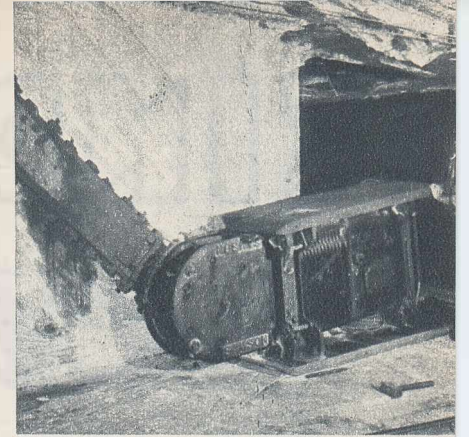

în spate trei decenii de muncă în salină... Dar Virgil Laluț a prins alte vremi. A putut să învețe. Azi e inginer...

Și Ion Ban a învățat. În trei ani, mai mult decît în 30. Pînă nu de mult era miner. Azi e maistru-sondor. Nu a fost lesne ca la 37 de ani să biruie „hățișurile” ecuațiilor. Dar le-a biruit. Așa cum a biruit și manualele de fizică și pe cele de tehnică a forajului... Iar azi e maistru-sondor.

Altădată, Ion Ban se întorcea acasă frînt de oboseală, cu brațele grele, ca de plumb. Acum, însă, efortul principal îl face cu mintea. Respirația adîncă a sondei o înregistrează ace tremurătoare de manometre și grafice complicate. Din graiul lor, sondorul desprinde tot ce se întîmplă jos, la sute și sute de metri adîncime. O simplă rotire de robinet și șuvoiul apei năvălește cu mai multă putere în coloanele sondei sau se domolește ca prin farmec, sarea dizolvată își grăbește sau își încetinează goana spre uzina de produse sodice. Dar nu numai atât; este necesară și o perfectă cunoaștere a condițiilor geologice, a fenomenelor ce se produc, uneori la un kilometru depărtare, și de a ști, în orice moment, să acționezi cu promptitudine și competență. Este cu totul o alt fel de muncă. O muncă ce îți cere mereu să înveți, să studiezi. O muncă ce se compară nu cu truda cioplitorului de sare de ieri, ci cu aceea a inginerului. Și lui Ion Ban i se pare cîteodată că visează... Dar nu, nu este un vis. Mîngîie cu palma sa, în care bătăturile nu au pierit încă cu totul, cadranele manometrelor. Nu, nu este vis...

Lui Vasile Popa, însă, toate cîte

Acolo unde nu lucrează sonda, munca e mecanizată. Ion Lengyel a învățat să lucreze cu haveza. Prețea tîrnăcopului a apus.

Maistru Ion Bănuț controlează adîncimea la care lucrează sonda.

le vede i se par firești. Parcă așa ar fi fost de cînd lumea. Vasile Popa este un flăcăiaș voinic, de vreo 16 ani. Elev al Școlii profesionale din Ocna Mureșului. Peste doi ani va fi sondor. Va lucra la sondele acelea ce săgeată spre cer, afară, în aer liber. Și toate cîte le vede i se par firești. El și-a început viața în altă epocă...

Ce biruințe ale tehnicii vei mai afla tu, Vasile Popa, tînr sondor al zilelor de mîine?

CÎND OAMENII cîntă

de Constantin CHIRIȚĂ

Fotografii de S. STEINER

Nu sînt un adept al simplismului, mă feresc să categorisesc oamenii după înfățișare și profesiune, să le lipsesc etichete groase, pe care să trec la rezeala rezumatului unei cercetări superficiale.

Și cu toate acestea nu rareori m-am lăsat pradă primei impresii, alun-gînd din rază preocupărilor gazetărești diferite tipuri de oameni apărute în cale, deoarece mise păreau neinteresante, banale, convenționale.

De cite ori nu ți se întîmplă, cînd treci printr-un birou oarecare și prinzi în rază vederilor un omuleț slab, chel, cu ochelari, cocoșat deasupra hirtiiilor, să spui în sinea ta: „ce figură tipică de

birocrat!” și să-l lași în plata domnului, sau în cel mai fericit caz să-l încondeiezi cu atribuțiile „sărman birocrat!”. Sau, întîlnind undeva un bărbat cu fața osoasă, lată, cu trup viguros, puternic, cu mișcări repezite și sigure, te convingi fără ezitare că ai în față un muncitor hotărît, care și-a închinat viața unei bătălii eroice, neîntrerupte, și prin prisma acestui gînd cauți să-l cunoști și să-l înfățișezi.

Exemplele pot fi nesfîrșite. Cîndiți-vă la medicul sau la învățătorul dintr-un sat, la vînzătorul din magazine, la inginerul de pe șantier... Imaginea fiecăruia e preconcepută de cele mai multe ori, ea apare ca un desen de undeva, din subconștientul nostru, topindu-se în formele dinainte pregătite. Un vînzător, de pildă, — spui în sinea ta — ce poate fi mai mult decît un vînzător?... Poate să fie mai amabil sau mai puțin amabil cu clienții; sau un funcționar chel, cu ochelari, uscățiv și încovoiat, poate fi altceva decît un birocrat? E drept, poate că are acasă necazuri cu baia comună sau cu pisica vecinului, poate că cere taxatoarei în tramvai restul pînă la un ban, dar tipul acesta e vechi, banal, nu spune nimic nou. Și-i zici odios.

Eroarea pe care o facem e imensă. În viața oamenilor s-au petrecut mari schimbări. Valorile lor interioare, care altădată rămîneau îngropate definitiv, țînesc. Timide sau impetuoase, singulare sau în mănunchi, se revarsă dinlăuntrul oamenilor, din sufletul în care altădată rămîneau îngropate. Și dintr-o dată ți se deschid parcă ochii. Vezi că ai în față un om, pe care nu-l mai poți eticheta dintr-o privire, care te cheamă la un drum lung, pe căi întortochiate și adînci, pentru a obține o cît de relativă sau să spunem reală cunoaștere a lui.

Participînd timp de cîteva zile, la început cu rezervă, la o anumită manifestare artistică, am trăit mai mult ca niciodată această revelație. Manifestarea cu pricina a fost con-

Păcat că nu-l poți și auzi pe acești doi fineri din brigada de agitație a întreprinderii „Bere Rahova”.

cursul echipelor artistice de amatori ale sindicatelor. Timp de cîteva zile mi-au trecut prin fața ochilor sute și mii de oameni. Exact dintre aceia de care vorbeam mai înainte și cărora nu trebuie să le mai prezint și fizionomia. Funcționari, muncitori, lucrători din magazine, din frizerii, ingineri, maștri, medici, profesori. Am văzut acele tipuri specifice de „birocrati”, străduindu-se să cînte la vioară bucăți de concert sau să-și ascuță glasul spre cine știe ce arii din opere; am văzut femei simple, poate chelnerițe pe la restaurante sau casierice ori vînzătoare prin vreun magazin, emoționîndu-se în fața unei săli arhipline, înainte de a începe un cîntec popular; am văzut familii de mineri despre care știu în deobște că trăiesc o treime din viață în întunericul de sub pămînt, scoțînd din balalaică și chitară melodii luminoase, vesele; am văzut zeci de coruri — nesfîrșită gamă de tipuri omenești — înălțînd într-o armonie desă-

Un grup de instrumentiști: familia minerului Onea Laurențiu.

Moment dintr-un dans bănățean cu temă.

Theo Goldiș, de la Academia R.P.R., cîntînd la țiteră electrică.

În jurul mașinii radiodifuziunii, unii dintre participanții la concurs își ascultă propriile programe înregistrate pe bandă de magnetofon.

← La ieșirea din scenă, brigada de agitație a sindicatelor lucrătorilor sanitari din Pitești este primită cu aplauze și felicitări și de către spectatorii din culise.

virșită imnuri de slavă sau cîntece vibrante de dor; am văzut mănunchiuri de tineri și bătrîni, de femei și bărbați — acele caustice brigăzi de agitație — luptînd cu stîngăcia și emoția proprie și cu exigența sălii, crezînd totuși cu ardoare în minunăția lucrului pe care-l fac.

Această defilare pasionantă, atrăgătoare, a oamenilor simpli, a însemnat o puternică rază de lumină pentru mulți dintre cei care au asistat la ea. Ținuta individuală și colectivă a participanților, interpretarea artistică, tematica programelor vorbesc la un loc despre un mare pas înainte în munca artistică de masă.

(Cronicarii de specialitate vor găsi probabil timpul necesar pentru a comenta aceasta). Manifestarea în întregul ei nu poate fi privită ca un fenomen spontan. Calitatea manifestării se opune la acest lucru. Ea este rezultatul unei munci organizate, temeinice și mai ales este rezultatul situării omului nostru, a cetățeanului obișnuit, pe un alt plan, pe un alt nivel, mai înalt, mai frumos.

Foarte mulți dintre participanții la concurs erau bătrîni. În coruri, în orchestre, în brigăzi de agitație, în formații mici, printre cei care au executat în solo diferite lucrări vocale sau instrumentale, cei mai mulți erau

oameni în vîrstă. Lucrul acesta m-a impresionat cel mai mult. Tineretea e obișnuită cu aceste descărcări ale potenței spirituale, e în firea și acest lucru. Dar de la o anumită vîrstă, omul parcă se blazează, se jenează, se împotmolește în fel de fel de griji cotidiene. Îmbătrînește. Și iată că am descoperit oameni vîrstnici, cu sutele — și probabil că sînt cu miile și cu zecile de mii — într-o astfel de atitudine. Și mi s-a părut că fiecare, dar absolut fiecare din acești oameni, aduce cu sine, acolo pe scenă, nu un simplu cîntec sau o simplă melodie, ci povestea sau o parte din povestea unei vieții mari și complexe.

L-am auzit pe inginerul ceferist din Băcău, Constantin Constantin, cîntînd cu multă artă și competență aria contelui de Luna. Aveam în față o voce remarcabilă pe care asistența a răsplătit-o cu aplauze viguroase. Și m-am gîndit atunci la frămîntările din tinerețe ale acestui om înzestrat cu un asemenea talent. Cine știe sub ce groaznice pasiuni tînărul de atunci a trebuit să-și zdrobească visul său de cîntăreț și să se apuce de altceva! Și după zeci de ani să întâlnească, în sfîrșit, sala, visurile și emoțiile artistului...

Un bătrîn miner din Comănești, pe nume Onea, s-a oprit pe scenă înconjurat de cei trei feciori ai

săi — și ei mineri de mîna întii — întregind din mandolinele lor armonioase melodii. Tuspătru coboară în mină, tuspătru mîngîie în timpul liber coardele instrumentelor. Un cvartet familiar. Bătrînul miner i-a învățat pe copii meseria și arta. De bună seamă că relațiile de familie capătă sub acest aspect altă valoare.

Într-o bridagă de agitație a întreprinderii Industria Bumbacului A, apar, printre tineri, și cîțiva muncitori în vîrstă, cu părul alb. Nu mă gîndesc aici să analizez jocul lor, să vorbesc despre stîngăciile și prospețimea interpretării. Altceva m-a impresionat. Seriozitatea și în același timp naivitatea cu care-și îndeplineau rolurile. Parcă oficiau un ritual. Deci oamenii aceștia simt, vibrează, sînt plini de sensibilitate dacă ajung să se întâlnească cu nepoții pe scenă, dacă-și destăinuiesc cu atîta dărnicie simțămîntele. Oamenii vor să spună și altceva, simt că ființa lor conține mai mult decît puterea de muncă pe care noi obișnuim s-o vedem într-înșii.

Am ascultat un funcționar de la C.S.P. interpretînd la vioară balada lui Ciprian Porumbescu. Era un om în vîrstă, sobru, poate că la birou e luat drept un tip de funcționar rigid, prea serios, sec. Stilul în care a executat bucata

demonstra însă personalitate, tehnică, dar mai ales sensibilitate. Văzîndu-se acolo, pe scenă, omul își descoperea un univers mai larg, mai puțin obișnuit.

Mărturisesc că în timpul interpretării a început să mă stăpînească, cu puterea unei obsesii, imaginea simbolică a aceluși tip de birocrat — uneori îl împodobim și cu mincețuțe — care nu mai stă aplecat asupra biroului, ci acasă, într-o odaie poate la mansardă, cu viora pe urmă, cu arcușul în mîșcare opunînd din cînd în cînd tăcerii emoționante sunete timide. Imaginea arată un om uscățiv, chel, puțin încovoiat, iar pe lentilele ochelarilor se zăreau aburii unor lacrimi.

...Zilele artistice din sala Consiliului Central al Sindicatelor au demonstrat multe lucruri. Valoarea lor nu se poate cîntări cu precizie. Dar — și mi se pare foarte important aceasta — acolo am întîlnit oameni. Noi obișnuim să le spunem oameni simpli, iar tezaurul sufletesc pe care și l-au dezgropat acolo — și cred că nici pe departe în întregime — vorbește despre extraordinara personalitate a fiecărui. Oamenii nu sînt de loc simpli, sînt plini de necunoscut, de valori nedebuite, care așteaptă să iasă la iveală. Și atunci cînd secolii se răscolesc, se întîmplă și acest lucru.

Din grafica lui Niki Popescu

Cu o modestie pe care am prețuit-o — deși efectul ei nu l-a servit prea mult pe artist — cunoscutul grafician Niki Popescu ne-a oferit săptămînile trecute o restrînsă expoziție personală la Galeriile de Artă ale Fondului Plastic.

Modestia artistului am simțit-o, în primul rînd și aproape exclusiv, în puținătatea lucrărilor expuse. Graficianul a cărui participare plastică în paginile revistelor noastre e

larna pe uliță

Oblomov

intensă și constantă, ale cărui așije i-au cîștigat, pe lîngă aprecieri unanime, și Premiul de Stat sau, recent, Premiul Ministerului Culturii, a păstrat tăcere asupra acestor aspecte ale creației sale, mulțumindu-se să ne reamintească prin expoziție doar unele din ilustrațiile sale de carte („Fram, ursul polar“, „Oblomov“, „Nunță în codru“), și să

ne facă cunoscute cîteva din notațiile plastice pline de spontaneitate lucrate pe brațul Borcea. Suficient totuși pentru a da măsura și personalitatea talentului său, indiscutabil cultivat și prolific.

Folosind cu știință o varietate uimitoare de tehnici, el le subordonează și adecvează conținutului literar al cărții, cu simț al discernămintului.

Un colorit puternic, viu, fără stridente, și o caldă înțelegere a „psihologiei“ lui Fram, ursul polar, îl fac pe acesta în aceeași măsură apropiat copiilor și celor maturi, în timp ce poporul gingaș dar gălăgios al „Nunții din codru“ este prezentat micilor cititori cu tendințe didactice vizibile și utile. Mai puțin prin psihologia personajelor, mai mult prin atmosfera pe care o creează, artistul ne transportă în lumea lui „Oblomov“, dar ne cheamă, cu evidentă predilecție către peisajul plin de farmec al bălții Ialomiței. Acuarele sale — și remarcăm în special „Vine ploaia“ și „La sălcii“ — au o prospețime și o strălucire rară (chiar și atunci cînd nori grei, prevestitori de furtună, adumbresc strălucirea soarelui.) Iar oamenii pe care îi întîlnește artistul în cale, cu care comunică sufletește și pe care ni-i face cunoscuți în desenele sale, au acea cuceritoare vitalitate a hitrului „Moș Adam“, sfiala plină de candoare a

Moș Adam

„Ciobănașului“, sau poate drăgălașenia puștiului care străbate, înfolit de nu i se văd decît ochii, „larna pe uliță“ a lui Coșbuc.

Din desenele lui Niki Popescu, ei

La sălcii

coboară la noi și ne rămîn în amintire, împreună cu măiestria unui artist de talent.

S. F.

SCRIITORI și CARTI

Șt. O. Iosif cel necunoscut

de Horio OPRESCU

Șt. O. IOSIF

Nu repetăm clișeele critice de odinioară, care vedeau în Șt. O. Iosif un „liric melancolic”, un „deznădăcinat”, sau „un inadapabil”. Nu ne vom entuziasma încă o dată de nebiruții lui eroi—Pintea, Novăcești, Gruia, care — desprinsi din minunatul nostru folclor—ajută cu mărinimie pe necăjiți, sau, cu braț viteaz, viră groaza în dușmani. Precum nu

avem de gând a reaminti pastelurile-i pline de vrajă; icoanele trecutului eroic, cîntecele — de leagăn și de dor — șoptite cu duioșie unică ori tălmăcirile din mării clasici străini, transpuse în românește cu o grație și îndemînare neîntrecute.

Nimic din toate astea. Un Șt. O. Iosif nou, necunoscut, însuflețit de realitățile vieții adevărate, trăite și trude de zi de zi, se cere azi pus în lumină. E vorba de înfățișarea omului și artistului — aidoma cum reiese din scrisorile sale.

Un maldăr de epistole autografe, expediate ori primite, ni-l înfățișează pe poet cu totul alt fel decît îl știam, mulți dintre noi, pînă acum.

Orice scrisoare, în deobște, reprezintă instantaneul unui fragment de viață — crochiul prins în fugă, pe viu, fără stilizări sau floricele literare; fixarea vie, nudă, a micilor evenimente, cu elanurile sau necazurile care formează viața cea de toate zilele.

Și, tocmai prin elementele astea, corespondențele lui Șt. O. Iosif, ne orînduiesc un material documentar excepțional. Scrisorile lui de dragoste, trimise și primite de la femeia iubită, ca și cele adresate ori sosite de la prieteni — printre care maestrul Mihail Sadoveanu se prenumără — notițe, simple răvașe, adnotări fugare — toate sînt piese asupra cărora atenția și grija cercetătorului României de acum o jumătate de secol se cuvina a se pleca meticolos.

Paginile corespondențelor de demult constituie materia primă, indispensabilă criticii literare. Mai mult: lipsită de amănunte precise și concrete, de arătarea uneori neliterară, dar totdeauna reală, a efemeridelor ce înșiruiesc lanțul vieții — cronica anumitor existențe nu s-ar putea constitui valabil.

Cîteva pilde, cît de sumare, sînt mai eficiente decît niște lungi discursuri...

Dintr-o poezie autografă dedicată Liei (iubita lui de totdeauna), desprindem, din nouă strofe, acestea trei: *Singur și robît de jale, / Mîngîiam un dor ascuns... / Mi-ai venit atunci în cale / Și-ai suris... și-a fost de-ajuns. / Uneori, cuprins de teamă, / Caut să te string la piept, / Ca să-mi dau aievea seamă / Că visez... să mă deștept. / Lia, dulce floare mică, / Spune-mi cum să te desmierd, / Spune-mi drept, că vezi, mi-e frică / Dragă, ca să nu te pierd...*

Materialul scrisorilor oferă subiecte din cele mai variate, din cele mai răscolitoare.

La 8 martie 1907, Mihail Sadoveanu trecea prin Fălticeni. Aci e față la iscare răscoalelor. Sub impresia asta, trimite prietenului său Șt. O. Iosif o scrisoare lungă, din care desprindem doar:

„Dragă Ștefan, îți voi spune numai că sunt foarte agitat și emoționat... Am fost la fața locului, la Pașcani, și am luat informații... Lucrul e foarte simplu. Mișcarea se întinde încet, fără turburări deocamdată... Ce va fi pe urmă, nu se știe!

Întrebați asupra pricinilor, țărani răspund aproape toți la fel... Ei cer, scurt, pămînt cu arendă mai omenească.

Arendășii au urcat în chip neuzit prețul pămîntului și foioasele nu le scoteau atît din pămînt, cît din jupuirea populației de pe acest pămînt...

VERSURILE LUI A. BLOK

Cititorul român n-a putut cunoaște pînă acum poezia lui Alexandr Blok (1880-1921) decît din cîteva traduceri risipite prin reviste și dintr-o sumară culegere tipărită acum cîteva ani. Cîtînd însă volumul editat de „Cartea Rusă”, lectorul neinițiat va rămîne poate surprins găsînd un poet cu vîdite înclînări spre teme de citadine, un cîntăreț atașat al orașului și, totuși, — deși trăind și revoluția rusă din 1905 și pe cea din Octombrie 1917 — fără o înțelegere clară a mișcării muncitorești, așa cum o găsim oglindită, de pildă, în poezia lui Maiakovski.

Se spune adesea că Blok n-a înțeles esența Revoluției, chiar dacă a cîntat-o cu atașament sincer. Intr-o măsură, e adevărat. Dar Blok, nefiind poetul baricadelor, n-a fost totuși nici un poet de cameră, izolat de lume. Temperamentul său vulcanic, sensibilitatea sa optimistă, filozofia sa senină căutau, totuși, epoca, o pîpăiau, o simțeau prezentă și-i deslușeau transformările. Necunoscînd realitatea decît din contemplare, Blok n-a purtat stindarde și n-a strigat, în mulțime, lozinci de luptă propriu-zise. Totuși, a înțeles că viața se transformă, că epoca veche, a burghoziei exploataoare, e pe cale de a muri, ca să facă loc alteia, a omului simplu și muncitor.

Nici nu se putea alt fel, întrucît poetul căuta pretutîndeni puritate, frăgezime, frumusețe, dezlegări de taine. Fără a distinge încă natura transformării necesare, neo-romantic, simbolist la în-

A. Blok, „Versuri alese”. (În românește de M. Djentemirov și M. Calmicu), Editura Cartea Rusă, 1956.

ceput, Blok căuta în peisajul urban strada înșesată de lume, fabricile, chiar incendiile. Intuiția transformării se leagă bine cu patriotismul poetului. Fără explozii bombastice, Blok e un patriot profund. El numește Rusia, cu adîncă dragoste discretă, „soția mea”. Blok știe că misiunea poetului e socială, și asta în orice împrejurare, ca în această declarație simbolică: *Poetul ciocnește cu-o lume, cînd bea.*

Iată, dar, cum se explică evoluția poeziei lui Blok de la cîntecele sale pentru „prea frumoasa doamnă”, de la „Necunoscuta”, la poezia „Fabrica” și mai cu seamă la „Sciții” și la poemul revoluționar „Cei doisprezece”. În aceste din urmă, glasul revoltei este autentic, chiar dacă poetul plasează în mod fals, în fruntea maselor răscolate, pe Hristos.

Un sentimental și un exaltat și un căutător al realității și un răscolitor al adîncimilor ei, acesta era poetul Alexandr Blok. În versul său sentimentul, înrudit întrucîtva cu al lui Heine, respiră și nădejdea, și o ușoară melancolie (poate din pricina constatării propriei neputințe de a înțelege lucrurile noi pînă la esență), și o undă de ironie, dar — mai presus de toate — senzația viguroasă că lumea se transformă din rădăcini. El își apleacă urechea la zgomotul epocii pe care încearcă să-l deslușească și să-l priceapă. Are încredere în epoca sa, chiar dacă nu-i vede limpede căile. Nu fără rost, un biograf al poetului notează: „Umbla tînăr, vesel, vioi; cu ochii strălucitori și și încorda auzul ca să prindă bine acea „muzică a revoluției”, acel zgomot al prăbușirii lumii vechi care, după propria-i măr-

turisire, îi răsuna fără încetare în urechi”.

Dacă în toate celelalte versuri, de constatare și de presimțire a noii realități, Blok contempla — în „Cei doisprezece”, opera sa de încununare, poetul iese în stradă, se amestecă în mulțime, strigă: *Nainte, dă zor, / Popor muncitor... și are senzația puterii revoluției, a mersului ei care înlătură fără teamă piedicile: ... Al puterii pas răsună...! — Cine e? Hai, ieși, că trag! / Nu e nimeni — doar furtună! / Joacă-n purpura din steag...*

A. Blok a fost un artist care a cultivat simplitatea, imaginea limpede și învăluitoare ca aerul. Nu imaginea izbitoare, nutropii căutați dinadins, ci o transparentă subtilă a versului, armonia plină de sensibilitate și ritm melodic, venind din adîncul senin al sufletului poetului — sînt trăsăturile specifice ale lirismului lui Blok. Este și firesc pentru un poet care nu clamează, nu se rostește în invective, ci se caută pe sineși, pe această cale, caută să descopere lumea cea nouă, abia atunci în formare.

★

Traducerea versurilor lui Blok, avînd avantajul de a fi fost făcută direct din rușește, este corectă. Ea nu merge pînă la transcrierea totală a profunzimii sentimentului subtil al poetului dar sugerează într-o oarecare măsură notele lui generale. Traducătorii, foarte fideli, din păcate merg însă adesea cu fidelitatea pînă la literalism. Altminteri, în acest volum cititorul român face cunoștință cu poezia lui Blok, mult mai bine decît din traduceri anterioare.

Victor KERNBACH

Acu gîndește-te ce gravitate are mișcarea. Aci nu e chestie ușoară și trecătoare. E chestie de viață. A ajuns cuțitul la os... Leul adormit începe a mugii...”

Citatul, chiar așa fragmentat, califică limpede o epocă și un om!

Altădată (la 23 iulie 1906), pe o cartă postală ilustrată trimisă lui Șt. O. Iosif, ce se afla atunci la Azuga, marele prozator improvizează următoarele versuri:

Ștefană Măria Ta! / Tu-n Azuga nu mai sta, / Fără să ne scrilceval / Dă drumul „Icoanelor”, / Plinul „coloanelor”!

Într-un alt document, materialul poetic alternează cu proza cea mai detestabilă. Băcanul din colț îl somează pe poet să-i achite datoria. Textul (redat cu ortografia autentică), dispensează comentariile. Pe un petic zdrențos de hîrtie, ornat totuși cu o stampilă colorată în roș: „Magazin cu coloniale — Eracle F. Duro-S-sori, Calea Griviței No. 8” găsim:

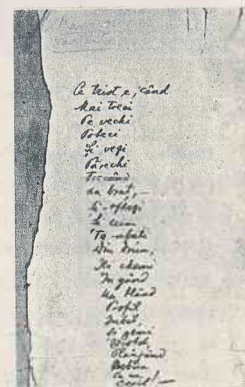
„Notta. Ve rogu forte multe achitați Băiatului, Restul Comptului, 7,25 lei. Cred că este timp...”

(Data: 26 noiembrie 1905).

A se reține eleganța ultimatumului: „Cred că este timp...”

Spațiul nu ne îngăduie alte citate. Dar și acestea, cîteva, reflectă, asemeni unor oglinzi vechi, cu apele gîlbui, imagini precise deși triste, ca atîtea lucruri ce aparțin trecutului... Și ritmurii pătimașe de iubire, și truda ce măcina, atunci, pe trubadur „în acest oraș, așa de trist și depustiu”, și chemarea în versuri din partea prietenului prozator, invitîndu-l să se înapoieze pentru „plinul coloanelor”, și fragmentul zugrăvind tragicul aceluia 1907, cînd „cuțitul a ajuns la os”... Toate sînt mărturii elocvente, zugrăvind sintetic o epocă. Prin ele, descifrăm un Șt. O. Iosif nou, altul decît cel cunoscut celor mai mulți dintre noi.

Prezentele mărturii epistolare — spicuite dintr-un vraf întreg — adăugesc opere poetului, la patruzeci și trei de ani de la săvîrșirea lui, o notă alt fel decît „lirică” și „duioasă”.

Manuscris înedit al lui Șt. O. Iosif.

1) „Icoane din Carpați” — titlul unui ciclu de poezii de Șt. O. Iosif, pentru a cărui documentare poetul se deplasase la Azuga.

Scrisoarea parfumată

— povestire —

de Krishan CHANDAR

Ilustrații de G. HRAPAK

Krishan Chandar este unul dintre cei mai de vădă scriitori progresiști din India și se bucură de o mare popularitate în țara sa. Din lucrările sale, cele mai cunoscute sînt: „Povestiri din Kașmir”, romanul „Infringerea”, nuvelele „Piinea darnică” și „S-au trezit ogoarele”. În prezent scriitorul este pe cale să termine cea de a doua parte a romanului „Lăstarele furtunii”, roman închinat luptei pe care poporul din Kașmir a dus-o pentru independența patriei sale.

Krishan Chandar este președintele Asociației scriitorilor progresiști din India și un luptător activ pentru pace. „Scrisoarea parfumată” este una din povestirile recente ale lui Chandar.

Monna, draga mea!

În momentul acesta trenul a plecat din gara Kardjat, în direcția Puna. Țin în mîini scrisoarea ta. Plic albastru, hîrtie albastră, iar pe hîrtie aceste cuvinte neîndurătoare: „Sînt a lui Rozario; uită-mă sau altminteri nu-ți mai rămîne decît să mori”. Și, cum nu-mi stă în putere să te uit, am să mor. Cînd vei primi această scrisoare, voi fi plecat dintre cei vii. Sînt sigur că asta n-o să schimbe nimic în viața ta. Toate lucrurile vor rămîne la locul lor de mai înainte: si jaluzelele verzi din salonașul tău, și divanul, dulapurile cu cărți, și plăcile de gramofon. Tot așa va rămîne și fotoliul de trestie în care ședeam cîndva... Totul va fi așa cum a fost. Știu că vestea morții mele nu te va face nici măcar să tresari, nu va smulge nici un suspin de pe buzele tale, nici o lacrimă nu va picura din ochii tăi. Iar Rozario te va privi zîmbind și, cuprinzîndu-te cu brațul după umeri, te va conduce spre sufragerie. Apucînd liniștiți tacîmurile, în așteptarea felului următor de mîncare, nici n-o să vă gîndiți măcar că astăzi cineva și-a isprăvit tainul vieții, că a încetat să mai simtă foamea și că a uitat și mirosul mîncării. Căci atunci cînd un om moare, în aceeași clipă pentru el moare tot universul, mor toate mirosurile orașului, mirosul de iarbă, de muguri... Pentru cel ce a închis ochii nu mai există nici miros, nici mișcare, nici dorință, nici suferințele dragostei. El nu mai poate auzi nici cîntecul viorii, nu mai poate admira nici limpezimea izvorului, nici nu se mai poate opri la vreun colț de ulicioară, cu o țigară în gură, să urmărească din ochi o femeie frumoasă care trece prin fața lui, cu inima plină de o încîntare nevinovată, ca atunci cînd te uiți după vreun norișor alb ce plutește molcom pe cer. Da, pentru cel ce moare, pier toate miresmele vieții! Moartea este tristă și această tristețe este tot atît de inevitabilă ca și moartea însăși.

Am plecat din Bombay pentru a-mi încheia socotelile cu viața. Ai să întrebi, poate, de ce? Pentru că în Bombay trăiești tu, și Rozario și acolo e casa ta, și veranda singuratică în care adesea ședeam ore întregi de vorbă, jucîndu-ne cu iedera ce învălăua coloanele rotunde. În Bombay sînt cheiurile ce au simțit pașii noștri, frunzele foșnitoare ale palmierilor ce au ascultat șoaptele noastre. Iată de ce nu pot să mor în Bombay și plec la Puna. Acolo am să pierd la curse ultimii mei bani, apoi, în camera mea de hotel, am să încui ușa și mizînd pe o singură carte ultimele clipe ale vieții, am să le pierd și pe ele. N-am putut dobîndi dragostea ta și vreau să mor, căci altceva nu-mi trebuie pe lume!

Noaptea se apropie de sfîrșit. Totul e învăluit

în ceața revărsatului de zori. Scinteierea de aur a soarelui nu a prins încă a scăpăra în zare, ceața se îngroașă treptat, dar bezna tristă a nopții se destramă cu încetul în lumina mohorîtă a zilei ce începe. O boare răcoroasă adie în văzduh: trenul se apropie de lanțul apusean al munților Ghat. Nori grei de ploaie veniți de departe au acoperit coastele înverzite, tînuind în inima lor neistovite lacrimi de dragoste. Norii sînt triști, ca și mine. O, nori pribegi! Ați trecut în zbor peste valurile năprasnice ale oceanului, ca să veniți aici, să mărturisiți sămetelor piscuri dragostea voastră neîmpărtășită. Voi veți pleca mai departe, iar munții înveșmîntați în frunzișuri vor continua să rămînă nemîșcați și trufași, fără să încerce măcar să mai oprească o clipă norii, al căror suflu proaspăt i-a înviorat!

Trenul gonește mereu. În fața mea, lingă fereastră, doarme liniștită o femeie frumoasă din Goa, cu capul pe umărul soțului său. Un zîmbet surprinzător, aparte, enigmatic, îi luminăază fața. Oare ce o fi visînd? Al cui o fi chipul care o face să suridă? Ce flori își desfac petalele în închipuirea ei? Ce licurici lucesc în inima ei? O, frumoaso, rogu-te dăruiește-mi măcar o scînteioară din strălucirea lor, păstrează-mi și mie

un locșor din visurile tale, dă-mi o picatura din parfumul suav al acestor flori! Nu vreau să mor, dar n-am încotro! Se vede că nu mi-a fost hărăzit să cunosc fericirea: obrazul iubitei mele nu s-a culcat pe umărul meu și părul meu nu s-a amestecat cu inelele părului ei! Femeia pe care o iubesc se află acum în brațele altuia. Mai pot eu oare să trăiesc? O, frumoaso din Goa, spune-mi, mai pot eu să trăiesc? Ea, însă, suride mai departe prin somn, iar eu, întorcîndu-mi privirea, mă uit prin fereastră. Dar ce-i asta? Casa ta să fi fost aceea care mi-a trecut acum pe sub ochi? Nu, sigur că nu! Cum seamănă însă cu casa ta! Aceleași trepte, aceeași verandă singuratică, aceleași cadre grele și aceeași iedera îmbrăcînd coloanele!

Îți mai aduci aminte, Monna, de ziua cînd ne-am văzut pentru întia oară și cînd mi s-au întîlnit privirile? O, ce bine am știut atunci să deslușesc graiul ochilor tăi! Ai ieșit cu mine pe verandă să-ți lei rîmas bun și cîteva minute am rămas singuri. Pe atunci, Rozario încă nu era între noi. Stătea deoparte, umilit și învins. Mult timp încă după ce plecasem, ai fluturat spre mine mîna. De atunci mi s-au întipărit, pentru toată viața, în minte veranda aceea și chipul tău, senin și fericit, și chipul lui Rozario, care ne spiona de după coloane.

Îmi amintesc apoi de o altă seară, ultima noastră seară, cînd Rozario era stăpînul, iar eu cerșetor disprețuit. Te-am întrebant: „Monna, să plec? Spune-mi, să plec? Da?...” Nu mi-ai răspuns nimic. Ți-ai plecat doar genele. Mîinile tale s-au lăsat în jos, neputincioase. Rozario rînjea, și în clipa aceea mi s-a părut că împreună cu el rînjeau ironic și pereții camerei. M-am ridicat, fără să mai rostesc un cuvînt. De astă dată nimeni nu a mai venit cu mine să mă conducă. Ridicînd încet portiera, am ieșit pe verandă. Era pustie. Mi-am spus zîbind: „Și, totuși, este aici o inimă în care cineva a sădit astăzi florile dragostei, în timp ce ție ți-a fost hărăzită doar o verandă pustie! Pleacă de aici, hai, pleacă!” O clipă mi-am întors privirile înapoi: iată portiera în spatele căreia erai tu cu Rozario. Ne despărțea numai veranda pustie!

Curînd am să mor, dar de cîte ori ai să ieși în verandă, parfumul florilor o să-ți amintească de mine. Dar nu, încep să aiurez! Nici măcar mireasma amintirii mele nu va veni să te tulbure, căci amintirea este o floare lipsită de mireasmă.

Nu mai știu ce scriu, nici încotro gonește așa trenul. Trenul acesta care merge pe ruta Bombay-Puna e un simbol al mișcării. De la Bombay la Puna și de la Puna la Bombay — iată cele două limite ale vieții lui. Dar poate că mai are și alte limite: șinele și cablurile Companiei de electricitate T.A.T.A.? Trenul nu trebuie să le depășească niciodată, altminteri e sortit să piară. Da, da, să piară!

Mai ții minte cînd am plecat cîndva împreună în călătorie și Rozario ți-a scris o scrisoare plină de reproșuri? O, scrisoarea asta a făcut să deraijeze tronul vieții tale! Călătoria noastră s-a terminat prost: trenul în care călătoream a deraiat. Cîți oameni au murit atunci, cîți au fost răniți, cîți schilodiți pentru toată viața! Și toate astea din pricină că trenul a depășit limitele îngăduite! La fel pășesc și oamenii care încearcă să treacă peste granițele vieții — și nici nu-i de mirare. Ceea ce-i într-adevăr de mirare, este faptul că am scăpat amîndoi cu viață, cu tot blestemul lui Rozario! Tu ai căzut pe un covor de flori, iar eu, alături, peste frunzele unui banan sălbatic. Și, știi, cînd îmi vine în minte această împrejurare, nu mă gîndesc la salvarea noastră miraculoasă; nu, în amintirea mea s-a întipărit o altă imagine: în cădere am strivit fără să vreau un fluture peștit, care tocmai își luase zborul de pe pămînt. Fluturile a mai bătut de cîteva ori din aripioarele lui gingașe și a încremenit pe veci. Parcă văd degetele mele pudrate cu pulberoa aripioarelor lui, în timp ce el continua să mă privească cu ochii lui împietriți. „Ce ai avut cu mine, biet fluturaș nevinovat? — parcă mă mostra privirea lui stînsă. — Ce rău ți-am făcut? De ce ai pătruns fără îngăduință în lumea mea?”

Știu, ai să-mi spui că sînt un prost și eu nu voi avea ce să-ți răspund. Știu, de asemenea, că lumea în care trăiești tu, lume îndrăgostită de fantasmă, lume care nu poate suferi fluturii, nu va avea nici ea ce să răspundă la întrebarea fluturașului. Și acum, în tren, mă gîndesc de ce oare pulberoa de pe aripile lui nu s-a scuturat

incă de pe degetele mele. E o urmă care nu se va șterge niciodată, ca petele de pe mîinile lady-ei Macbeth. Dar cui îi vorbesc eu despre asta? Tu ai întrecut-o cu mult pe lady Macbeth. Niciodată n-ai să observi sîngele de pe mîinile tale sau dacă ai să-l observi, ai să cauți să-l șteli imediat!

Oprire. Unii călători au coborît, alții s-au urcat, ocupîndu-și locurile în vagon și încolo, nimic. N-a murit nimeni, nu s-a născut nimeni, nu s-a întîmplat nici o nenorocire, trenul nu a deraiat, nimeni n-a căzut sub roțile lui. Dragostea n-a înmugurit în inima nimănui, nici ură, nici prietenie — nu s-a întîmplat absolut nimic. Doar atît că au coborît patru oameni în stație și alți patru s-au urcat.

Pe ogoarele de orez se văd muncind țărani; în apropiere de gară un om vinde mazare, iar o femeie îmbrăcată într-un *sari* verde cu roșu pe margine, probabil o muncitoare, îi dă să mănînce mazare unui copilăș...

Trenul se îndepărtează încet de stație. Ocolim acum lanțul apusean al munților Ghat. Ploaia cade în trîmbe piezișe ce ascund cu totul privelește. Tînăra femeie care doarme rezemată pe umărul soțului său, trezită din somn de ropotul ploii, a început să vorbească cu bărbatul de lîngă ea, într-o limbă pe care n-o înțelegem. Cu toate acestea, îți dădeai seama că e orientală, după expresia arzătoare a figurii ei și simțea dogorind în sîngele ei soarele indian. Femeia asta frumoasă din Goa, care vorbește limba portugheză, are o voce cu adevărat extraordinară. E atîta căldură în ea și are un timbru atît de plăcut, încît am fost cuprins ca de o vrajă în clipa cînd a prins a cînta încet o melodie necunoscută.

Nu știu despre ce cîntă, însă ciutecul îi merge drept la inimă. Melodia cîntecului portughez se îngîna cu ropotul ploii ce a năpădit împrejurimile. Soțul ei zîmbește și amîndoi se uită pe fereastră, țînîndu-se de mînă. Alături de ei, înfășurată într-un șal negru de lînă, șade o bătrînă, probabil soacra tînerei femei. Poartă o cruce de argint la gît; fața bătrînei, împietrită, chinuită, uscată, pare un chip de mumie. Bătrîna seamănă cu o călugăriță cernită, a cărei inimă s-a răcit de mult, ca o busolă incapabilă să mai reacționeze la fluidul magnetic ce emană de la perechea de alături. E și firesc să fie așa, căci atunci cînd inima se răcește, viața se desprinde și ea! Biata bătrînă cu chip de mumie părea într-adevăr moartă.

Femeia din Goa a încetat să rai cînte și-i spune ceva soțului său. Cuvintele curg de pe buzele ei ca un șipot murmurător. Soțul ei zîmbește mai departe, privind întruna fața măsline a femeii, care a început să se îmbujoreze. După cîteva clipe, obraji ei ard ca focul. *Sari*-ul ei de culoarea mărganului e rupt în cîteva locuri și nici sandalele nu par a fi noi. Poșeta pe care o ține în mînă e roasă pe la colțuri. Toată îmbrăcămintea ei este ponosită,

numai chipul său radiază, plin de tinerete, de prospețime.

Zîmbind, soțul ei îi arată ceva pe fereastră. Ea își ridică ochii. Mă uit și eu într-acolo. Sus, pe coasta muntelui, un cioban, o ciobăniță și o turmă de oi. Pe genunchii ciobăniței doarme o mioară, iar ciobanul, sprijinit de umărul fetei, cîntă din corn. O imagine de mult cunoscută și dragă inimii mele; încolo, însă, n-am remarcat nimic deosebit. Dar... ce-i asta? Tînăra femeie se întoarce brusc și, acoperindu-și obraji cu palmele, se aruncă la pieptul soțului său, hohotind de plîns... Ce s-a întîmplat? De ce plînge? Mă uit nedumerit, cînd la ea, cînd la soțul ei tulburat, care încearcă s-o liniștească. Deodată bătrîna mumie, ieșind din incremenirea ei, spuse răstit cîteva cuvinte.

Bărbatul parcă s-a întristat în timp ce soția continua să plîngă cu hohote. Bătrîna nici nu încerca măcar s-o mîngîie; se așază pe locul liber de lîngă mine și începu să privească pe fereastră. Șalul ei negru de lînă are un miros ciudat, pe care nu-l pot asemui cu nimic. Mă uit la ea: mîinile zbîrcite îi tramură. Nu-i trebuie mult ca să-și recapete stăpînirea de sine. Nemișcată, ca o statuie, privește tîntă pe fereastră. Tăcerea ce a coborît nu e tulburată decît de plînsul tînerei femei.

— Ce i-a spus soțul ei? — o întreb pe bătrînă. — De ce plînge atît de amar?

Ea se uită uimită la mine:

— Cine ți-a spus că i-e bărbat? E frate-său!

— Frate? — am rămas cu gura căseată.

— Ce-i de mirare? — răspunde bătrîna. —

Bărbatu-său e la închisoare.

— La închisoare?

Bătrîna dă din cap;

— Da. L-au condamnat la douăzeci și opt de ani.

— Dar ce a făcut? A ucis pe cineva?

— Nu.

— A jefuit?

— Nu.

— Atunci ce? Nu înțeleg.

— Ce nu înțelegi? Totul e timpede, dar ce poți să faci? E vorba de fecioru-meu; l-au închis și poimîine îl trimit de aci la Lisabona. N-am să-l mai vad niciodată.

— La Lisabona?

— Da. Fiindcă a luptat pentru libertatea pămîntului Goa.

— Dar... dar... — și mă uit la nora ei, care-și șterge lacrimile — dar e o femeie atît de frumoasă și tot drumul...

— Da, se duce și ea la Goa să lupte pentru libertate, ca și fecioru-meu. Crede că-u s-o închida și pe ea și au s-o trimită la Lisabona... Și e fericită cînd se gîndește la asta. Ei, uite, asta-i tineretea pămîntului Goa! — adăugă bătrîna. Mă uit mirat, cînd la ea, cînd la nora sa.

În cele din urmă, neputînd să-mi înfrîng curiozitatea, întreb iar:

— De ce plînge atunci, dacă e fericită?

— Ce prost ești! O, doamnă, de ce or fi atît de proști bărbații? — exclamă bătrîna, ridicîndu-și mîinile spre cer. — N-ai văzut oare ce fericită erau ciobanii de adîncăuri, cum se sorbeau din ochi? Se priveau! Care femeie, văzînd atîta dragoste, nu se gîndește la bărbatu-său? O, ce prost ești!

— Dă-mi voie să te mai întreb ceva.

— Prea vrei să știi multe!

— O singură întrebare, te rog, una singură! Zici că feciorul dumitale a fost condamnat la douăzeci și opt de ani de temniță și totuși nu zăresc o lacrimă în ochii dumitale!

Bătrîna se uită la mine supărată, măsurîndu-mă din creștet pînă-n tălpi. Fața ei, galbenă ca lămîia, se aprinse de mînie.

— Pentru ce-ți închipui că o mamă naște un fecior? Numai așa, ca să mai aducă un om pe pămînt sau ca să pună în mîinile lui o lume nouă? Fiecare mamă rîvnește să-i dea feciorului său o lume nouă. O lume care să fie cît de cît mai bună decît aceea în care trăiește ea, o lume pe care, cînd o fi tată, s-o pună la rîndu-i, în mîinile feciorului său. Și așa se încheagă între părinți și copii o nouă legătură de sînge, de trei ori mai strînsă, ce merge din tată în fiu. Dacă o mamă nu este în stare să pună în mîinile feciorului ei o lume nouă, atunci eu ce se deosebește dragostea sa de dragostea unei vaci pentru vitelul ei?!

Bătrîna mă privește încrunțată, ca și cum eu aș fi fost vinovat de arastarea feciorului ei. Zguduit, mă uit cu uimire și în același timp pătruns de respect la biata bătrînă, ai cărei ochi sînt pustii de lacrimi, deși fiul ei căpătase o osîndă atît de cumplicată. Mă uit apoi și la tînăra, care încerca să suridă printre lacrimi, ca și cum s-ar fi aflat în palanchinul nupțial, în drum spre casa soților, spre a începe o viață fericită alături de soțul său.

Monna, dragostea ta n-a reușit să treacă dincolo de pereții salonului. Privește însă dragostea asta. Rozario al tău este director de bancă, directorul unei bănci ai cărei proprietari și conducători au jefuit sărăcimea din Goa acum patru secole. Nici tu, nici eu, nici Rozario, nu am remarcat că în timp ce noi, închiși în salon, așezam dragostea noastră, parfumată ca o floare, în vaza inimii, acolo, pe străzi, curgea sîngele, și pămîntul nostru Goa era bîntuit de pirjol.

Monna, acum nu se mai pune problema să te uit sau să mor. Fie că durează șizeci, o sută șizeci, sau o mie șase sute de ani, viața omenescă e tot atît de scurtă ca o fulgerare. Multe stele se vor stinge pe bolta cerească și se vor naște altele noi, dar pămîntul va continua să se învîrtească, la fel ca înainte, în jurul soarelui. De aceea n-are niciun rost întrebă dacă-i mai bine să trăiești sau să mori. Desigur, să trăiești!

Dar tu, ia spune-mi, ce ai făcut în viața ta? Ai iubit oare pe cineva din toată inima? Ai dat vreunui prieten un sfat bun? Te-ai uitat vreodată, zîmbind, la un copil? Ai făcut oare să pătrundă vreo rază de lumină acolo unde domnea întunericul? Care este rostul vieții tale?

Privește Monna! Peste culmile munților Ghat se revarsă zorile. Trenul se apropie de Puna. Printre curmăturile munților, jos, în văi, se zăresc ogoare, case țărănești. Sintem acum pe o înălțime de unde se deschide o privelește largă. Uite, Monna, în clipa asta, de acolo, din zarea răsăritului, va țîșni o rază de soare, purpurie ca steagul revoluției! Acum s-a luminat de-a binelea și lumina se revarsă peste tot cuprînsul... Se face ziua...

Cîtă vreme zorile stau încă ascunse, cu greu poți desluși căile vieții. Dar cînd se face ziua, oricînd poate vedea de unde se înalță soarele, căci acolo zarea se aprinde, purpurie ca sîngele! Și iată că viitorul zorilor începe să pălească, o dimineață nouă se naște pe lume și, înaintea ochilor, pămîntul negru se desfășoară, brăzdat de ogoare. Din coșuri, se ridică, involburîndu-se, fuioare de fum. Picăturile de ploaie de pe ferestrele trenului se înteaiază în toate culorile curcubeului. Iarba strălucește de rouă, iar sus-sus, în înaltul cerului, desfăcîndu-și aripile, păsările se înalță în zbor deasupra norilor, să întîmpine soarele.

Monna, m-am hotărît: nu vreau să mor. I-a dragostea ta meschină și șubredă, am să răspund cu o altă dragoste mare și puternică. Plec, Monna, dar nu la Puna; mă duc la Lisabona și acolo, după gratiile de fier, am să aștept cea luminosă dimineață cînd, desfăcîndu-și aripile, toți oamenii din țara mea vor întîmpina soarele!

În romînește de
Ovidiu CONSTANTINESCU
(Din „Smena“)

pentru cei mici

Povestea motanului leneș.

de Vladimir COLIN

Ilustrații de Tia PELTZ

A fost odată un motan leneș. Toată ziua se întindea a-ah și căsca a-ah. Șriceii se aduna în jurul lui, rideau de se prăpădeau și uite așa-i cântau:

Cine, cine, cine, cine
Căscă pe cuptor tot anul?
Cine are somn în vine?
Ha, ha, ha, ha! Păi, e...
Motanul!

De! Azi așa, mîine tot așa, s-a supărat într-o bună zi gospodarul și apucînd motanul de urechi l-a dat pe ușă afară. Motanul s-a întins a-ah și s-a lungit pe trepte.

Atunci s-a ivit lingă el o pisică din vecini.

— Ai văzut ce-ai pățit? spuse pisica. Nu crezi că ar fi bine să te vindeci de lene?

— Boală... grea... oftă motanul, clătînd cu mare băgare de seamă din cap.

— Grea? rîse pisica și-i strigă la ureche: — Leneșule!

Motanul tresări speriat, holbă ochii și mieună:

— Mi-ai spart urechea!

— Sst! șopti pisica. Vreau să-ți spun o taină... Să nu știe nimeni... Și eu sînt leneș!

— Tu? se bucură motanul.

— Eu, de bună seamă... Numai că asta n-ar fi mare lucru; ceea ce vreau să-ți spun e că toți motanii și toate pisicile leneșe de pe lume se întîlnesc la miezul nopții în Împărăția Leneșilor. Cum se face că nu te-am văzut niciodată acolo?

Motanul se ridică într-un cot.

și asta se întîmplă numai dacă dorești — plouă cu lapte. Grindina e de smîntînă și zăpada de frișcă. Pietre de rînd nu se pomenește în Împărăția Leneșilor, — acolo pietrele sînt făcute toate din gălbenușuri de ouă... Ce să-ți mai spun? Mă mir că n-ai venit niciodată să vezi toate cîte sînt acolo numai și numai pentru pisicile și motanii leneși de soi...

— Eu... sînt leneș de soi! răcni motanul, lingîndu-se pe buze.

— Păi, știu, ești un leneș de frunte, încuviință pisica. S-ar putea să te alegem chiar împărat al leneșilor,

că tot n-avem un împărat destul de leneș...

Pisica plecă și, istovit de toate cîte se întîmplaseră, motanul adormi pe dată, fericit. Dormi neînțors și visă că e împărat în Împărăția Leneșilor. Acolo nu era nimic tare, nimic aspru și nimic ascuțit. Ședea pe o pernă moale,

— Măria Ta Pis-pis al 99-lea, tare trebuie să fii istovit. Poporul te roagă să-i faci hatîrul să dormi!

Și el se înduioșă la gîndul poporului său atît de grijuliu și binevoia să doarmă fericit, în timp ce motanii și pisicile îi cântau cîntece de leagăn:

Dormi în pace,
Dormi, Pis-pis,
Că-ți trimitem
Dulce vis.
Nani, nani
Somn ușor,
Dormi, drag leneș,
Dormi de zor!

Și dormi într-adevăr motanul, dormi ca scîldat, ceasuri întregi și de bună seamă că nu s-ar fi deșteptat nici la miezul nopții dacă pisica din vecini n-ar fi venit tiptil și nu l-ar fi strigat la ureche:

— E miezul nopții! Scoală!

Motanul tresări. Căscă a-ah, se întinse a-ah și întrebă somnoros:

— Dar mergem departe?

— Da' de unde, rîse pisica

Hai!

Au pornit ei amîndoi pe stradă, motanul tot văicărîndu-se că-i tare ostent și au ajuns curînd pe un maidan. Era întuneric beznă și nici măcar motanii și pisicile care văd și pe întuneric n-ar fi izbutit să deslușească mare lucru în întunecimea aceea.

— Fii bine venit în Împărăția Leneșilor! rosti atunci pisica.

— Zău? Am ajuns? se bucură motanul.

— Firește, la-o tot înainte și ai să întîlnești îndată cîinii cu cîrnați în coadă... Sau nu ți-e foame?

— Ba încă ce foame! strigă motanul, căruia îi sticliră ochii și care o porni înainte.

Intr-adevăr, lingă el se ivi un dulău mare, cu o coadă și mai mare.

— Miau! Ce cîrnat uriaș! se bucură motanul. Haide, cuțu-cuțu, haide... Vin să mușc din cîrnat...

Cîinile se apropie îndată, mîrîind și lătrînd.

nespus de moale, iar o pisică roabă îi sprijinea coada, ca să nu se obosească. N-avea nevoie să vorbească, — gîndurile îi erau îndeplinite cît ai clipi. N-avea nevoie să se miște — roabele îl purtau și, pentru a-l scuti de munca de a ține singur ochii deschiși, îi sprijineau pleoapele cu două cîrlige de aur căptușite cu blăniță de cîrțiță. Pe dinaintea lui se plimbau vrăbii, porumbei și scatii, bine jumuliți de pene și gata să-i zboare în gură. Iar un motan dregător se ivi înaintea lui și-l rugă, torcînd supus:

— Eu... n-am... știut, spusese el uluit.

— N-ai știut? se minună pisica. Păi, în împărăția asta nimeni nu face nimic...

— Strașnic! strigă motanul, înviorîndu-se pe dată.

— Ehe! Toate casele sînt alcătuite din zgîrciuri fragede. În pomi cresc șriceii gustoși care-ți pică singuri în gură. Cîinii nu sînt lăsați să intre acolo decît dacă-și pun la gît clopoței și făgăduiesc să se plimbe liniștiți pe străzi, cu cîte un cîrnat în coadă. Firește, mușci din cîrnatul acela fără ca ei să poată zice nici „pis“... Cînd plouă —

Aviatorii

Niculai și cu Ion
Au făcut un avion
Din hîrtie, din nuiete,
Ca să zboare pîn'la stele.

Aripi i-au prins și coadă,
Din nălfime să nu cadă.
I-au mai pus și roți de mers
Și pe jos, bine-nfeles,
Și-o elice, nu prea lată.
Aerul să mi-l străbată.

— Hai, bunică, suie-te
Ici la noi și uită-te
Din înalt la casa noastră:
Parcă-i mică, parcă-albastră.
Nucul parcă-i busuioac;
Poarta n-o mai văd de loc,
Iar bunicul în ogradă
Se tot uită să ne vadă
Și ne strigă mînios
Să ne dăm degrabă jos.

Teoșii DUMBRĂVEANU

— Nu te grozăvi! îl luă însă în rîs motanul. Ce nu știi că n-ai voie să zici nici „pis“?

Și, nici una nici două, văzînd că-i ajunge coada cîinelui lingă gură își înfipse dinții în ea.

— Vai!

Se auzi un schelălăit, cîinele își smuci coada din dinții motanului și-și înfipse dinții lui de cîine în grumazul iubitorului de cîrnați.

— Muruau! răcni motanul și, uitînd că-i leneș, o rupse la fugă, de ai fi zis că-i fruntea alergătorilor din asociația sportivă „Motanul“ și nu fruntea leneșilor din Împărăția Leneșilor...

— Păcătoasă împărăție! își spunea motanul, gonînd încotro vedea cu ochii. Nu m-am obosit așa de cînd mama m-a făcut...

Și alerga motanul, alerga mîncînd pămîntul că — uitai să vă spui — pe maidanul acela nu creștea nici tu pom, nici tu gard și n-avea bietul pe ce să se cațere ca să scape de dulăul care lătra după el ca un apucat:

— Ham, ham! li arăt eu să mă muște de coadă!...

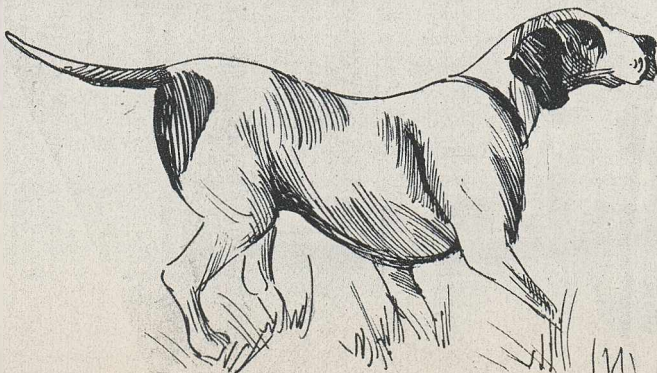
Acu, ce să vă mai spun? A alergat motanul toată noaptea, zăpăcindu-se de frică și uitînd drumul, a alergat de-i sfîrșiau călcăiele și doar către ziuă a nimerit în fața casei din care fusese gonit pentru lenea lui nemăsurată.

Gospodarul tocmai deschisese ușa. Dînd cu ochii de motanul lui, sprinten ca un pui de iepure, îl lăsă să intre în casă și strigă bucuros:

— Bravo! Pis-pis! Dacă alergi așa, se cheamă că ai scăpat de lene...

Și să credeți că a avut dreptate! Pisica din vecini, care pusese totul la cale, l-a vindecat de lene de parcă i-ar fi luat-o cu mîna și de atunci nu s-a mai pomenit motan leneș în casa aceea după cum gîndese că leneșii nu se află nici printre voi.

— Cum? Ar mai fi vreunul?... Păi, ce mai așteptați? Trimiteți-l în Împărăția Leneșilor, trimiteți-l fuguța și iacă vă dau în scris că îndată se lasă și de lene și de tot, și se face și el băiat ca toți băieții și fată ca toate fetele. Încercați, nu vă sfițiți, că aveți să-mi mulțumiți!

Mischin-Baba, ultimul principe samanaid din vechea dinastie din Buhara, zace sub o lespede de piatră în cimitirul din Ada-Kaleh. Venise pe fermecătoarea insulă din mijlocul Dunării — paradisul lui Alah — pentru a-și găsi pacea sufletească. Deși întâmplarea nu-i tocmai veche, pare o poveste din „1001 de nopți”, pe care cei din insulă o trec din generație în generație. Mischin-Baba este prezentat drept un prinț generos, care a renunțat la tron și la somptuosul palat construit de străbunii săi, în mijlocul celor 360 de moschei din Buhara. Un lucru e cert: mormântul lui există în cimitirul din Ada-Kaleh, iar lespedevele veche a fost transformată în catafalc. Becuri de toate culorile și de toate formele luminează mormântul în orele când uzina locală furnizează curent electric. Bătrânii musulmani de aici îl consideră pe Mischin-Baba drept sfânt, nu numai pentru ușurința cu care s-a lepădat de tron și de bogățiile lumesti, ci mai ales pentru că a prezis un viitor fericit insulei lor.

Locuitorii din Ada-Kaleh sînt bucuroși de oaspeți. Nu numai atât, dar parcă ar dori să strige în gura mare: „Vizitați insula noastră!” Fiecare dintre cei șase sute de insulari ar putea jura pe Coran că nicăieri pe lume nu-i mai frumos ca la Ada-Kaleh. Și, ca o confirmare, zilele de sărbătoare aduc oaspeți numeroși, iar barcașii fac scurtă la mîna cu transportul vizitatorilor peste Dunăre.

Fesurile și șalvării au dispărut aproape complet de pe insulă. Au dispărut fără intervenția vreunei decizii ministeriale sau a vreunei hotărîri date de sfatul popular. Nimeni nu s-a gîndit vreodată să-i oblige pe pașnicii locuitorii din Ada-Kaleh să-și schimbe portul. Dimpotrivă, pitoreștile costume naționale turcești sînt mîndria echipelor de dansatori ale cîminului cultural, iar limba și cîntecul turcesc sînt aici în mare cinste. Și, totuși, turcii din Ada-Kaleh au dat fesul și șalvării pe șapcă și salopetă. Ce s-a petrecut? Răspunsul e simplu: a intervenit ceva nou: progresul. Ada-Kaleh a devenit acum centru muncitoresc; oamenii au evoluat. Munca în fabrici a luat locul ocupațiilor din trecut: comerțul cu „suveniruri”, rahat și bigi-bigi. În Turcia, cu vreo trei decenii în urmă, pentru înlocuirea fesului cu pălăria au fost retezate cu iataganul cîteva

Pe insula ADA-KALEH

— reportaj —

de F. URSEANU

mii de capete. La Ada-Kaleh, în zilele noastre, s-au înființat cîteva fabrici. Rezultatul: o mentalitate nouă în rîndul oamenilor.

Istoria veche a insulei o află la cafeneaua lui Mehmet Ehard. N-am fost nevoit să umbli prea mult după un Herodot modern. La o cafeluță fabricată de Mehmet, după dichisul oriental, am aflat tot ce n-am găsit la Academie sau în dicționarul enciclopedic. Despre istoria nouă e și mai simplu: o găsești vie printre mașini, în ateliere, în fabrici. Acolo unde se zămislește fericirea insularilor.

Numele insulei vine de la două cuvinte: ada (insulă), kale (cetate). Cetatea aceasta, ale cărei urme mai dăinuie și azi, a avut pe Dunăre rolul pe care-l au în Mediterana fortificațiile Gibraltarului. Turcii și austriecii au găsit pe rînd la Ada-Kaleh locul cel mai prielnic pentru controlul navigației pe fluviu. Nici antichitatea n-a ignorat Ada-Kalehul. Anticii o numeau Gyraunis. Austriecii au botezat insula cu numele de Carolina, denumirea de azi datînd abia din 1878.

Bătrînul Hagi Mustafa, un fel de istoric al insulei, poate

Stradă din Ada-Kaleh.

să-ți dovedească multe lucruri din trecut. Pe ulița principală îți poate arăta casa în care a fost găzduit revoluționarul maghiar Kossuth Layos în drum spre Vidin, sau îți poate arăta cu degetul drumul care se zărște peste Dunăre, la poalele munților Balcani: Dru-

mul lui Traian. Pe același drum au trecut și vizigoții lui Alaric, ostrogoții lui Teodoric și otomanii lui Mahomed II. Cîte neamuri n-au trecut prin aceste părți? De la ostrogoți și vizigoți n-au mai rămas urme. De la otomani ne-au rămas cei 600 de turci ai insulei și un uriaș covor de Smirna, greu de 500 kg., făcut în dar geamiei de aici, în 1904, de către sultanul Abdul Hamid II.

Păstrînd proporția, insula Ada-Kaleh a avut și ea un Cresus al ei: pe Ali Kadri. Cei mai în vîrstă își mai amintesc de el. Ali Kadri fusese un fel de rege neîncoronat al insulei. Toată viața economică de aci era în mîna sa. Ali Kadri exploata anumite privilegii în dosul unei societăți, pompos intitulată „Musulmana”, și a șters-o din Ada-Kaleh în preajma ultimului război mondial. N-a uitat însă să ducă o dată cu el nu mai puțin de 40 vagoane de geamuri. Fusese rezultatul unei tranzacții încheiate în schimbul palatului din Ada-Kaleh și al altor imobile din țară. Geamurile românești au fost foarte bine primite în Anatolia, unde bîntuie dese cutremure, încît recunoștința sinistrăților din Asia Mică pentru Cresus-ul din Ada-Kaleh s-a concretizat foarte serios... De atunci Ali Kadri este proprietarul unei fabrici de țigarete la Istanbul. În schimb, ceilalți „acționari” ai societății „Musulmana” din Ada-Kaleh au rămas să se jelească lui Alah și să-și cîștige pîinea zilnică trîgînd la rame.

Mă credeți că la Ada-Kaleh am vizionat unul din ultimele filme bune pe care l-am scăpat în Capitală? Sau că într-o duminică dimineată am asistat la un meci de volei între două echipe de tînere muncitoare din industria locală? Am văzut coadă după cărți la bibliotecă și săli pline la cîminul cultural. E drept, n-am zărit pe străzile Ada-Kalehului nici un automobil, o trăsură sau măcar un cal. Circulația este lăsată doar pe seama picioarelor, iar transportul pe cea a bărcilor sau a unor cărucioare foarte originale. Străzile înguste, cu cășuțe mititeile, tot cadrul redus la proporție liliputană, liniștea de aici, toate acestea s-ar sparge, poate, dacă un singur autocamion sau o trăsură cu doi cai ar îndrăzni să se abată pe insulă. Dar cum să ajungă un astfel de vehicul sau măcar un

Se imbarcă lăzile cu țigarete fabricate pe insulă. Bărcile le vor duce peste Dunăre, la prima haltă de cale ferată.

O cafeluță gingirle, cu calmacul la fund — ca la Smirna — preparată de mîna lui Mehmet.

Fatmé Haisi — una dintre fruntașele în producție la întreprinderile „Porțile de fier”

cal pînă aici? În cale i-ar sta Dunărea, iar singurul mijloc de trecere rămîne deocamdată barca. Cu barca se aduce faină pentru brutărie, cu barca se aprovizionează magazinul alimentar sau cel de confecțiuni, cu barca se aduc ultimele filme pentru cinematograful sau cărțile pentru bibliotecă. Cu barca se aduce lapte de la Orșova, fiindcă e mai ușor să treci Dunărea cu bidoane pline de lapte în barcă, decît cu o vacă. Cu barca se aprovizionează industria locală cu materie primă și tot pe aceeași cale se expediază produsele finite peste Dunăre, pînă la prima stație de cale ferată.

★

Insula Ada-Kaleh are farmecul ei, parfumul ei, pe care băștinașii îl simt permanent și, dacă unii se îndepărtează cîteodată spre alte ținuturi, poate mai bogate sau poate mai frumoase, nimic nu poate umple golul ce li se naște în inimă. Tînjesc după insula lor și sfîrșesc prin a se înapoia. Sînt și unii, din alte colțuri ale țării, care au venit aici poate pentru o săptămînă, poate pentru un an și au rămas o viață întreagă. Am cunoscut aici pe brutarul insulei: Crîng Băluț. În fiecare zi el frămîntă și coace 150 de duble; atît ajunge pentru cei șase sute de insulari. Cu cinci ani în urmă, Crîng Băluț venise aci numai pentru o lună, trimis de trustul de panificație; de atunci n-a mai

plecat. El n-a îndrăgit numai insula Ada-Kaleh, ci și pe Sabel cea oacheșă, fata cea mai mică a unui musulman de pe insulă. Sabel i-a devenit nevastă și Băluț s-a legat definitiv de insulă. În ce măsură își manifestă Băluț recunoștința față de insula sa adoptivă, veți înțelege cu ușurință aflînd că pe peretele din fața brutăriei al cărei responsabil și în același timp singur lucrător este, se află următoarea inscripție: „Crîng Băluț, brutar. Fruntaș în achitarea impozitelor și la autoimpunere. Fruntaș în munca voluntară”. Mai aflați că Băluț își consacră timpul liber treburilor obștești: este președintele sindicatului mixt comunal din Ada-Kaleh. Activitatea sa a fost apreciată: de anul trecut el este și candidat de partid. Să nu uit: la Ada-Kaleh nu apare un ziar local. Legătura cu masele se face prin gazeta de stradă, mai exact zis „gazeta de insulă”. Ei bine, în activul redacțional Băluț ține locul de seamă.

★

Cei 32 de școlari din Ada-Kaleh învață carte într-o clădire cocotată pe un vîrf de deal, unde a fost cu vreo sută de ani în urmă cazarmă austriacă. Timp de un secol — ușor de înțeles — clădirea s-a cam ruinat pe ici pe colo și reparațiile sînt azi mai necesare ca oricînd. S-a ridicat însă o problemă: reparații se pot face, dar cine plătește? Ministerul Învățămîntului și Sfatul popular local

nu pot face investiții într-o clădire care nu le aparține, iar Ministerul Forțelor Armate, a cărui proprietate este clădirea (fostă cazarmă), n-are interes, fiindcă în ea nu-s soldați, ci doar 32 de prichindei care deocamdată învață tabla înmulțirii. Toată lumea pare să aibă dreptate; totuși reparațiile trebuie făcute. Mărturisesc că am ridicat această problemă ca să ajut la rezolvarea ei pe cei doi învățători: Ana și Marin Vlad, care ca și Crîng Băluț, de care am vorbit mai sus, iubesc insula și oamenii de pe ea, încît de 17 ani nu s-au mai îndurat s-o părăsească. Și ca ei mai sînt cîțiva care s-au înfrățit cu turcii de pe insulă și printre ei îl găsim și pe președintele Sfatului popular, pe Petre Marinescu, fost pe vremuri mic funcționar vamal al insulei.

★

O dată cu mine au debarcat doi tineri excursioniști, un băiat și o fată, veniți să guste din romantismul insulei și, probabil, să găsească aici vreo Aizadé sau Fatmé, desprinse din romanele lui Pierre Loti, să întrebe dacă haremul mai este în floare sau dacă pot cumpăra cîteva borcane cu dulceață de smochine verzi. S-au mirat că n-au simțit aici mirosul chiparoșilor, că n-au înflînit alt fes decît cel de pe capul lui Mehmet cafegiul și nici vreo Aizadé cu fața acoperită de ferigea.

În schimb, excursioniștii aceștia s-au înflînit pe Dunăre cu bărci pline de lăzi și baloturi. Erau produsele fabricate pe insulă: confecțiuni de tot felul și țigărete. Iată cu ce se ocupă acum insularii. Prepararea dulciurilor, dulceturilor și a renumitei înghețate de Ada-Kaleh au rămas pe seama bătrînilor, iar ceilalți locuitori au transformat insula într-un centru muncitoresc. La întreprinderea de confecții „Porțile de fier” dintr-o sută de muncitori, 80 sînt tineri. În urmă cu șase ani tineretul de aici a cerut partidului să se construiască o fabrică nouă. Prin muncă voluntară au ajutat la construirea ei. Mulți dintre cei de acum șase ani sînt azi fruntași în muncă. Lamiha Halil avea 13 ani cînd s-a pus temelia fabricii; acum are 19 ani, este candidată de partid, iar brigada ei înregistrează cea mai mare depășire de normă. Nici Fatmé Haisi sau Constanța Doba nu se lasă mai prejos. Sînt mereu fruntașe.

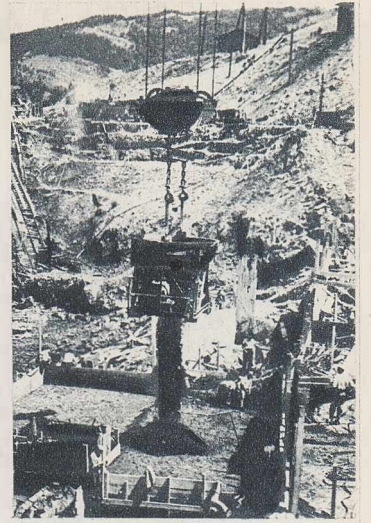
Ați fumat vreodată țigăretele „Mărășești” de Ada-Kaleh? Sînt apreciate, iar calitatea lor bună se datorește brigăzilor de tineret. Lutfi Amet, Rabaha Halil și Rafia Omer sînt nume permanente populare în fabrica de țigări.

A treia întreprindere din Ada-Kaleh este nouă: fabrica de rahat. Înființarea ei este o veche dorință a insularilor, a căror pricepere în fabricarea acestui produs este bine cunoscută.

★

Acestea sînt vestile pe care vi le aduc din partea celor 600 de insulari care, schimbîndu-și fesul și șalvării pe șapcă și salopetă, n-au micșorat cîtuși de puțin din romantismul insulei Ada-Kaleh. Dimpotrivă, sînt hotărîți să-i asigure un viitor fericit. Așa cum a dorit și Mischin-Baba.

Fotografii de F. URSEANU și L. SCHINDERMAN

Turnarea blocului 21 în batardou — baraj pe șanșerul hidrocentralei „V. I. Lenin” de la Bicaz.

Fotografie de Pompei ȘIMON
corespondent.

Printre echipele artistice de amatori de la sate, la concursul regional ținut recent la Ploești, un succes deosebit l-a avut echipa de țigani din satul Dejerați, raionul Cricov. În fotografie: echipa de dansatori țigani împreună cu orchestra lor.

Fotografie de I. VERMONT—Ploești.

Una din formațiile artistice de amatori ale căminului cultural „Ilie Pintilie” din Azuga este și corul și orchestra copiilor. Formația aceasta, cu membri, ce nu depășesc vîrsta de 12 ani, s-a bucurat de un succes deosebit la concursul formațiilor artistice de amatori — faza regională — care a avut loc la Ploești.

Fotografie de I. VERMONT—Ploești.

Timp de peste o săptămînă, Clujul a cunoscut o animație deosebită. Au sosit aici sute de artiști amatori de la sate pentru a participa la concursul pe țară al echipelor artistice, faza regională. Cele mai variate și mai pitorești costume ale tuturor naționalităților din regiune au putut fi văzute pe scenele operelor, acolo unde s-au desfășurat aceste concursuri, și pe strazile orașului.

În fotografie: Ion Cîmpeanu din Seiu, raionul Bistrița, în vîrsta de peste 80 de ani, cîntînd la ocarînd.

Fotografie de I. MICLEA—Cluj

Una din porțile vechii cetăți

IN ARENA POLITICA AMERICANA

Oriunde călătoresc, în orice parte a globului poposesec, întâlnesc oameni care, alarmați de politica inchișitorială și instigatoare la un nou război a cercurilor cîrmuitoare din S.U.A., vor să știe cum acționează poporul american pentru a se împotrivi reacțiunii. Revista „Flacăra” mi-a solicitat și ea un articol despre noile aspecte ale luptei poporului american pentru democrație și pentru respectarea drepturilor omului.

Luerul cel mai complicat în această problemă este faptul că americanul de rînd nu se trezește în fiecare dimineață, gîndindu-se: „astăzi voi da o nouă lovitură reacțiunii, în folosul democrației”. După cum nu se trezește nici cu gîndul: „astăzi voi da o nouă lovitură democrației, în sprijinul reacțiunii”.

Aceasta nu înseamnă însă, în nici un caz, că americanul de rînd este indiferent, că el nu are nici o părere în această problemă. Dimpotrivă. Pînă acum i s-a impus ideea că Statele Unite ar deține un soi de monopol al democrației. În fiecare zi i se spune că Statele Unite sînt o citadelă a democrației, amenințată atît din interior cît și din afară de o „conspirație comunistă”. Din această cauză, în bună măsură, el a sprijinit deseori politica „războiului rece” și a aprobat măsuri reacționare, convins fiind că în felul acesta apără cauza democrației.

Timp de vreo zece ani el a fost astfel îmbrobodit. Acum a început să se trezească, în sfîrșit, din somnolența sa. Puternica și continua ofensivă de pace a Uniunii Sovietice și a țărilor democrat-populare face ca vîlul de minciuni, țesut de presa americană, să se destrame vîzînd cu ochii. Iar acum, cînd inchișitorii reacționari au trecut la prigonirea în serie a elementelor democratice, progresiste, care se pronunță pentru pace, americanul de rînd se trezește la realitate. El începe să-și dea seama că cineva a încercat „să-l ducă de nas”. Capacitatea lui de a desluși tainele acestui proces de transformare este încă destul de redusă, gradul analfabetismului lui politic fiind mult mai ridicat decît în orice altă țară industrială. Totuși instinctele democratice moștenite de la înaintașii săi s-au păstrat nevătămate, ele fiind gata de a răbufni cu forță.

Și astfel — cu toate că primul lui gînd dimineața mai este „Cum o să-mi pot achita notele de plată?”, sau: „Mă întreb cînd o să-mi mărească leafa”; ori: „O să mă dea afară din slujbă?” — americanul de rînd începe să arunce priviri tot mai pătrunzătoare spre lumea în mijlocul căreia trăiește. Și de multe ori cele constatate de el îl îndeamnă la acțiuni corespunzătoare.

N-ar fi cu totul nepotrivit dacă aș răspunde cererii revistei „Flacăra”, elaborînd următoarea formulă schematică (și foarte concentrată): *Cu toate că este supus celei mai intense propagandă reacționare și atacurilor neconținute ale cercurilor conducătoare imperialiste din Wall-Street, poporul american își apără cu putere tradițiile democratice și,*

— articol scris pentru „Flacăra” —

de Stetson KENNEDY
publicist american

Stetson KENNEDY

(fotografie făcută la București în 1956)

refuzînd să se lase mînat în războaie agresive, își strînge rîndurile pentru a sta, umăr la umăr, alături de toate popoarele iubitoare de pace din lumea întreagă.

Cu toate că, în linii generale, această formulă este justă, ea are cusurul că se poate aplica la aproape oricare altă țară capitalistă și nu spune prea multe despre situația specifică din țara respectivă — în cazul nostru S.U.A. Iată de ce, voi încerca să dau cîteva amănunte suplimentare.

În anii care au trecut de la zdrobirea agresorilor hitleristi și niponi, poporul american a cîștigat trei mari victorii democratice și anume: a respins fascismul lui Mc Carthy; s-a opus încercărilor ce urmăreau să-l trîscă într-un război de agresiune; a realizat unificarea, chiar și formală, a mișcării muncitorești organizate. Și aceste realizări merită să fie analizate mai pe larg.

MCCARTHYSMUL A FOST RESPINS

P. T. Barnum, mare proprietar de circuri din S.U.A., a făcut avere datorită convingerii sale că „în fiecare minut se naște un fraier”

Abraham Lincoln, președintele american care a desființat selavia, nu era întrutotul de acord cu Barnum. Lincoln spunea: „Pe unii oameni îi poți prosti neîncetat; o vreme îi poți prosti chiar pe toți; dar nu-i poți prosti la nesfîrșit pe toți”.

Joe Mc Carthy, cel mai mare inchișitor american al vremurilor noastre, și-a început cariera ca discipol al lui Barnum, dar a sfîrșit prin a se izbi de înțelepciunea neclintită a lui Lincoln.

O vreme americanii l-au ascultat pe Mc Carthy fiindcă acesta jongla cu vorbe mari, iar discursurile sale erau însoțite de gesturi teatrale. Dar îndată ce și-au dat seama că au

fost trași pe sfoară și speriați cu niște vrăjitoare care în fapt nu există, americanii l-au dat peste cap pe sinistrul senator din Wisconsin. Cu toate acestea nu se poate spune că americanii au respins mccarthysmul pentru că și-au dat seama că acesta îl duce spre fascism. L-au zvîrlit peste bord falsurile și joscnicia lui, vicii depotrivă de indigeste pentru opinia publică americană.

Mc Carthy a administrat otrava „concepțiilor” sale în doze atît de puternice, încît victimele sale s-au salvat tocmai pentru că n-au putut s-o înghită și au scuipat-o pur și simplu. Dacă otrava ar fi fost diluată cu oarecare rafinament, rezultatele ar fi putut fi, desigur, catastrofale, nu numai pentru America, dar și pentru întreaga lume.

Nu e mai puțin adevărat că poporul american este supus unui alt pericol și anume acela de a se lăsa ademenit de politicieni și maișireți, cum e, de pildă, Richard Nixon, un imitator zelos al lui Mc Carthy. Dacă Eisenhower și Nixon ar fi realesi, și dacă boala celui dintîi l-ar instala pe cel de-al doilea pe scaunul prezidențial de la Casa Albă, fascismul și războiul ar deveni un pericol real și actual.

OPOZIȚIA ÎMPOTRIVA RĂZBOIULUI

Una dintre născocirile calomnioase ale lui Mc Carthy, care din păcate s-a bucurat un timp de o anumită influență, a fost aceea potrivit căreia mișcarea mondială pentru pace ar urmări, cîcă, să determine dezarmarea numai a Americii. Acest argument a urmărit izolarea mișcării organizate pentru pace de masele largi din S.U.A., dar n-a reușit totuși să împiedice crearea unei puternice opoziții populare față de război.

În Statele Unite forțele păcii nu constituie — ca să spunem așa — o mișcare organizată. Ele sînt încă neînchegate, dar sînt foarte largi, deoarece poporul american, ca oricare alt popor, nutrește o antipatie firească față de război.

Împotrivirea americanilor față de primejdia izbucnirii unui nou război n-a avut prea multe episoade dramatice. Nu se pot da exemple de americani care să fi barat cu trupurile lor drumul trenurilor care transportau armament destinat atît celor 950 de baze militare americane din afara S.U.A., cît și diferitelor puteri colonialiste care fac totul pentru a reprimă mișcarea de eliberare a popoarelor din colonii. Totuși, poporul american a reușit să arate, cu destulă fermitate, că orice partid sau grupare politică care intenționează să arunce America într-un război nejustificat ar comite în fapt un act de sinucidere. Forțele păcii din S.U.A. au constituit o frînă în calea acelor cercuri americane care continuă să viseze

la dezlănțuirea unor noi războaie agresive pe scară largă. Pe de altă parte, trebuie spus că adepților păcii li se alătură chiar și unii oameni de afaceri mai lucizi care — ca și mulți oameni de afaceri din alte țări ale lumii — încep, în sfîrșit, să înțeleagă că de pe urma păcii au numai de cîștigat, în timp ce războiul îi poate face să piardă totul.

Față de schimbarea radicală a curentului de opinie din S.U.A., se înțelege că cercurile imperialiste așteaptă zadarnic un anume „eveniment” care să le ajute în stimularea entuziasmului opiniei publice americane pentru război.

UNITATEA MUNCITOREASCĂ

Sciziunea ce exista în mișcarea muncitorească americană de douăzeci de ani a fost lichidată la începutul acestui an, prin fuziunea celor două mari organizații sindicale — C.I.O. și A.F.L.

Această fuziune a fost salutăată pe drept cuvînt ca o expresie a voinței de unitate a celor ce muncesc din S.U.A. Dar în anumite condiții unitatea muncitorească poate fi pervertită și folosită în scopurile reacțiunii, așa cum s-a întîmplat sub Hitler. Unificarea mișcării muncitorești americane, deși n-a fost concepută în spirit hitlerist, este totuși bazată pe renunțarea la lupta de clasă și pe o poziție ce nu are nimic comun cu spiritul Genevei. Trebuie spus lucrurilor pe nume: Congresului de unificare i s-a impus acceptarea unor rezoluții ce sprijină politica externă „de pe poziții de forță” a Departamentului de stat al S.U.A., care cheamă la continuarea cursei înarmărilor și la continuarea embargoului (acesta din urmă lovînd în primul rînd în muncitori, dar și în industriași) și se opun oricărui schimb de delegații sindicale țării lagărului socialist. De cum s-ar părea, marii magnați n strunesc cum vor pe conducătorii mișcării sindicale și își pot freca minile bucuroși că unitatea mișcării muncitorești americane nu pune bețe-n roate programului lor reacționar.

Dacă ar fi deci să luăm în considerare latura formală a unificării mișcării muncitorești americane, aceasta reprezintă un mare pas înainte; în fapt, însă, rămîne să

în orașele din S.U.A. poți întîlni numeroase afișe de acest fel, prin care americanul de rînd cere pace și pîine, și nu tunuri.

In căutarea unei soluții

de Eugen FRUNZĂ

„Chiar și artiștii mari trebuie să mănince”, constata deunăzi un ziar american.

Cine ar putea să conteste adevărul acestei observații? Totuși, între artiștii dornici să mănince și direcția Operei Metropolitan din New-York s-a iscat un conflict ce pare ireparabil și care, în ce se din urmă, a dus la o concluzie tristă: „Opera Metropolitan ar putea să se închidă în stagiunea viitoare, nemaivînd cu ce să plătească artiștii”.

Trebuie să spun că, deși am tot respectul pentru frumoasa tradiție a artei muzicale americane, mă simt foarte bine sub candelabrele Teatrului nostru de Operă și Balet, ale cărui porți s-au deschis nu demult pentru înfruntarea și fără perspectiva sîmbră de a se închide. Dar compasiunea pentru locuitorii aceluia mare oraș, care își văd răpăită una din gloriile și mîndriile lor, mi-a cuprins sufletul și m-a determinat să caut soluții ca și cum o forță nevăzută mi-ar fi aruncat pe umeri întreaga răspundere a situației.

Cu puținele mele cunoștințe despre bugetul S.U.A., recunosc, era greu s-o scot la capăt. Sarcina mă copleșea; pentru prima oară în viață regretam cu toată sinceritatea nepriceperea mea în ale finanțelor.

În asemenea momente dificile obișnuiesc spontan să caut ajutorul muzelor. Am ales-o pe cea mai cointeresată în problemă, adică Melpomena, muza tragediei. Și am exclamat:

— Muză, te implor, ajută-mă! Sînt în impas. Trebuie salvată Opera...

— Metropolitan, știu! — mi-a vorbit parcă din înălțimi olimpiene mult și de mulți invocata zeitate.

M-am repezit la un caiet ca să-i notez răspunsurile și i-am pus prima întrebare:

— Nu e așa că artiștii trebuie să mănince?...

— Decînd m-am născut, talentul n-a suplinnit niciodată mîncarea...

— Atunci, de unde bani pentru plata artiștilor de la Metropolitan?

— Vicleanule! Vrei să mă vîri în matrapazlicurile moderne? Ei bine, îți voi dovedi că sînt la curent cu politica.

— Cu finanțele, adică. E o problemă financiară, venerată muză Melpomena — am îndrăznit să rectific.

— Festina lente! Grăbește-te încet! Politica și finanța sînt surori, cum le ziceți voi, siameze. Prin urmare, Opera Metropolitan poate fi salvată în modul cel mai simplu...

— Zău?

— Cercetează „Pacea” lui Aristofan,

— Nu înțeleg...

— Trygen a eliberat pe zeița păcii. Și era mare bucurie pentru oameni...

— Aha, încep să mă dumiresc. Dar concret, în cazul de față?...

— Un avion de bombardament mai puțin!

— Să știi că ai dreptate. Însuși președintele Eisenhower a făcut pe vremuri calculele convingătoare cu privire la cheltuielile ce necesită construcția unui singur avion... Costă, mi se pare, dacă mi-aduc bine aminte...

Dar muza nu avea timp de pierdut. Era oboșită, pesemne, de suferințele „Divei în zdrențe”, cum numește un gazetar vestita operă din New-York. De aceea mi-o tăie:

— Nu-ți mai bate capul! Guvernul Statelor Unite cunoaște suma. Vrei și alte soluții? Cîteva obuze mai puțin. O bombă mai puțin. Un tun atomic mai puțin. Un port-avion mai puțin. O bază militară mai puțin. Și așa mai departe. Economii rezultate ar asigura întreținerea citorva mii de opere. Ai notat? De ce ai rămas cu gura căscată?

Mă uimea ușurința cu care această fiică a lui Zeus pătrunsesse realitățile contemporane, limbajul ei citadin, cunoștințele ei terestre. În același timp mă cuprinsese îndoiala dacă măcar una dintre aceste soluții va fi pusă în aplicare spre a salva Opera Metropolitan. De aceea, cu teama că abuzez de înalta bunăvoință a Melpomenei, am strecurat o ultimă întrebare:

— Răspunde-mi încă, zelișcă întrupare, trece-vor în practică divinele tale sfaturi? Cine să le realizeze?

De data asta am supărat-o. Am auzit vocea ei gravă:

— Doar nu locuitorii Olimpului! E treaba Statelor Unite ale Americii! M-ai plictisit.

noastră în urma primului război mondial ne-a făcut să preferăm anarhia internațională, unei cooperări internaționale ce acele națiuni care nu priveau lucrurile ca noi și nu gîndeau exact ca noi. Trebuie să împiedicăm repetarea acestui lucru, altminteri vom urma aceeași cale tragică, calea ce duce spre un al treilea război mondial.”

Valul reacțiunii a împiedicat ca S.U.A. să se mențină pe această poziție clarvăzătoare; dar sînt multe indicii care arată că în prezent curentul progresist dinăuntrul și dinafara Statelor Unite stăvilește valul reacțiunii și că există condiții pentru a aduce Statele Unite ale Americii pe calea dezvoltării pașnice.

se rezolve în viitor sarcina esențială, aceea de a asigura un caracter cu adevărat progresist noii uniuni A.F.L.-C.I.O., care cuprinde 16 milioane de muncitori. Organizația unificată nu cuprinde Uniunea minerilor, a muncitorilor de la Căile Ferate și acele sindicate care, avînd o conducere progresistă, au fost excluse din C.I.O. Incadrarea în organizația sindicală centrală a acestor grupuri, cu aproape două milioane de membri, constituie în prezent o sarcină de cea mai mare însemnătate.

Cei doi conducători ai noii coaliții muncitorești, George Meany de la A.F.L. și Walter Reuther de la C.I.O., au fost categorisiți de ziarele Wall-Street-ului, pe drept cuvînt, ca „salvatori ai capitalismului”. Dintre ei, Meany este cunoscut ca fiind mai reacționar; în lunile din urmă el și-a intensificat atacurile împotriva neutralismului adoptat de India și de alte țări. Reuther, care pe vremuri se intitula socialist, a luat o poziție oarecum mai realistă, declarînd că războiul atomic ar fi un rău pentru întreaga omenire și că ar trebui căutate mijloacele pentru destinderea internațională, dezarmarea și restabilirea comerțului între Est și Vest.

Un fapt foarte grăitor pentru poziția actuală a mișcării muncitorești americane și a poporului american în general, îl constituie rezoluțiile adoptate de Congresul din iunie al muncitorilor din industria de confecții. Respingînd apelul lui Meany, care cere o politică externă „de mîna forte”, Congresul aprobă punctul de vedere al lui Reuther, care cere schimbarea politicii externe a S.U.A. și cheamă la „un sistem de dezarmare universală, care să interzică toate armele atomice”. Rezoluțiile Congresului înfierează imperialismul și cheamă guvernul american să sprijine dreptul tuturor popoarelor la autodeterminare.

ALTE VICTORII CÎȘTIGATE

În afară de cele trei mari victorii reputate împotriva inchiiziționistilor, a ațîțătorilor la război și a sciziōniștilor în mișcarea muncitorească, poporul american a mai cîștigat și o serie de alte bătălii importante. Iată cîteva din aceste victorii:

Împotriva legilor inchiiziționale locale. Se știe că într-o serie de state nord-americane se aplică unele legi proprii, pentru spargerea grevelor, întemnițarea comunistilor, sau chiar pentru arestarea persoanelor care vînd negrilor case, în cartierele locuite de albi. Dar iată că fruntașul comunist Steve Nelson, întemnițat pe baza unei astfel de legi, a determinat Curtea Supremă să abroge toate aceste legi locale.

Apărarea libertăților academice. Una dintre libertățile împotriva cărora inchiiziționistii americani îndreptau focul atacurilor lor era libertatea academică. În luna aprilie, însă, Asociația americană a profesorilor universitari s-a ridicat cu mînie și indignare împotriva acestor stări de lucruri și a adoptat un manifest ce cuprindea zece puncte, prin care sînt înfierate așa-numitele anchete și dovezi de loialitate, concesiunile din cauza convinșerilor și apartenenței politice în trecut sau prezent și cenzura cărților. La rîndul lor și studenții americani și-au dovedit combativitatea. Astfel, cinci cluburi politice studențești de diverse opinii au preferat

să părăsească incinta universității din New-York decît să prezinte autorităților o listă a membrilor lor.

Reafirmarea dreptului de a călători. În timpul celor zece ani de război rece, Departamentul de stat al S.U.A. a refuzat în mod arbitrar să acorde pașapoarte unui mare număr de americani, călătoria acestora fiind socotită drept „contrarie intereselor națiunii”. În urma unei susținute campanii duse de comuniști, socialiști și de alte categorii de oameni progresiști, s-a obținut o hotărîre judecătorească în care se arată că dreptul de a călători este un drept firesc, care nu poate fi refuzat în mod arbitrar. Cu toate acestea, victoria nu este încă completă, fapt pe care-l pot certifica Paul Robeson, ca și autorul prezentului articol, sau alți americani cărora încă le mai sînt refuzate pașapoartele.

Împotriva mărturiilor siliite. Cel de al cincilea punct din Charta americană a drepturilor omului interzice oricărei instituții publice să forțeze pe cineva, indiferent prin ce mijloace, să facă mărturisiri care l-ar învinui pe el însuși. Acest principiu, stabilit pentru prima oară în Anglia în lupta împotriva închiiziției și confirmat de Parlamentul englez în 1641, a împiedicat în mod eficace condamnările bazate doar pe „mărturisiri” smulse prin tortură. Inchiizițorul modern Mc Carthy inițiasă însă practica de a califica drept „comunist” pe oricine ar fi refuzat să facă asemenea mărturii. Totuși, în luna aprilie, forțele progresiste au obținut din partea Curții Supreme hotărîrea care reafirmă acest principiu și înfierează teoria potrivit căreia „aceia care se prevalează de acest privilegiu ar fi criminal sau sperjur”.

Drepturile negrilor. Mari victorii au fost obținute și pe acest tărîm. Ele sînt însă atît de numeroase încît voi reveni asupra lor într-un articol viitor.

MAI SINT MULTE DE FĂCUT

Desigur, forțele progresiste n-au obținut numai succese. Reacțiunea a marcat de curînd un punct serios în favoarea ei, atunci cînd Curtea Supremă a hotărît că martorii chemați în fața unei comisii de cercetări a Congresului pot fi siliți — sub amenințarea cu închisoarea — să dea în vileag numele persoanelor despre care știu că ar fi avut legături cu așa-numitele organizații subversive.

Totuși, continuă lupta împotriva legii antimuncitorești Taft-Hartley, a legii Smith și a altor legi care au drept scop să tracă pe lista neagră o serie de organizații și pe membrii acestora. Este semnificativ faptul că mișcarea muncitorească organizată, precum și personalități marcante din viața științifică și culturală s-au alăturat luptei împotriva legii Smith.

Lupta poporului american pentru apărarea drepturilor omului și pentru democrație se împletește strîns cu acțiunile tot mai eficiente pentru promovarea ideilor păcii și colaborării internaționale.

Americanii cinstiți n-au uitat cuvintele pline de înțelepciune rostite, cu cîteva luni înainte de a muri, de Roosevelt. Vorbînd poporului american despre necesitatea coexistenței pașnice, fostul președinte al S.U.A. a spus: „Trebuie să ne ferim de a exploata și de a exagera deosebirile de vederi dintre noi și aliații noștri. Deziluzia

TOTUL pentru OM

de ing. Carol ARBORE
director al Institutului de Cercetări Științifice
pentru Protecția Muncii al Consiliului Central
al Sindicatelor din R.P.R.

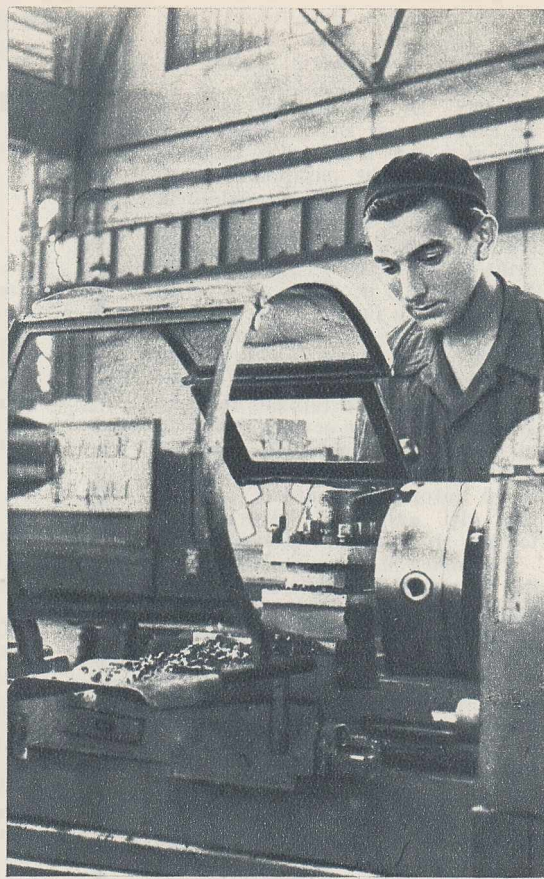
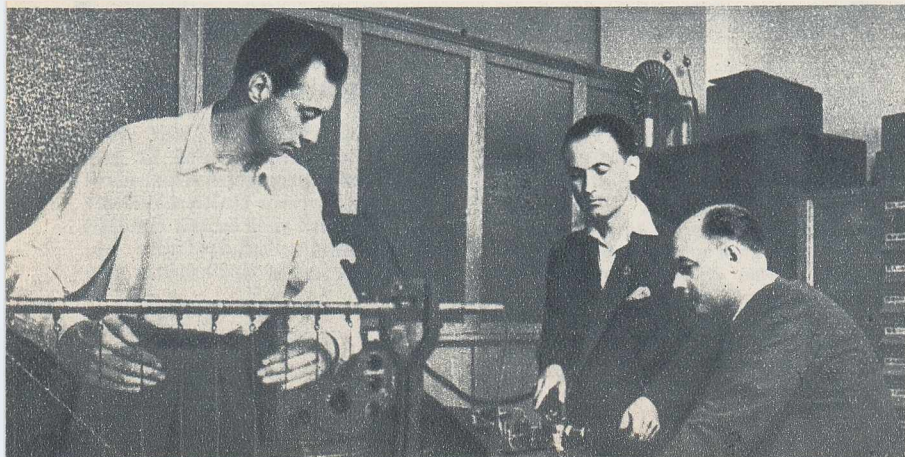
În decretul pentru organizarea protecției muncii se arată că în R.P.R. protecția muncii este o problemă de stat. Aceasta demonstrează că în condițiile puterii populare omul este cel mai prețios capital, că regimul nostru nu cruță nici un efort pentru a ușura munca omului.

Deosebit de grele erau condițiile de muncă în trecut. Vechile fabrici erau construite în mod anarhic, fără un plan sistematic și fără a se ține seama de circuitul rațional al materiilor prime și finite. Se muncea în ateliere mici, fără ventilație, iar procesele grele de muncă erau în cea mai mare parte nemecanizate. Foarte grea era situația muncitorilor agricoli. Legea învoielilor agricole din 1940 stabilea că nici una din legile de protecție socială a muncitorilor industriali, nici chiar asigurările sociale — așa cum puteau fi ele pe acea vreme — nu se vor aplica muncitorilor agricoli. Deși acci-

dentele erau foarte frecvente, întregul bazin carbonifer din Valea Jiului era deservit numai de două spitale, iar cel al Banatului, de un singur spital.

În Republica noastră populară, muncitorii au asigurat prin constituție, dreptul la o muncă sănătoasă și nepericuloasă. Acțiunea de îmbunătățire a condițiilor de muncă se bucură de un larg sprijin al statului. Bugetul nostru de stat prevede sume importante, care cresc de la un an la altul, pentru lucrările de protecția muncii. În anul 1955 fondurile alocate în acest scop au fost cu 27% mai mari decât în anul precedent. În acest sens, este semnificativă o comparație cu situația din statele capitaliste. În S.U.A., de exemplu, comisia Congresului a redus cu 47% alocările sociale din bugetul pe 1953/1954, deși, în anul precedent, peste 2 milioane de muncitori au suferit diferite accidente, în urma cărora 84.000 au

În laboratorul de tehnica securității muncii al Institutului. Cei trei ingineri experimentează în fața laboratorului primul dispozitiv electronic pentru înlăturarea accidentelor la valțurile și calandrelor din industria cauciucului.

Încă din protecție, strungurile fabricate de uzinele noastre — printre care și cele fabricate de uzina „Iosif Ranghel” — sînt prevăzute cu dispozitive de protecție. Iată un muncitor de la uzinele „Tudor Vladimirescu” lucrînd la un asemenea strung.

rămase pentru totdeauna inapți pentru muncă. În Italia situația este și mai grea: anual sînt peste un milion de accidente de muncă, dintre care 3.000, mortale.

În țara noastră, Codul Muncii impune tuturor întreprinderilor obligația de a lua măsuri pentru asigurarea securității și igienei muncii. Potrivit prevederilor sale, atât la construirea noilor fabrici, cât și la refacerea celor existente, se ține seama de cerințele protecției muncii. Ele nu-și pot începe activitatea fără autorizația forurilor însărcinate să vegheze la respectarea condițiilor favorabile de lucru.

Pentru realizarea unor condiții sănătoase de muncă un rol important îl au în întreprinderile noastre, normele de tehnica securității. În ultimii ani s-au elaborat norme pentru toate ramurile industriei noastre. Ele sînt întocmite după specificul de muncă, iar la alcătuirea lor contribuie nu numai inginerii, tehnicienii și muncitorii fruntași în producție, ci și institutele de cercetări științifice din toate ramurile industriale. În acest fel, normele de tehnica securității constituie o operă științifică de o deosebită importanță pentru îmbunătățirea condițiilor de muncă. Tipărite în sute de mii de exemplare, ele sînt distribuite întreprinderilor, care sînt obligate prin lege să le difuzeze muncitorilor și să le aplice în producție.

Legislația protecției muncii din țara noastră nu se mărginește însă la elaborarea principiilor și regulilor necesare pentru apărarea vieții și sănătății oamenilor muncii, ci prevede și înființarea de organe speciale, care să aplice legile și regulamentele referitoare la protecția muncii. În întreprinderi, o

largă rețea de ingineri și tehnicieni, care își duc activitatea sub conducerea inginerului-șef, se îngrijesc de aplicarea măsurilor de protecția muncii în ramura industrială respectivă, însuși locțiitorul ministrului poartă răspunderea aplicării măsurilor necesare. Aceasta este o dovadă grăitoare a importanței pe care statul nostru o acordă acestei probleme.

Pentru ca munca în fiecare întreprindere să se desfășoare în condiții lipsite de pericol, legile noastre impun organelor care răspund de protecția muncii în producție, o serie de îndatoriri. Una dintre cele mai importante este aceea de a organiza instructajul introductiv și instructajul la locul de muncă, precum și cel periodic, pentru ca muncitorii să-și însușească și să aplice normele, în scopul înlăturării pericolelor de accidente și îmbolnăvirii profesionale. Datorită măsurilor luate și a organizării unui instructaj temeinic, în întreprinderile noastre accidentele s-au redus încontinuu. Ca exemplu putem arăta că la uzinele metalurgice „23 August” din București, în anul 1955, numărul acestora a fost de 11 ori mai mic față de 1950.

Îndrumarea și controlul aplicării măsurilor de protecția muncii sînt încredințate sindicatelor. În acest fel se asigură o largă participare a maselor la realizarea măsurilor de protecția muncii. Întreprinderile sînt controlate în ceea ce privește aplicarea dispozițiilor legale de protecția muncii de Inspectia tehnică pentru protecția muncii, ai cărei inspectori tehnici, ce funcționează în cadrul C.C. al Sindicatelor, se bucură de drepturi foarte largi. Legea le acordă, de pildă, dreptul de a cere suspendarea lucrului într-o secție sau chiar întreprindere, în cazul cînd stă în pericol evident pen... a sănătatea muncitorilor.

În activitatea sa, inspectorul tehnic este ajutat de comitetele sindicale din întreprinderi. În cadrul acestora funcționează comisii de protecția muncii, iar în fiecare grupă sindicală există un inspector obștesc de protecția muncii care supraveghează aplicarea măsurilor necesare la locul de muncă.

Învățătura partidului de a asculta sugestiile maselor, de a lupta pentru traducerea lor în viață este larg aplicată în cadrul acțiunilor de revizie obștescă asupra stării tehnicii securității, organizate periodic de sindicate. În cadrul acestor acțiuni, mase largi de oameni ai muncii rezolvă pe locul de muncă, prin folosirea rezervelor interne, numeroase și importante probleme de protecția muncii. Mecanizări ale proceselor de producție, lucrări de electrosecuritate și rezolvarea altor felurite probleme de protecția muncii sînt rezultatul conlucrării creatoare a maselor, în cadrul reviziilor obștesci. Numai în anul trecut s-au organizat în întreprinderi 108 revizii obștesci, în cadrul cărora 119.000 de muncitori au făcut 201.000 propuneri de o mare valoare pentru protecția muncii.

De asemenea, la rezolvarea problemelor legate de îmbunătățirea protecției muncii își dau contribuția un număr din ce în ce mai mare de oameni de știință, ingineri și tehnicieni.

Astfel, în cadrul C.C.S. a fost creat Institutul de Cercetări Știin-

țifice pentru Protecția Muncii, în laboratoarele căruia, inginerii, tehnicienii și medicii igienisti studiază cele mai importante probleme ale protecției muncii, găsiți noi forme de îmbunătățire a condițiilor de lucru în diferitele sectoare ale economiei.

Cea mai importantă și mai puternică secție a Institutului este aceea care se ocupă de rezolvarea problemelor de tehnica securității și electrosecuritate la mașini și utilaje, de elaborarea prototipurilor de aparatori și dispozitive de protecție, în vederea înlăturării pericolelor de accidente și îmbolnăvirii profesionale. În vederea utilității mașinilor-unelte cu dispozitive de tehnica securității, Institutul a studiat și realizat o serie de dispozitive care și găsesc aplicarea în aproape toate ramurile industriei. Astfel, în ramura metalurgiei prelucrătoare s-au realizat printre altele o serie de dispozitive de tehnica securității la mașinile de prelucrare prin așchiere dispozitive de protecție la mașinile de ridicat, la prese etc. De asemenea, s-au realizat dispozitive de protecție pentru mașinile de prelucrat din industria lemnului, din

La secția forjă a uzinelor „23 August”. Ing. Al. Cristea de la Institut (dreapta), cu inginerul cu tehnica securității și cu inspectorul obșteșc șef din comitetul de întreprindere, controlează modul de funcționare a perdelei de aer, instalație de protecție realizată de Institut.

industria ușoară, precum și diferite dispozitive împotriva zgomotelor și electrocutărilor. În vederea generalizării acestor dispozitive, Institutul a editat o documentație tehnică, în care sînt cuprinse descrierea funcțională și constructivă a fiecărui dispozitiv în parte, listele de materiale necesare confecționării lor și desenele de execuție.

Mai mult. Prin diferite ordine ministeriale, s-a obținut ca unele dispozitive de protecție să fie aplicate la mașini, încă din faza de proiectare. Astfel, uzinele „Iosif Ranghet” din Arad și „Infrățirea” din Oradea fabrică respectiv, strunguri și polizoare, cu ecrane de protecție.

Problemele de ventilație și ilu-

minat constituie de asemenea obiectul unui studiu special în cadrul Institutului. Astfel, pe baza documentației sovietice, s-au realizat la uzinele „23 August” perdele de aer ce se montează la uși pentru împiedicarea pătrunderii bruscă a aerului rece, iar la Atelierele C.F.R. „Grivița Roșie” s-a ușurat efortul vizual al muncitorilor, prin introducerea iluminatului fluorescent la secția rotărie.

Mecanizarea pe scară largă a proceselor de producție asigură îmbunătățirea condițiilor de muncă și creșterea productivității muncii. De aceea, în cadrul întreprinderilor socialiste ale țării noastre are loc, cu sprijinul Institutului, o vastă acțiune de mecanizare a muncilor grele și a celor ce necesită un mare volum de muncă fizică. Măsurile de mecanizare au atins un înalt grad de dezvoltare, cuprinzînd principalele ramuri ale economiei naționale. Astfel, în ramura metalurgică se poate vorbi despre succesele obținute în mecanizarea producției la uzinele de fabricat țevi „Republica” și altele. În industria carboniferă, la sfîrșitul anului trecut, înaintările în stăruirea și cărbune erau mecanizate în proporție de 80,2%, la tăierea în abataje în proporție de 83,2%, la transportul în abataje, 70,9%, iar la transportul în subteran, în proporție de 88,1%. De asemenea în unele porturi fluviale cum este Galați, se trece la mecanizarea muncii grele a rujarilor (împrăștietori de cereale din calele vase-

lor). În fabricile care au secții unde se produc degajări de gaze, vapori și praf au fost construite ventilații mecanice și absorbitoare de praf. Au fost construite, de asemenea, instalații speciale pentru neutralizarea gazelor toxice, iar la fabricile unde prin natura producției se lucrează la cuptoare cu temperatură înaltă, au fost amenajate perdele de lanțuri, dușuri de aer, paravane de protecție etc. Numeroase instalații sanitare au fost construite în diferite întreprinderi. La exploatarea carbonifere din Petroșani și Lupeni, de exemplu, s-au înființat puncte sanitare și posturi de prim ajutor și s-au creat centre de aerosoli, iar la Filipeștii de Pădure, în galeria principală, s-a introdus iluminatul fluorescent.

Pentru apărarea sănătății muncitorilor, se fac periodic examene medicale amănunțite, iar pentru îndrumarea lor în vederea împiedicării accidentelor se țin numeroase conferințe, cursuri și emisiuni speciale la posturile de radioamplificare.

Acțiunea vastă privind protecția muncii desfășurată de statul nostru democrat-popular a dus, în mod firesc, la scăderea numărului de accidente și îmbolnăvirii profesionale. Faptul că în anii primului nostru cincinal, accidentele de muncă s-au redus cu procente impresionante, constituie un real succes al statului nostru în domeniul protecției muncii.

Un muncitor american de la uzinele „Ford” declara nu demult că atunci cînd își termină ziua de muncă nu mai are putere nici să-și ridice lingura la gură...

Oamenii muncii din țara noastră sînt însă înconjurați de grija statului și după terminarea muncii. Ei au la dispoziție parcuri, terenuri de sport, cluburi, biblioteci, în care își petrec orele libere, recomfortîndu-se și instruindu-se.

Note balneo-climaterice

de Mircea PAVELESCU

În centrul actualității noastre
Se află vara, zările albastre
Și cerul nopții presărat cu stele
(O catifoa spuzită cu mărgele)
Și-n primul rînd concediul pe
care
L-ai vrea la munte cînd ti-
faci la mare.

La Eforie sau pe Caraiman,
Observatorii genului uman
Susțin că individul dezbrăcat
De haina funcționarilor de stat

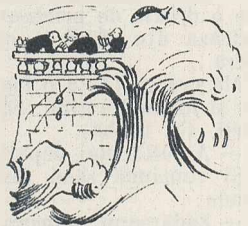

E-o ființă oarecum stîngace
Împiedicată-n el ca o răgace,
Cu dispoziții deseori ursuze
Și neștiind de loc să se amuze.

Să luăm un grup pe plajă, oa-
recare;
Cîțiva tovarăși se prăjesc la
soare.

Mă furizez spre ei cu gesturi lente;
Discută investiții și procente
În depășirea muncilor de plan.
Un vînt ușor i-alintă diafan,
Cu mută și discretă stăruință,
Dorînd și ei să-i scoată din se-
dință.

La cazino, spre seară, pe terasă,
Careuri joacă rummy ca acasă
Cînd n-au ce face în serile cînd
olouă.

Partida ține pînă pe la nouă
Cînd partenerii merg la masă și
Decid revanșa pentru-a doua zi.
Și se despart cu aceeași exclamare:
„Grozav e un concediu la mare!”

Un tînar cu cravată japoneză
Se plimbă singuratic pe faleză,
E-ntr-un corect sacou de alpaca,
Privește ceasul: șapte și ceva.
Mai are două ore pin' la tren
Acuma-i, cum se spune, pe teren,
Sosit azi noapte în documentare.
Va scrie: „De la munte pin' la
mare”

Un vast articol-reportaj. E pentru
O publicațiune de la centru.
El își notează-n gînd o cugetare
Spiritală: „Cred că-i o eroare
Ce stăruie-n geografia noastră
Căci Marea Neagră e de fapt
albastră”.

Vasile Roaită, Tekirghiol, So-
vata,
Sinaia, Bran și-articolul e gata
Cîinci zile nu-i un timp exagerat
Pentru un reportaj „documentat”.

Slănic. Din disciplină medicală
Beau cite unii apă minerală,
Așa bine-nțeleș de dimineață
Căci seara se consumă grîi la
gheață.

E o necesitate, pasă-mi-te
Ce șterge gustul ouălor clocite
Mereu prezent în apa băștinășe,
Să bea deci pe-ntrécute, la cămașă,
Dar gustul e statornic, nu prea
trece
Dovada: altă baterie rece.

Un ins ne spune, savurîndu-și
kilul:
— Eu... hic... imbin plăcutul
cu utilul
Și de-ata... hic, pot pentru ca
să zic
Una-i pe lume cura de Slănic!

Lacul Sărat. Observ cîțiva turiști,
Prietenii buni de-ai noștri,
umoriști.
Săptămînal continuă să vină
Atrași de renumeața salină
A lacului, știut de tot poporul
Că poate să fortifice... umorul...

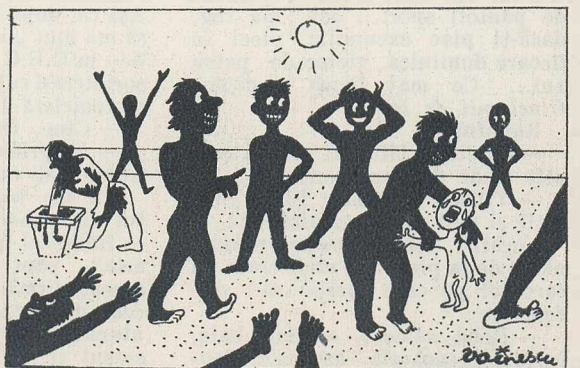
Ca să-i verifice forța minunată
Am scris această cronică rimată,
De care toți colegii vor zîmbi
Că m-am grăbit s-o scriu din
prima zi,
Cînd băile de spirit și de sare
N-au avut vreme de-un efect
mai mare.
Și pentru că n-am timp deo-
camdată
Să fac o cură mai îndelungată,
Plin de regret, tristețe și sfială
Mă furizez tipit în Capitală,
Ca să transpir satiră și umor
În blocul meu tipsit de ascensor...

LA NĂMOL

— Tac! cu tata
Costel! Zău dacă
pricep de ce te-
ai speriat...

Desen de
G. VOINESCU

FILODORMA

— schiță satirică —
de Maria ARSENE

Ilustrații de Mircea ANANJA

Ilchema Tudose; Tudose Scarlat. Ar fi trebuit însă să-i zicem Șoricel. Unii chiar îi spuneau. Pentru că avea un cap mititel, cu nasul și buzele adunate într-un bot ușor subțiat de rozător, fiindcă își chiiția vorbele după glasul pușintel și ascuțit și, mai ales, pentru că se vîra, se strecura, ori unde și în te miri ce, prin care, din care, vorba cîntecului: cădea tot în picioare.

★

Să tot fie trei luni. Îi găsesc pe Scarlat în fața Universității. Se plimba nerăbdător pe un scurt perimetru, în fața ceasului.

— Ce faci, Chiț-Chiț? (Eu îi mai zic și așa).

M-a privit vesel:

— Mă mut!

Știam că de mult caută o locuință în centru. L-am felicitat. După care i-am făcut semnul convențional, frecîndu-mi buricul arătătorului de degetul gros:

— Cît?

M-a privit drept în ochi. (Pentru asta a trebuit să se salte în vîrfuri. V-am spus că e mic de statură?)

— Cît! Nu dau ciubuc, chiar dacă în locul leii mi-ar veni la toate chenzinele cîte o duzină de solo-uri fixe pronosport!

— Atunci? — I-am întrebat mirat.

— Un moment.

Mă părăsi pentru cîteva clipe, ca să dea roată ceasornicului. Se vede că aștepta pe cineva. Cînd reveni, își ridică cît putu tocurile de pe trotuar, șoptîndu-mi misterios la ureche:

— Filodorma!... Pricepi?

— Atunci, tot... — contrarăs-punsei.

— Aș!... Filodorma nu e ciubuc.

— În sfîrșit! Și... cît?

— Cinci.

— Mii?

— Exact!

Am rămas încremenit. Cinci mii de lei? Păi, ăștia reprezintă... ia stai! O avere... Poți să-ți cumperi șase biciclete și cinci trotinete. ...Te poți abona cu masa la prînz și seară pentru șase luni la cel mai de lux restaurant și încă îți mai rămîn bani să-ți iei un costum din stofă bună, o pereche de pantofi sport... sau, mă rog, dacă-ți plac excursiile, pleci în fiecare duminică, vreme de patru ani... Ce mai încoa și-ncolo? Cinci mii de lei!

Răbufni:

— Și cine-i țîlharul care-ți cere atît amar de bani pentru...

— Țîlhar? (oftînd) Ehe! Sint alții și mai și. Ia te uită ici!

Vorbînd, își vîri mîna în buzunarul de la piept, de unde trase un carnețel pe care începu să-l răsfoiască:

— Două camere, antreu, baie, încălzire centrală, ascensor. Cen-

tru. Opt mii sau ginere. Samsar și pețitor, unu' Ionescu...

Căscăi ochii.

— Ce vrei să spui?

— Proprietarul are o fată răscopăță la ani. Pentru amator burlac dă casa cu fată cu tot. Altminteri opt mii. Mult nu?... Mai departe: Trei camere, sobe de teracotă, cartier Elefterie, pod, pivniță... Patru mii și contribuție la încălzitul proprietarului. Alta: Victoriei, bloc, etajul nouă, garsonieră, o mie filodorma... Un inginer bătrîn, burlac, pricepi? Se transferă în provincie.

— În sfîrșit, asta ar mai merge — îmi dădai cu părerea.

— Aș!... Cere el numai o mie, dar mai cere și dreptul de a folosi camera de două ori pe săptămînă.

— Cine, frate?

— Inginerul.

— Păi, nu ziceai că se transferă în provincie?

— Se transferă, se transferă, dar are o droaie de prieteni cărora le cedează din cînd în cînd garsoniera...

Mă crucii. (Asta o fac destul de rar și numai în gînd. Sau în cerul gurii. Cu limba).

— Ascultă mai departe!

Și continuă să-și răsfoiască agenda:

— Zădăreanu, samsar. Două camere, sobe de fier, acces la apă, în curte... Cartier Tabacu... Trebuie reparat acoperișul. Făcut cerere I.G.L. de 2 ani. Două mii... — Nu-i detine!... Mai departe!...

— Mai departe, bulevard Ana Ipătescu. Cameră mobilată, salon, acces pian și baie. Încălzire centrală... Interzis soție, căței, pisici. Admite papagal. Zece mii. Adresați: Agenția particulară de misiți.

Simțeam că mă'năbuș.

— Curată nerușinare! — strigai. —

Și pentru ce, mă rog, nu încerci prin Spațiul Locativ?

— Pentru că m-am adresat și...

— Și...?

— Într-un an mi-au oferit doar două locuințe. Una era chiar aceea din care anunșasem că vreau să mă mut, iar cealaltă... hm, cealaltă o ocupase un altul cu două luni înainte de a-mi fi fost oferită... Așa că, după cum vezi, sînt nevoit să mă mut „la negru” și să-mi scot de la C.E.C. cei cinci mii de lei-șori strînși cu gîndul să-mi cumpăr o motocicletă. Uite-l, că tocmai vine!

— Cine, frate?

— Proprietarul; omul care-mi închiriaza casa. Un ins între două vîrste — să tot fi numărat patruzeci de ani — îmbrăcat într-un costum „Romarta”, pantofi cu gume groase aceeași firmă, cravată chinezească, ceas de aur, inel cu o piatră cît aluna, ocoli cu băgare de seamă ceasul și se opri în fața noastră.

Am schițat un gest.

— Stai, unde pleci? — mă strigă Scarlat, ghicîndu-mi probabil vădita intenție de a o șterge. După care, recomandîndu-mă:

— Prietenul meu, Năstase Tocîrdelea, laborant. Domnul Haralambie Teacă, de profesiune...

— Chiriaș principal — completă noul sosit.

Halal meserie! — gîndii.

— Martor la convenție? — întrebă domnul Haralambie, fixîndu-mă cu un început de bănuială.

— De unde!... Prieten. Atît. Prieten și simpla coincidență de a fi dat peste mine tocmai pe cînd te așteptam... Dacă vrei, uite...

Și-mi întinse mîna. Chiriașul principal sălta din umeri.

— Poate să rămînă. N-am nimic împotriva.

Și iată-mă cu ei la o cofetărie din Sf. Gheorghe, luînd parte la perfectarea convenției.

A spus chiriașul principal:

— Două camere și acces la baie și bucătărie, cum ți-am făgăduit (adăugînd că dacă-l primește în spațiul locativ o face pentru că a prins drag de Scarlat, iar dumnealui, cînd îi e drag cineva, nu se uită la sacrificii. Se va retrage cu nevasta în celelalte două odăi).

— Numai liniste să am, dom'le Scarlat! Pricepi?... Li-niș-te!...

La care Scarlat:

— Nici o grijă!... Două persoane. Eu și soția. Fără cățel, fără purcel.

Un geamantan, un pat, un dulap cu oglindă, patru piese și... atît.

— Piese noi?

— Vechi. Piese de familie!

S-au numărat de două ori cincizeci de sute, noi, nouțe. (Îmi venea să-l strîng de gît pe domnul chiriaș principal Haralambie, proprietar adjunct). S-au primit cheile de la odăi și ne-am despărțit.

★

Săptămîna trecută, chiar vineri, dau de Scarlat. Iarăși lîngă ceas, la Universitate.

— Ce faci, dom'le?

— Se mută!

— Cine?

— Chiriașul principal.

— Ce vorbești, frate? Și ce aștepti aici?

— Filodorma!

— Nu pricep!

— De la Haralambie, frate! Chiriașul principal! L-ai uitat?

— ?!

— Ce te zgîiești la mine? Mi-a cerut să renunț la...

Și-mi face cu ochiul.

— La camere? — răcnesc.

— De unde camere! Mi-a cerut să renunț la piesele din apartament.

— Să pocnesc dacă înțeleg ceva... Care piese, măi băiete?

S-a înălțat pe un singur picior.

— Piesele de familie, omule!

Cele patru piese pentru care am convenit să le aduc în locuința: mătușa mea Leonora, fată bătrînă de 60 de ani, Pussi, cățelușa ei favorită, care a fătat de curînd în bucătărie, sub masă, maica-mare, să fie sănătoasă, care are peste 80 de ani, dar turuie din gură ca la 18... Sevastița, cumnata, văduvă, cu fii-sa Pompilica...

— ...

— Mama-mare are trei pisoi, o frumusețe... Cînd s-or învăța să se ceară afară, o să fie o drăgălășenie cu ei... Vorba Pompilicai, nepoata care învață acasă acordeonul: „Dacă mama nu s-ar ciondări întruna cu madam Haralambie, ar fi o plăcere de locuit la dumneata, nene Scarlat!”

— ...

— Ieri, dom' Haralambie mi-a spus că ori se mută, ori îmi dă filodorma înapoi, ca să scot piesele din apartament...

— Și cît îi ceri?

— Păi, tot cinci mii de lei! Cît mi-a luat!

— ?!

— A încercat el fel și chip, dar nu i-a mers. A rezistat ca un leu. Dar aseară... Era un du-te vino prin hol și bucătărie... Pe maica mare cînd o apucă reumatismelele vaietă ca din gură de șarpe. Și ea să n-o auzim, am rugat-o pe Pompilica să zică una la acordeon.

A luat-o, biata fată, cu „Vagabondul”, apoi cu „Bela, Bela, dona”, „Tango der Nacht”, și abia cînd a încercat din repertoriu „Bon giorno tristezza”, am auzit camera principalului o bubuitură și un urlet de fiară înjunghiată...

— ?!

— Cedase! Acu' vine cu gologanii, mîine trimite neamurile acasă, la rosturile lor, de unde le-am adus ca să-mi dea o mîna de ajutor. Eu rămîn pe loc. Cred însă că 'mnealui și-a făcut socoteala că-i mai convenabil să-mi dea banii mei înapoi, decît să dea filodormă vreunui proprietar hapsîn ori vreunui principal de teapa lui...

Cînd mi-am revenit, am vrut să-l pup. Nu m-a lăsat (e rușinos din fire). Atunci m-am dezlîntuit:

— Mă Scarlat, mă.

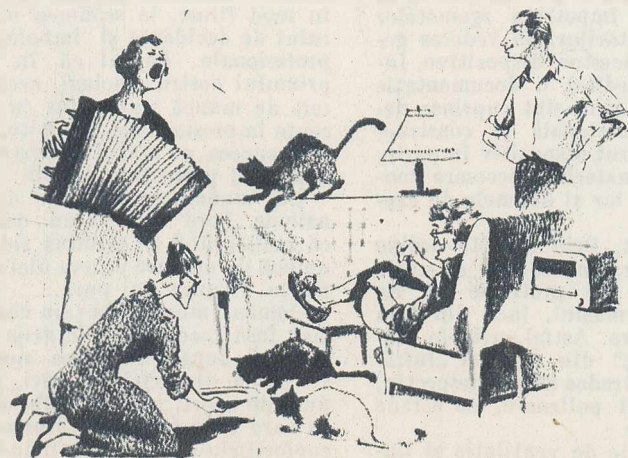
— ...

— Mă Chiț -Chiț! Șoricel!

— ...

— Ești un geniu, frate-miu!

— Aș!... De unde!... Uite-l că vine...

KARLOVY-VARY

La Karlovy-Vary, în timpul celui de al IX-lea Festival Cinematografic, au rulat circa 300 km de film. Nu degeaba se vorbește azi de „imensa imprimărie a imaginilor”. Banda îngustă a filmului a devenit azi mijlocul de expresie artistică cel mai modern și mai răspândit.

Nu e posibil să enumeri toate acele mesaje sincere adresate umanității, pe care Festivalul Cinematografic de la Karlovy-Vary a avut ocazia să le strângă pentru scurt timp laolaltă. Unele mai mult, altele mai puțin realizate artistic, dând dovada unei bogate experiențe sau marcând încă pașii timizi ai începutului, filmele prezentate recomandau, în același timp, o serie de realizatori talentați, mulți dintre ei încă la începuturile carierii lor.

De aceea, am crezut interesant pentru cititorul nostru să-i prezentăm azi pe apreciatul regizor brazilian Alberto Cavalcanti și pe tânărul și talentatul regizor italian Glauco Pellegrini, invitați ai Festivalului de la Karlovy-Vary, care au avut bunăvoința să comunice „Flacării” câteva din preocupările lor și mai ales prietenia care îi leagă de țara noastră.

Glauco Pellegrini e un om tânăr, cu o siluetă masivă, athletică. Discută însă aproape cu timiditate, deși se simte și în vibrația caldă a ochii sale și mai ales în privire, să-i face plăcere să comunice și altora preocupările sale, proiectele sale de viitor. Intâlnirea avea loc cu puțin înainte de prezentarea filmului „Haina de vizon”, cu care Glauco Pellegrini s-a prezentat la Festivalul din Karlovy-Vary.

— Sînteți emoționat?

— Ce vreți, peste câteva minute pinza se va lumina și filmul nostru își va primi botezul — primul său contact cu publicul!..

— E un public divers și interesant tocmai prin compoziția sa multinațională. Nu vi se pare?

— Mă interesează cu atât mai mult, cu cât scenariul e semnat de Sergio Amedei. Critica italiană nu e de acord cu Amedei, și în acest sens e în contradicție cu publicul nostru care iubește și urmărește cu interes operele lui; de altfel și în alte țări creațiile lui Amedei sînt primite ca adevărate mesaje ale neorealismului italian, cî din căile lui de dezvoltare. Vă deci, de ce mă interesează măsură atât de mare reacția celui din seara aceasta.

— „Haina de vizon” comedie, nu mă îndoiesc, purta amprenta spiritului umorului ce caracterizează italian.

— E o comedie într-adevăr comedie care nu urmărește un mijloc de evadare din un simplu amuzament. Filmul nostru nu închide ce privesc realitatea, ci din dorința noastră e ca el să noi și noi ferestre, cît și și toate spre viață. Fere de vreți, dar constituind noi spărturi spre rea lumina va pătrunde, cî prin ele. Ceea ce voi mî comunicat despre viața tinua și în viitoarele n ducti. Fără îndoială face uneori și cu cheia a a analizei psihologice; a încerca să dau probleme. unui strigăt; aci, însă, comun. rea am făcut-o cu cheia comediei.

— În ceea ce privește publicul italian, cred că nu mă înșel spunînd că genul comediei e o cheie care i se potrivește în mod deosebit?

— Ce vreți, oare Carlo Goldoni, marele nostru scriitor, nu a privit și nu ne-a povestit realitatea timpului său, scriind comedii? Sîntem, deci, de acord că aceste filme continuă o tradiție italiană ce nu poate fi neglijată.

Gongul anunță apropiata începere a viziunii.

— Vă rog, sînteți așteptat, voi reveni după spectacol.

În sală, publicul se amuză copios urmărind încercăturile în care cad doi tineri căsătoriți din cauza unei blâni de vizon cîștigate la loterie. Falsul decor social creat de această

Cavalcanti e un neobosit călător. El a turnat peste o sută de filme în Brazilia, în Franța, în Anglia, în Austria. Ceea ce îi caracterizează arta este ironia fină cu care surprinde ridicolul și-l stigmatizează și în același timp respectul pe care-l poartă specificului național. Ultimul său film lucrat în Austria, „Domnul Puntila și valetul său”, este tocmai oglindirea acestor trăsături și dovedește posibilitatea lui Cavalcanti de a da filmelor sale ceea ce este specific țării în care sînt lucrate.

Ni s-a părut cu atât mai interesantă discuția, cu cît cunoșteam intenția lui Cavalcanti de a veni în țara noastră, unde fusese invitat, pentru o colaborare cinematografică.

— Care sînt proiectele dumneavoastră pentru următoarele

la început
Pe Pellegrini
peste două zile cînd a
să ne comunice:

— Știți, filmul meu și-a început drumul său în viață. Va fi primit în U.R.S.S., în Polonia, în Cehoslovacia, în R. D. Germană. Sper ca filmul să aibă succes și în România, deși nu am prea multe informații despre păreriile publicului român asupra filmelor italiene.

— Publicul nostru e deosebit de sensibil la nota de sinceritate, de aceea cred că „Haina de vizon” îi va fi pe plac. Dar poftiți mai bine să ne cunoașteți țara, poporul.

— Am primit deja această invitație prietenească din partea Institutului pentru Relații Culturale cu Străinătatea, dar munca mea actuală nu-mi permite să plec. Sper ca, într-un viitor apropiat, să-mi fie posibil totuși să fac acest voiaj. Rog revista „Flacăra” ca pînă atunci să transmită cineștilor români dorința mea fierbinte de a le cunoaște mai bine munca, de a-i cunoaște personal. La revedere.

★

Cred că una dintre figurile cele mai interesante ale Festivalului de la Karlovy-Vary a fost Alberto Cavalcanti, cunoscut regizor de filme brazilian, care a obținut în 1954 marele premiu al Festivalului de la Karlovy-Vary pentru extraordinarul său film „Cîntecul mării”. Alberto

și poate cunoaște
borare între cinești
și maghiară.

— Care sînt după dumneavoastră piedicile în dezvoltarea tinerilor cinematografilor naționale în momentul de față?

— Fără îndoială dificultatea principală o reprezintă scenariul. Cu ajutorul unui decupaj precis, chiar un regizor fără prea multă experiență poate realiza un film bun.

— Și câteva cuvinte asupra concluziilor culese la Festivalul de la Karlovy-Vary, în al cărui jurii ați participat.

— Deși în medie filmele prezentate nu s-au ridicat la un nivel artistic prea ridicat, consider că cel de-al nouălea Festival de la Karlovy-Vary a avut de jucat un rol important. După părerea mea, pentru prima oară reprezentanții Estului și Vestului interesați în problemele cinematografiei s-au întîlnit și au putut lega nu numai relații culturale sau personale, ci și comerciale. Aceasta va duce la schimburi culturale interesante ce-și vor arăta roadele în anii ce urmează. Și acum, sper că ne vom revedea în curînd în țara dumneavoastră, pe care sînt nerăbdător să o cunosc.

Irina OPRAN

Talentatul regizor brazilian Alberto Cavalcanti (x), în mijlocul juriului celui de al IX-lea Festival Cinematografic de la Karlovy-Vary.

Răspundem cititorilor

CU PRIVIRE LA PROBLEMA FORMEI DICTATURII PROLETARIATULUI

La diferite întrebări decurgând din titlul de mai sus, puse de tov. Vasilescu Grigore din Orașul Stalin, răspunde tov. M. Lupan, de la Institutul de Filozofie.

1) În U.R.S.S. a existat forma sovietică și în perioada premergătoare adoptării Constituției din 1936?

Dictatura proletariatului s-a exercitat în U.R.S.S. sub forma sovietică.

forma democrației populare de forma sovietică.

Trecerea la socialism dă naștere, după cum se știe, la diferite forme de organizare politică a societății. Organizarea sovietică și cea democratică sunt asemenea în DA

primul loc din lume în ce privește numărul vitelor, raportat la numărul populației. Această creștere stă la baza bunăstării poporului mongol. Ea se explică prin politica guvernului popular și a Partidului Popular-Revoluționar Mongol. În țara în care înainte de revoluție nu existau nici un fel de medici sau instituții sanitare nici măcar pentru oameni, astăzi există nu numai spitale, dispensare și puncte sanitare în zeci și zeci de cătune, dar funcționează un întreg aparat de asistență medico-veterinară. Astfel există la dispoziția crescătorilor de 4.000 de centre veterinare și 1.000 de stațiuni veterinare; în Mongolia există asociații de crescători de animale, cluburi de crescători etc. În Mongolia acordat o atenție deosebită creșterii vitelor, care cresc, au

fost construite numeroase fabrici și uzine — peste 500 unități industriale — menite a prelucra produsele animale. În același timp, însă, s-au dezvoltat ramuri ale industriei grele, ca industria energetică, extractivă, de prelucrare a metalelor etc. În economia planificată a R. P. Mongole de astăzi, aproape jumătate din producția totală provine din industrie.

O mare atenție s-a acordat de asemenea construcțiilor și mai ales transporturilor, de care vechea Mongolia era cu desăvârșire lipsită. În acest domeniu, cel mai de seamă succes este terminarea, anul trecut, a liniei ferate Ulan-Bator-Tziin, care leagă capitalele U.R.S.S., R.P. Chineze și R.P. Mongole.

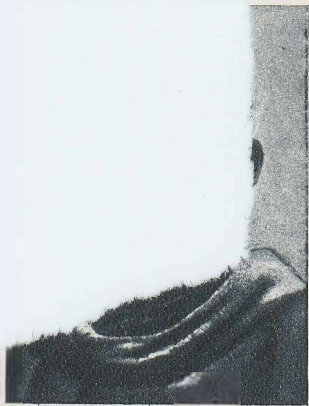
Progrese uriașe a făcut poporul mongol pe tărâm cultural. Deși posedă o artă populară și o cultură străveche, Mongolia avea în rândurile populației sale 99,9% analfabeți. Astăzi

numărul analfabeților nu mai atinge nici măcar 0,5%! În Mongolia există 19 institute de învățământ superior și mediu zeci și zeci de școli elementare. În țară funcționează 25 sanatorii și case de odihnă, teatre cinematografe, spitale etc. Nu rareori, lingă o așezare îndepărtată din stepă, vezi aterizând câte un avion sanitar venit cu personal de specialitate și medicamente, ca să dea îngrijire unui arat bolnav...

Este, desigur, o distanță uriașă de la tabloul trist a nomadului semiprimitiv, roș de superstiții și exploatat de feudați lacomi — la un crescător de vite stăpîn pe tehnica înaintată, beneficiar al bunurilor civilizației, cum este cetățeanul mongol de astăzi. Distanța această marchează drumul parcurs de poporul mongol de la patria sa, astăzi parte integrantă a puternicului lagăr a socialismului.

ȘTIINȚA LUI DEJNEV

Materialul alăturat, scris de tov. I. Iordan, titlul de Cercetări Geografice, răspundem Carp Silvia — elevă la Școala medie de 6 din București — care ne-a cerut date despre exploratorul rus Dejnev.

Dar, din cauza gheturilor care barau atât ieșirea din fluviul Kolima, cât și navigația prin oceanul Arctic, încercările lui Dejnev de a pătrunde în Estul necunoscut rămân zadarnice. De-abia în iunie 1648, după ce expediția este bine echipată și organizată, începe asaltul asupra gheturilor care baraseră pînă atunci drumul. Încet și cu multă iscusință, strecurîndu-se printre uriașii plutitori de gheață, Dejnev înaintează spre est. Odată cu această înaintare, se fac observații, nu numai asupra tărîmului, dar și asupra unei mari fișii de uscat.

Și iată că, în același an, Dejnev ajunge la punctul cel

mai estic al continentului asiatic — numit azi Capul Dejnev — unde constată că într-adevăr Behring găsise aici strîmtoarea care separă continentul american de cel asiatic.

De aici, intră în apele oceanului Pacific și înaintează pînă la insulele Diomedee (pe care după cum afirmă el, trăiau eschimoși), spre sud. O furtună puternică îl aruncă însă în apropierea fluviului Anadir. Merind în susul acestui fluviu el înaintează în inima uscatului necunoscut, pe care-l cercetează amănunțit.

Expediția lui Dejnev a confirmat existența strîmtoării dintre America și Asia, a descoperit o mică porțiune din Drumul Maritim de Nord (extremitatea estică) și a făcut primele observații asupra peninsulei Ciukotka — pînă atunci neexplorată — și asupra fluviului Anadir.

În memoria marelui navigator rus, Consiliul de Mărire al U.R.S.S. a înființat în 1948 Premiul Dejnev pentru cele mai bune lucrări care s-au vor întocmit despre Asia de nord-est.

ELECTRICITATEA ANIMALĂ

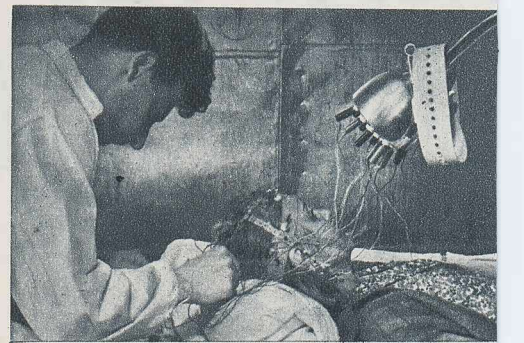
Prin acest material, tov. asist. univ. dr. Em. Gaba răspunde tov. Maria Ionescu din Piatra Neamț.

Electricitatea, sau mai bine zis fenomenele electrice, la om sau la animale, sînt cunoscute de mult timp. Astfel, este cunoscut din timpuri străvechi peștele „torpilă electrică”, care trăiește în Marea Mediterană și ale cărui atingeri sînt însoțite de descărcări electrice. Se cunosc și alte animale, cum ar fi de pildă tiparul „Gymnotus electricus”, care trăiește în râurile din America de Sud, sau peștele „sommel electric”, care posedă organe producătoare de electricitate (un fel de pilă electrică). Aceste organe au, pe de o parte, un rol de apărare împotriva atacurilor altor animale, iar pe de altă parte, servesc, prin descărcările electrice produse, la amesturarea prăzii, prin provocarea unor puternice șocuri electrice.

În afara organelor speciale producătoare de electricitate și care au, cum am amintit mai sus, rolul unor pile electrice, există în diferitele țesuturi și organe ale animalelor și chiar ale omu-

lui, curenți electrici, care sînt însă mult mai slabi.

În unele organe, însă, cum ar fi de exemplu mușchii acesti curenți pot fi ușor puși în evidență, atît atunci cînd mușchii se află în stare de mișcare (contractie), cît și atunci cînd acesta este în stare de repaus. La el se pot pune în evidență curenții electrici din piele, retină, creier. Pentru a putea fi înregistrați, curenții electrici trebuie să fie amplificați. Aceasta se face cu ajutorul lămpilor de radio din diferite aparate de înregistrare. Astfel, curenții electrici din mușchii cel mai important al corpului în inima, pot fi înregistrați și studiați în timpul contracțiilor cardiace, cu ajutorul electrocardiografului. În felul acesta se

Înregistrarea unei encefalogramme la clinica neurologică a Spitalului Colentina.

Naționalele organe apărute nu de jos, din inițiativa maselor, ci de sus, din inițiativa conducerii de stat și cu sprijinul maselor; organele supreme ale puterii de stat în aceste țări sînt instituții reprezentative ale puterii de stat; în aceste țări, sînt instituții reprezentative unicamerale, cu o singură Cameră (de pildă, în țara noastră — Marea Adunare Națională) și nu bicamerale (cu două Camere) cum sînt în U.R.S.S.

REPUBLICA POPULARĂ MONGOLĂ

Mai mulți cititori ne-au cerut să publicăm date documentare privitoare la țările Asiei. În numărul de față publicăm un scurt documentar despre R. P. Mongolă.

Republica Populară Mongolă, țară situată în inima Asiei, între U.R.S.S. și R.P. Chineză, este un imens teritoriu, cu o suprafață de 1.592.000 km. p., locuit însă de numai un milion de oameni. Regiune cu climă aspră, stepa mongolă a dat naștere unui popor deprins să lupte cu greutățile naturii și cu cele create de cotropitori. Mongolia e o țară bogată. Subsolul ei conține zăcăminte prețioase de cărbuni, aur, aramă, pietre prețioase, sare etc. Pădurile ei sînt bogate, apele ei sînt uriașe rezerve de energie. Totuși, secole de-a rîndul orînduirea feudală s-a menținut în această țară și pînă acum 35 de ani poporul de arați (țărani săraci crescători de vite) a continuat să trăiască nomad, în stare de semiprimitivitate, exploatat atît de feudații locali,

cît și de imperialismul străin. Revoluția populară, ce a triumfat acum 35 de ani, în care poporul mongol a fost condus de Partidul Popular-Revoluționar Mongol, a lichidat atît orînduirea feudală, cît și stăpînirea seculară străină. Mongolia a fost proclamată republică populară în anul 1924. La sfîrșitul anului 1930, după șase ani de guvernare populară, proprietatea feudală a fost lichidată. Avînd sprijinul Uniunii Sovietice, Mongolia a intrat într-o nouă etapă, etapa construirii socialismului.

Principala sursă de bogăție a poporului mongol o constituie creșterea vitelor. Pînă la revoluție, arații dispuneau de aproximativ 5 milioane capete de vite; în prezent, ei posedă cca 23 milioane capete vite. Astăzi R.P. Mongolă ocupă

COLECISTITA

La cererea tov. M. Enovschi, din București, răspunde tov. dr. M. Neuman.
Colecistita este inflamația (îmbolnăvirea) vezicii biliare. Se știe că bila (fierea) secretată de celulele ficatului se scurge prin canale și, în cele din urmă, ajunge prin canalul coledoc în prima parte a intestinului subțire — duoden — unde prezența ei contribuie la digestia și absorbția grăsimilor.

Pe traiectul canalului principal de scurgere a bilei se află intercalată vezica biliară (bășica fierii); de fapt, bila, ajunsă în canalul biliar colector, e derivată mai întâi spre vezica biliară, unde se concentrează, se îngroașă, formând așa-zisa bilă B și numai după aceea, în timpul prinzurilor (mai ales cu grăsimi, ouă), sub influența acestora, vezica biliară se contractă, se goleşte, eliminând astfel bila, în duoden.

Vezica biliară se poate îmbolnăvi fie prin îngroșarea excesivă a fierii, cu formarea de pietre (calculi biliari), care irită peretele vezicii, fie prin infectarea bilei și a pereților vezicii, chiar fără prezența de calculi biliari.

Apariția colecistitelor este favorizată de alimentația în care abundă grăsimile (mai ales prăjite), ouăle, sosurile etc. De asemenea supărările, discuțiile violente, grijele etc. declanșează adeseori crize de colecistită. Alteori, apariția colecistitei poate fi o urmare a unor boli infecțioase, ca de exemplu febra tifoidă, hepatita epidemică ș. a.

Cum se manifestă boala?

Uneori ea începe brusc, prin ceea ce se numește criza de ficat, (colica hepatică), pe neașteptate, adesea chiar în cursul nopții, uneori după o masă mai bogată în grăsimi prăjite, ouă etc. Bolnavul e trezit de o durere violentă în partea dreaptă, imediat sub marginea coastei, mergând adesea și în spate și spre umărul drept, însoțită de senzație de greață și chiar de vărsături. Durerea aceasta violentă, fiind cîteva ore și uneori mai mult, se datorește contracției, spasmului musculaturii vezicii biliare, cauzat fie de prezența unui calcul, pe care vrea să-l elimine, fie de inflamația peretelui ei. Adesea criza se termină cu eliminarea calculului prin scaun. Uneori, însă, calculul nu poate fi eliminat, el rămânând în vezica biliară, unde va putea ocaziona pe viitor noi colici de ficat, sau se va opri la gîtul vezicii sau în canalul coledoc, ceea ce va face ca, împiedicînd scurgerea bilei, să producă icter (gălbănare).

Alteori, însă, începutul bolii e mai puțin brusc; bolnavul se plînge de „indigestii”: după mese (mai ales după cele cu grăsimi prăjite), se simte balonat, simte apăsări în coșul pieptului și în dreapta, sub coaste, are greață, limba încărcată, adesea constipație. Uneori, această stare de „indigestie” se permanentizează, bolnavul intrînd pe nesimțite în faza de colecistită cronică, întretăiată din cînd în cînd de crize mai mari de ficat.

În fața acestor simptome, bolnavii trebuie să se prezinte cît mai curînd medicului. În cazuri îndoielnice, pentru precizarea diagnosticului se va recurge și la alte investigații: radiografia vezicii biliare (colecistografie), a stomacului și duodenului (pentru a exclude o boală de stomac sau duoden), o dozare a colesterolului în sînge etc.

Cum poate fi prevenită îmbolnăvirea? În primul rînd prin igiena alimentației. Cei expuși nu se vor așeza la masă enervați, vor mîncă încet, vor mesteca bine, vor evita mîncărurile rău suportate de vezica biliară: ouăle, mîncărurile preparate cu ouă, grăsimile prăjite, sosurile, băuturile alcoolizate, condimentele (piper, murături, varză acră etc.). E bine să se evite mesele prea copioase sau la distanțe prea mari una de alta: sînt de preferat mese mai mici și mai dese — la 4-5 ore interval. Se va evita și trata constipația.

O dată diagnosticată colecistita, trebuie tratată imediat. Bolnavii vor trebui să țină un regim alimentar acasă sau la cantină, cu alimente preparate fără grăsimi (fierte sau fripte), excluzînd alimentele amînitite mai sus. Ei vor fi ținuți în evidență, spre a fi trimiși în timpul concediilor pentru cură balneară la una din localitățile cu ape minerale active în colecistită: Slănic-Moldova, Căciulata, Mathild, Borsec etc. Ca medicamente se vor prescrie defzinfectante biliare și droguri care măresc și fluidifică secreția biliară.

În cazurile relativ rare, în care tratamentul medical nu dă rezultate suficiente, sau atunci cînd e vorba de un calcul oprit la gîtul vezicii biliare sau pe canalul coledoc, se va recurge la o intervenție chirurgicală, constînd în scoaterea vezicii biliare și a calculilor pe care îl conține. Intervenția chirurgicală nu se va face însă decît după epuizarea tuturor mijloacelor medicale. Tratamentul crizei (colicii) de ficat va consta din aplicații calde pe regiunea ficatului și injecții sau supozitori calmante antispastice.

obține așa-numita electrocardiogramă, care servește la studierea bolilor inimii; prin înregistrarea curentilor electrice de la nivelul creierului, se obțin electroencefalograme, putîndu-se astfel diagnostica și studia importante boli cerebrale.

Producerea de electricitate la nivelul celulelor și al țesuturilor are loc datorită diferențelor de concentrație ionică ce există între diferitele medii interne ale țesuturilor și care variază

după starea de repaus sau de acțiune a regiunii respective. Diferența de concentrație ionică dă naștere la diferențe de potențial și, deci, la curent electric.

Se mai poate observa uneori la om și la animale un fel de electricitate statică, produsă prin frecare. Pleptănatul cu un pieptene de os, pe vreme uscată, este însoțit adesea de mici pocnituri, iar pe întuneric se pot observa și mici scînteii.

POȘTA REDACȚIEI

Ghe. Von Men și Stan Păun Galați. Poezia „Fragi de munte” tradusă de dv. din limba coreeană va fi publicată într-unul din numerele viitoare ale revistei.

Paraschiva Brătulea — Loco. Poezia dv. „Mesaj către Conferința Internațională a Femeilor Muncitoare” a ajuns mult prea tîrziu la redacție pentru a mai putea fi eventual folosită. Cîți privește poezia „Copilului meu, copiilor lumii” veți primi în curînd în scris observațiile noastre.

Sicoe Nicolae — Bacău. Exercițiile ne dau posibilitatea să urmărim felul în care se desfășoară cursul, intervenind dacă e cazul și lămurind ceea ce n-a fost deplin înțeles. Pe de altă parte, obligația de a trimite exercițiile înseamnă, cel puțin pentru unii cursanți, un stimul în muncă. Din cauza numărului mare de cursanți confirmarea prin revistă a primirii exercițiilor nu este posibilă.

M. Gavriliță — Hunedoara. Pentru a urma cursul și a participa la concurs nu este nevoie de înscriere specială. Este suficient să trimiteți exercițiile. La sfîrșitul cursului se va da o probă de verificare a cunoștințelor obținute.

Sergiu Haimovici — București. Intervalul de care se vorbește în lecția a II-a, pct. 3, se lasă între rîndurile stenografice, iar nu între cele două rînduri de pătrățele din care este format un rînd stenografic. Din cele două forme schițate de dv., a doua este deci cea corectă.

Dudău Ioan — București. Un și în se notează prin cite un mic N stenografic (nu prin n din alfabetul obișnuit).

Frățilă Ioan — Sinaia. Cuvintele cere, face etc. se scriu, ca și cer, fac etc., cu un singur semn (cer, fă etc.). În afară de exercițiile publicate, nu vă putem trimite alte exerciții. Ne trimiteți, accidental, a exercițiilor nu anulează înscrierea la curs.

Dumitrescu Mihail — Ploiești, Ficlesescu N. — Sf. Gheorghe și alții. Exercițiile cu menținerea „de citit, transcrieri și copiat” se trimit numai în scris obișnuit, iar exercițiile „de scris în stenografie” se trimit numai în stenografie, cu excepția cuvintelor de la început, care vor fi scrise și în scriere obișnuită (unul sub altul, pe coloane, cu traducerea stenografică alături).

Alecu Alex. — București. Semnul fk nu se poate citi faci, el fiind compus din f și k, iar nu din f și ce (ci). Faci se scrie din două semne (f-ci).

COLȚUL FOTOGRAFULUI AMATOR

CONSTRUIȚI-VĂ UN EXPONOMETRU-RIGLĂ

Pentru a veni în ajutorul celor ce doresc să facă fotografii și nu posedă o practică îndelungată sau expometre, publicăm mai jos metoda de confecționare și întrebuintare a unei rigle, pentru stabilirea timpului de expunere.

Pentru a ne confecționa o asemenea riglă, este necesar a se decupa desenul 1-a pe care-l lipim pe carton gros de cca 2 mm. După ce s-a uscat perfect sub o presă, despărțim partea gîslantă (rigleta) de cea fixă (marginea) printr-o tăietură oblică (fig. 2). Pe acestea din urmă le lipim pe o bucată de carton (suport — fig. 2), iar pe cealaltă parte a rigletei lipim desenul 1-b, (pentru lumina de zi), urmînd ca dintr-o bucată de celuloid de 1 mm grosime să facem cursorul (fig. 3).

Cum ne servim de riglă pentru lumina artificială: aruncăm o privire pentru a aprecia distanța sursă-subiect, consultăm sursa asupra watajului și astfel punem de acord toate elementele de pe riglă, iar jos vom putea alege timpul de expunere la diafragma convenabilă.

Descompus se procedează astfel: se deplasează cursorul din poziția normală spre punctele care indică distanța sursă-subiect, apoi se trage rigleta pînă în dreptul firului indicator de pe cursor. Deplasăm cursorul în dreptul cifrei care indică numărul de wati al sursei și iarăși aducem rigleta în dreptul firului indicator de pe cursor.

Deplasăm mai departe cursorul spre celelalte elemente ca: luminozitatea subiectului, diafragma, material negativ, dacă sursa se află într-un reflector sau nu, are sau nu vreun fel de ecran (geam mat, opal, hîrtie de calc sau pinză) pe

care-l încadrăm prin apreciere (după densitate) în cele trei gradații „ecrane”.

La sfîrșitul culegerii acestor elemente se poate citi în dreptul firului indicator de pe cursor, timpul de expunere. În cazul cînd firul nu coincide cu o gradăție „timp de expunere” se ia următorul timp de expunere mai mare.

Pentru lumina de zi vom proceda astfel: întoarcem mai întâi rigleta cu fața „lumina de zi”. Să presupunem că sîntem în luna aprilie ora 14, deci vom deplasa rigleta spre stînga pînă ce linia de demarcație „D” (corespunzătoare lunii aprilie sau septembrie) va ajunge în dreptul firului indicator de pe cursor,

care se află la „0”, apoi deplasăm cursorul pînă în dreptul punctului de pe dreapta corespunzătoare orelor 10-14. Ducem rigleta cu linia „A” în dreptul firului indicator de pe cursor, după care iar deplasăm cursorul spre un nou element: subiectul, care va fi „cîmpie cu prim-plan de culoare deschisă” și iarăși vom deplasa rigleta cu linia „A” în dreptul firului indicator de pe cursor. Studiem cerul și dacă este senin vom duce cursorul cu firul în dreptul punctului „senin” și aducem rigleta după cursor ca mai înainte. Mai avem o asemenea manevră pentru materialul negativ care este 17/10 *DIN. După aceasta nu ne mai rămîne decît să alegem diafragma care ne convine și să citim în dreptul ei timpul de expunere.

Petru VOINESCU
fotograf-amator

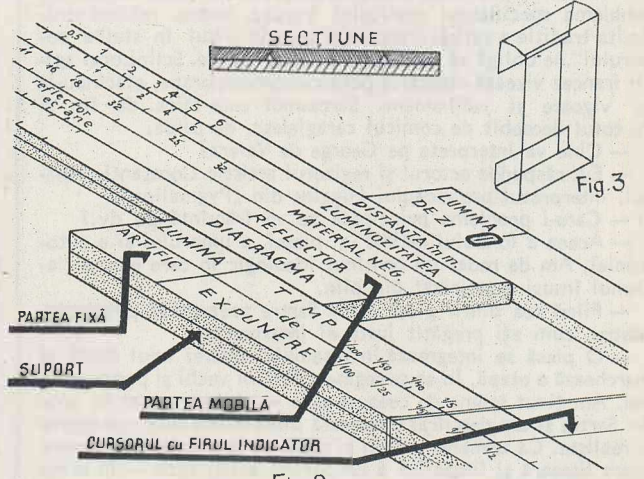

Fig. 2

LUMINĂ DE ZI	TIMP DE EXPUNERE	Notă: pentru fiecare 1000 m. altitudine - timpul de expunere se reduce la jumătate																	
500 300 200 150 100 75 60 40 25 0,5 1 1,5 2 2,5 3 4 5 6		1/1000	1/500	1/250	1/100	1/50	1/25	1/10	1/5	1/2	1sec.	2	4	8	16	32	1min.		
SURSA m.w.																			
DISTANȚA SURSĂ-SUBIECT m. m.																			
LUMINOZITATEA SUBIECTULUI																			
REFLECTOR SI ECRANE																			
MATERIAL NEGATIV																			
DIAFRAGMA																			
LUMINĂ ARTIFICIALĂ	TIMP DE EXPUNERE	1/200	1/100	1/60	1/40	1/25	1/10	1/5	1/3	1sec.	3	5	10	20	40	1 1/2	3	5	7
ARTIFICIALĂ EXPUNERE																			
1/425 1/75 1/50 1/30 1/20 1/6 1/4 1/2																			
2 4 8 15 30 1min. 2 4 6 8																			

Fig. 1a

SUBIECT	LUMINA DE ZI																							
	LUNA	A	IANUARIE	B	FEBRUARIE	SAU	NOIEMBRIE	C	MARTIE	SAU	OCTOMBRIE	D	APRILIE	SAU	SEPTEMBRIE	E	MAI	SAU	AUGUST	F	IUNIE	SAU	JULIE	
ORA	[Detailed grid for subject luminosity with various time and distance markers]																							

Fig. 1b

DOUĂ NOI PREMIERE PE ȚARĂ LA CLUJ

Întrucât Teatrul Național din Cluj ne-a obișnuit cu numeroase surprize, am considerat că nu-i lipsit de interes... să le cunoaștem din timp, colectivul artistic clujean păstrînd totuși, întreagă, surpriza calității spectacolelor.

Ne-am adresat deci unora dintre membrii Consiliului artistic, și răspunsurile, destul de prudente, ne dezvăluie totuși programul de toamnă al clujenilor.

— Ce piese noi prezentați pînă la 31 decembrie 1956, dată la care se încheie stagiunea 1955-1956?

— Pînă atunci, oferim spectatorilor noștri trei premiere: „Clubul Împușcaților”, („Nekrasov”) de Jean Paul Sartre, „Maria Stuart” de Fr. Schiller și o piesă originală, „Taina lui Grigore Cristea” de Teofil Busecan — ne răspunde tovarășul Eugen Jeleapov, directorul Teatrului Național din Cluj.

— Din cele trei piese, două prilejuiesc, după cum știm, premiere pe țară. Piesa lui Jean Paul Sartre reclamă un spectacol de aproximativ cinci ore. Cum ați soluționat problema duratei spectacolului?

— Teatrul Național din Cluj dispune de trei variante ale piesei: varianta franceză, care impunea durata amintită; varianta sovietică, rezultată din colaborarea autorului cu scriitorul sovietic Ilya Ehrenburg, și varianta românească, realizată de Aurel Baranga. Am procedat la o îmbinare a variantei sovietice cu varianta românească, reducînd din lungimea textului și esențializîndu-l. Considerăm că ultima variantă, realizată de Aurel Baranga în colaborare cu Teatrul Național din Cluj, este foarte vie și valoroasă. Ea ține seama de exigențele artistice și de nivelul politic ridicat al spectatorilor noștri.

— Cum ați pregătit spectacolul și în ce fază vă găsiți? — Întrebăm pe primul regizor artistic al Naționalului clujean, tovarășul Ion Dinescu.

— Pentru pregătirea spectacolului am lucrat, îndeosebi, cu patru elemente: cu Consiliul artistic, cu traducătorul, cu secretariatul literar și... cu actorii. Un loc aparte îl ocupă colaborarea cu pictorul scenograf Mircea Matcaboji. Pregătirile sînt într-o fază ce ne permite să reluăm repetițiile din plin și să începem finisajul.

— Ce probleme speciale a ridicat, pentru dv., piesa lui J. P. Sartre?

— Piesa ne-a pus numeroase probleme, printre care, în special, problema specificului comicului francez. Sartre, reluînd strălucita tradiție a satirei franceze și punînd „rîsul în slujba poporului”, ne obligă să recurgem la forme inedite. Scriitorul spirit francez vizează obiective politice contemporane, atacîndu-le cu vigoare și rafinament. Sarcasmul este tăios, dar fin, și cu totul deosebit de comicul caragialesc, de pildă.

— Cine va interpreta pe George de Valera?

— Eu, răspunde actorul și regizorul artistic Constantin Analt, interpretul profesorului Higgins din „Pygmalion”.

— Care-i problema principală ce vă frămîntă pe dv.?

— Acea a fondului satiric al piesei, a umorului și a autoironiei. Am de redat un conținut ideologic în care existențialismul însuși e satirizat din plin.

— Fiind cea dintîi piesă a lui Sartre prezentată publicului nostru, cum ați pregătit justa ei interpretare?

— O piesă se integrează în ansamblul operei unui autor și marchează o etapă. În ea se regăsesc lumini vechi și perspective noi. Am ținut seama de ceea ce este valabil și actual în arta lui Sartre și am decifrat în această piesă elementele combative și realiste. Ca urmare, actorii și regia au fost informați despre opera literară și filozofică a lui Sartre, astfel încît — în urma analizei piesei — conținutul ei satiric a devenit clar.

Cît privește posibilitatea cunoașterii aprofundate a piesei și a autorului, am procedat — ca și în cazul scriitorului sovietic Victor Rozov, cărui teatrul i-a jucat recent o piesă — luînd legătura cu autorul piesei, Jean Paul Sartre, de astă dată prin intermediul asociației „Franța-România”. De asemenea — conținut secretariatul literar al Teatrului Național din Cluj, scriitorul Pavel Bellu — am stabilit legătura și cu Georges Soria, corespondentul din Paris al ziarului „Scînteia”. Apellînd și la alți colaboratori, sperăm să oferim spectatorilor un caiet de sală substanțial și interesant.

— Pe cînd premiera?

— Se pare, spre sfîrșitul lunii octombrie.

— Încă o întrebare: „Taina lui Grigore Cristea” ce tratează?

— Tratează, în forme dramatice, problema colectivizării agricole. Teofil Busecan, autorul nuvelei „Mina din Vale”, este al treilea dramaturg pe care, în ultimii doi ani, îl lansează Teatrul Național din Cluj. L-au precedat Veronica Porumbacu („Fata apelor”) și Eugen Naum („Avansarea șefului”).

— Veți prezenta publicului bucureștean, în cadrul unui turneu de toamnă, pe „Maria Stuart” și „Clubul împușcaților”?

— Nu-i exclus. Depinde de valoarea spectacolelor.

V-am informat, pe scurt, desigur, cum se pregătește unul dintre teatrele noastre frunțase pentru stagiunea de toamnă. Și sperăm că ați aflat ceea ce vă interesează.

I. ULMU

Hidroavionul românesc R.A.S.1 e gata de decolare.

PRIMUL HIDROAVION ROMÂNESC

Cu 30 de ani în urmă s-a efectuat la Constanța primul zbor cu un hidroavion conceput și construit în țara noastră, aparatul inginerului Radu A. Stoica.

Evident, în acea vreme existau în mai multe țări hidroavioane; dar n-ar fi putut decola sau ameriza pe valurile Mării Negre, care își are specificul ei de mare închisă, decît pilotate de zburători foarte încercați și temerari. Hidroavioanele italiene, care au străbătut cu succes Marea Mediterană și Oceanul Atlantic, venind în zbor la Constanța, au suferit toate accidente. Dar în ce constă, oare, specificul Mării Negre, care o face mai dificilă ca altă mare? Marea Neagră face parte din mările cu valuri scurte (numite „tirodale”) care, din cauza curenților circulari marini foarte puternici, au o conformație deosebită de cele ale celorlalte mări închise.

Lucrul acesta i-a dat de gîndit inginerului Stoica. Încă înainte de anul 1925, el fusese autorul cîtorva invenții tehnice: o sanie-automobil cu elice aeriană, un avion „Parasol” etc.; dar lucrările concepute n-au putut fi realizate din cauza lipsei oricărui sprijin din partea regimurilor politice de atunci. Iar cînd a pornit munca pentru realizarea hidroavionului său, și-a dat seama că trebuie să realizeze un hidroavion „de mare larg”. Lipsit de sprijinul oficial, inginerul Stoica, făcînd față unor mari greutăți materiale, a reușit totuși să-și construiască hidroavionul prototip R.A.S.1. Bineînțeles, deoarece micul atelier în care se construia hidroavionul nu era propriu pentru asemenea lucrări, s-au dat greutăți inerente. Totuși,

în ziua de 27 august 1925, hidroavionul — pilotat de cunoscutul căpitan aviator Romeo Popescu — a trecut cu succes toate probele. Verificarea calităților sale au făcut-o apoi și alți zburători: locotenenții aviatori P. Diaconescu și I. Culuri, sublocotenentul aviator și mecanic Vladimir Stîngaciu și maestrul mecanic Gheorghe Spirea.

Inginerul Radu Stoica și aviatorul Romeo Popescu, în carlinga hidroavionului. Înainte de primul zbor.

S-au construit ulterior încă trei aparate, care, timp de aproape patru ani, au făcut sute de zboruri. Hidroavionul „Getta” a fost expus, în 1927, la prima expoziție aviațică din România, pe lacul din Parcul Libertății din București, ca și la o expoziție de aviație din Praga.

Deși echipat numai cu un motor de 220 cai putere și avînd un echipaj de trei oameni, hidroavionul inginerului Stoica putea atinge o viteză de 160 km pe oră,

cu o durată de zbor de opt ore, o rază de acțiune de peste 1000 km și cu un plafon practic de 4000 metri.

De ce nu s-au folosit serviciile acestui hidroavion, de tipul cărui nu s-au construit decît patru exemplare? Pentru că guvernele de atunci n-au avut înțelegerea cuvenită față de asemenea importante realizări. La fel ca în cazurile precursorilor aviației noastre, Traian Vuia și Aurel Vlaicu, a căror operă n-a fost înțeleasă și nici sprijinită de foștii guvernanți, nici creația inginerului Stoica n-a fost valorificată.

Ca să ne dăm seama de însemnătatea acestui hidroavion românesc, este destul să spunem că principiul creației inginerului Stoica a fost mai apoi adoptat de toți constructorii de hidroavioane din străinătate.

Dintre cei care s-au consacrat acum trei decenii înfăptuirii și zborurilor primului hidroavion românesc, piloții Romeo Popescu, Diaconescu și Culuri au pierit în diferite accidente de avion; constructorul hidroavionului „Getta”, inginerul Radu A. Stoica, este astăzi inginerul șef al Centrului de documentare tehnică din cadrul Ministerului Energiei Electrice și Industriei Electrotehnice; fostul său colaborator, Vladimir Stîngaciu, este conferențiar la catedra de construcții aeronautice de la Institutul Politehnic din București, iar maestrul Gheorghe Spirea este conducătorul unui atelier auto.

Am socotit că este bine să reamintim generației de astăzi această realizare românească de acum trei decenii, care a marcat atunci o însemnată contribuție la progresul aviației.

S. ALBU

Ion Coman execută o „vol-tă”. Nu este încă un as în sportul velor și în fiecare după-amiază, cu ajutorul instructorului Nicolae Nastea, învață fiecare element din arta mînării pînzelor.

VIELE și PÎNZE

Patru fete au pornit la antrenament pe schiful de 4 + 1. Instructorul Radu Bărbulescu le corectează mișcările și le dă indicațiile necesare însușirii unei tehnici cât mai bune.

La malul Herăstrăului nu sîntem singurii care privim la cele ce se întîmplă în larg. Sînt mulți amatori care urmăresc întrecerile pasionante și admiră acest minunat tablou în mișcare făurit într-un cadru complet: apă, aer, soare.

Au apărut iolele cu semnul lor distinctiv — cercul roșu — snipurile și starurile — o clasă superioară a ambarcațiunilor cu pînză.

Bărcile s-au adunat la start. Unele lîngă altele... Ionescu Teodor, de la I.T.B., sportiv cu mai multă experiență, pornește în regată alături de doctorița Felicia Predovici, care abia de cîtăva vreme a început să practice canotajul, și de Ileana Lugojanu, studentă la Construcții. Parcursul este anevoios. Conurenții sînt dator să fie cunoscători ai „rozei vînturilor”. Cine stăpînește mai temeinic aceste noțiuni, acela iese biruitor. De aceea, pentru începător sau avansat fiecare cursă este prețioasă în învățăminte.

Și antrenamentul e deosebit de minuțios. Pesemne, aveți convingerea că el constă în pregătirea fizică, în însușirea de noi cunoștințe tehnice și tactice, mă rog, ca la orice sport. Vă înșelați! La antrenament, ca de altfel și la regate, totul se bazează pe tactică și mai ales pe... răbdare. Da, da! Răbdarea e hotărîtoare în cursă. La bărcile cu pînze n-ai nevoie de o forță fizică specială (fapt care face ca acest sport să fie practicat și de bătrîni), ci de foarte multă tactică și calm. De altfel sportul cu velele se aseamînește cu... șahul, fiindcă și la unul și la celălalt întrecerea se cîștigă numai

și numai cu judecata. Iată un motiv deosebit de serios ca acest sport să-și cîștige mereu noi adepți.

Ajunge doar să stai de vorbă cu Ion Coman, tîmplar de meserie, ca să poți înțelege de ce anume l-a atras pe el canotajul.

„Nu pot vorbi de performanțe” — ne spune Coman. Într-adevăr el e încă proaspăt printre oamenii lacurilor.

„Pot vorbi însă de frumusețea acestui sport” — completează noul nostru prieten, și aceasta fiindcă el ascultă cu multă luare aminte de sfaturile instructorului voluntar Nicolae Nastea, care i-a însușit pasiunea pentru canotaj.

M-am convins de frumusețea sportului și de perspectivele acestui sportiv cu cîteva clipe mai tîrziu cînd s-a avîntat în larg și palele de vînt îi umflau pînza bărcii. Într-o cursă de antrenament porniseră să străbată apa, el, tîmplarul Ion Coman, și tînăra funcționară Vanda Sfetescu.

★

E ceasul amiezii și soarele dogorește. Pînă și palida adiere a vîntului

Junioara Viorica Popescu, o tînără speranță a sportului nautic.

a dispărut. Bărcile cu pînză fac loc numeroaselor schifuri și caiace.

De astă dată avem de-a face cu un sport care cere multă rezistență, spirit de echipă, reflexe rapide. Acesta permite dezvoltarea multilaterală a mușchilaturii, a respirației, a corpului.

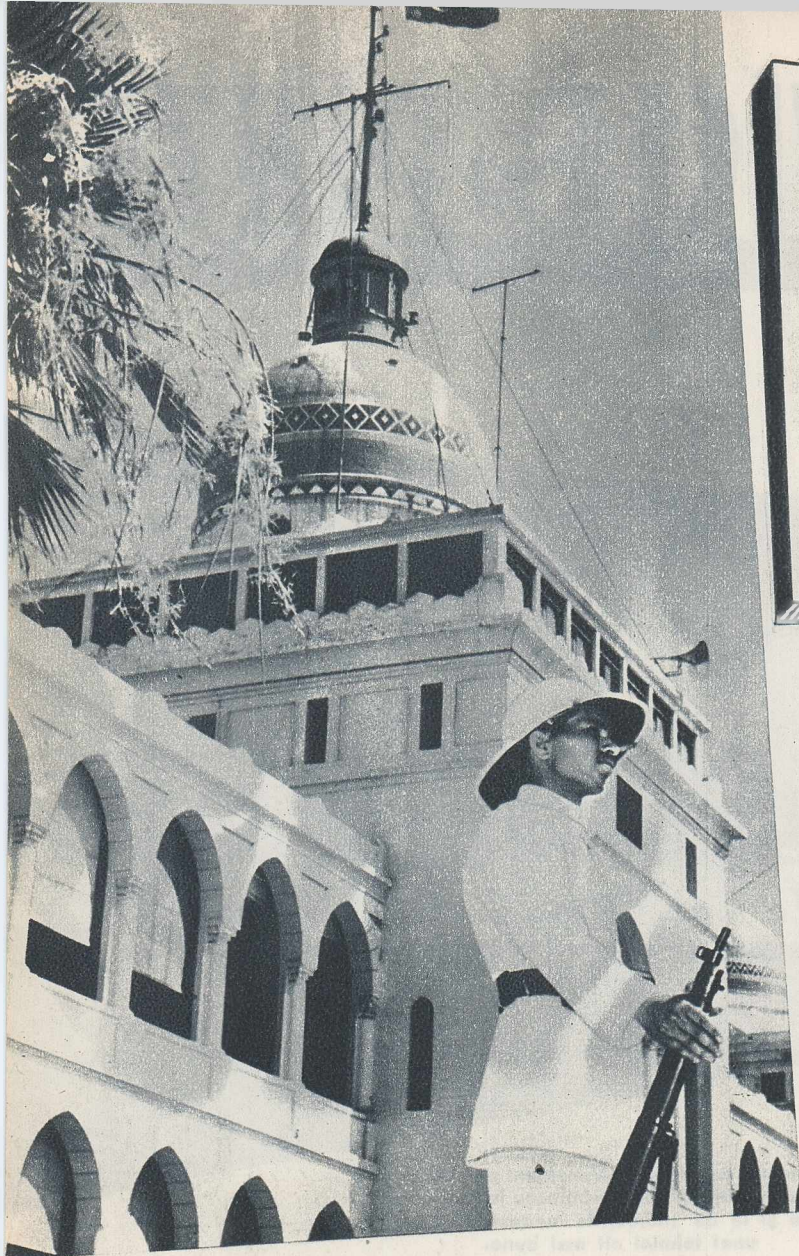
„Cine va cîștiga?!... Aceasta e întrebarea care animă pe cei de pe mal. Mai ales că în luptă cu apa, cu kilometrii, sînt avîntați canotori de nădejde ca Radu Bărbulescu de la spitalul Filaret, studentul Mihai Negulici și chiar junioara Viorica Popescu, o școlăriță care s-a dovedit o conducătoare a schifului simplu, rezistentă, îndemnică și deținătoare a unei tehnici valoroase.

„Cine va cîștiga?!...” Desigur cel mai bun! Răspunsul concret nu-l putem da, căci echipele s-au îndepărtat și s-au pierdut undeva, în întinderea apei, dincolo de pădurea cu sălcii pltoase...

A. VELUREANU

Soarele dă în amurg. Ultima iolă, plutind pe undele strălucitoare ale lacului, se îndreaptă spre debarcader.

EGIPTUL în aceste ZILE

de
Giancarlo Scalfati

correspondență din zona
Canalului de Suez

Steagul egiptean flutură la Port Said, deasupra clădirii fostei Companii a Canalului de Suez. Iar ostașul egiptean stă de strață la intrarea acestui palat, în incinta căruiă pînă mai deunăzi erau a totputernicilor patronii occidentali. Înainte de naționalizare, Compania Canalului de Suez era condusă de un Consiliu format din nu mai puțin de 32 directori, dintre care 16 francezi, 9 englezi, 1 american, 1 olandez și 5 egipteni.

El înmănușea parcă cele mai mari aspirații ale unui popor care a îndurat decenii în șir asuprirea străină.

În cursul peregrinărilor mele prin Cairo, Alexandria și în general prin zona Canalului de Suez, am putut observa la tot pasul o seamă de izbitoare contraste între ceea ce e de domeniul trecutului în această țară și noul ce se afirmă cu încetul, înfruntînd numeroase obstacole. Am văzut în Egipt femei cu inele la picioare — simbol al supunerii față de bărbatul-stăpîn — dar am cunoscut și tinere studente care, pentru prima oară în istoria femeii musulmane, au lăsat vâlul și învață la universitate. Am văzut cerșetori roși de trahomă și tuberculoză și am stat de vorbă cu muncitori ai primelor fabrici egiptene, construite în preajma vechiului Cairo. Am vizitat laboratoarele de chimie, unde tinerii egipteni învață să mînuiească eprubetele și retortele. Am admirat de asemeni splendorile insulei Zamalek de pe Nil, unde pînă deunăzi rezidenții englezi huzureau sfidători, declarînd, între două pahare de whisky, cum că „Egiptul este o țară condamnată“...

Atît din cele auzite la mitingul uriaș de la Cairo, cît și din discuțiile de la om la om pe care le-am avut în tot timpul călătoriei mele prin străvechea țară a faraonilor, mi-am dat seama cît de puternică este năzuința milioanei de egipteni de a pași înainte pe drumul independenței și am simțit pulsul viguros al unui popor ridicat la lupta pentru apărarea demnității sale, pentru libertate.

Numai cine a fost martorul exploziei de entuziasm cu care a fost întîmpinat în Egipt actul istoric al naționalizării Companiei Canalului de Suez, numai acela a putut să cunoască

Mă aflam la Cairo în ziua în care președintele Nasser proclama noua Constituție, în fața unei mulțimi de 300.000 oameni sosiți aici din toate colțurile țării. Mulțimea aclama cu en-

tuziasm de nedescris prima constituție a unui Egipt eliberat de subjugul colonialist. Mitingul din Piața Eliberării din Cairo mi s-a părut simbolic pentru realitățile actuale din Egipt.

Actul naționalizării nu a stînjinit cît de cît navigația normală pe Canal. În ordine perfectă și cu operativitate, autoritățile egiptene au preluat administrația Companiei străine. În fotografie, reprezentanții guvernului egiptean controlează registrele Companiei Canalului de Suez în birourile din Ismailia.

Cu un entuziasm nestăvilit poporul străvechiului Egipt salută reintrarea în posesia sa a Canalului de Suez. În fotografie, președintele Nasser, aclamat de populația din Cairo la întoarcerea sa de la Alexandria.

Modele pentru seara...

1. Rochie pentru seară din taf-ta, cu un volan larg încreștit și un cordon de catifea neagră.

2. Pentru spectacole, o rochie cu croiala „princesse”. Linia bustului e marcată cu o panglică de cyre, care se încheie în spate cu nasturi.

3. Rochie tinerească pentru seară, din mătase uni. Fusta plisată este prinsă cu benzi de dantelă încrustată. Se poate purta și cu o jachetă scurtă cu mîneca trei sferturi.

4. O rochie originală cu o corseletă lată din nerouri și fusta largă, formată din două volane mari.

5. Taior pepit cu linia dreaptă, încheiat la două rînduri de nasturi. În părți, în dreptul clapelor, jacheta este despîcată pînă la tiv.

6. Din stofă homespun, un taior trei sferturi cu guler din catifea.

7. Rochie pentru după-amiază din stofă în dungi.

..și pentru după amiază

Prețul 1,50 lei

ACADEMIA ROMANA FU

PLASTICA
SOVIETICA

expoziție

SAIA DALLES
IULIE - SEPTEMBRIE

FLACARA

Nr. 17 (90) — 1 septembrie 1956